

NE VORBEŞTE PĂRINTELE CLEOPA

10

NE VORBEŞTE

PĂRINTELE CLEOPA

10

Carte tipărită cu binecuvântarea

I.P.S. DANIEL

Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei

Ediţie îngrijită de

Arhimandrit Ioanichie Bălan

Ediţia a II-a

EDITURA MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA

2004

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
CLEOPA ILIE, arhimandrit
Ne vorbeşte Părintele Cleopa / Arhim.Cleopa Ilie. - Ed. a 2-a. - Vânători-Neamţ : Mănăstirea Sihăstria, 2001 -
14 vol.
ISBN 973-86836-2-9
Vol. 10. - 2004. - ISBN 973-86836-5-3

281.95(047.53)

CUVÂNT ÎNAINTE

Cu voia Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh şi cu rugăciunile Maicii Domnului, iese de sub tipar şi numărul 10 din seria **Ne vorbeşte Părintele Cleopa**. Această serie a avut un mare ecou în ţară şi peste hotare şi continuă încă să fie solicitată, atât de oameni de rând, cât şi de intelectuali.

Aceasta dovedeşte o dată mai mult că Părintele Cleopa a fost înzestrat de Dumnezeu încă din copilărie cu o viaţă plină de har şi iluminată de Duhul Sfânt, Care l-a călăuzit în toată viaţa.

Ajutat de uimitoarea sa memorie, Părintele Cleopa ne-a vorbit mult în viaţă, ne-a mângâiat, ne-a apropiat de Hristos, ne-a îndrumat să rostim neîncetat rugăciuni pentru toţi şi să facem milostenie după putere.

Acum Părintele Cleopa se odihneşte în pacea şi în lumina lui Hristos, fiind zilnic vizitat la mormântul său din cimitir de zeci şi sute de credincioşi din toate colţurile ţării şi chiar de peste hotare.

Ne-au rămas de la el câteva cărţi de predici de mare frumuseţe duhovnicească şi aceste cuvinte sfinte, înmănunchiate în seria sus amintită.

Acest al zecelea volum cuprinde, printre altele, două predici la începutul Postului Mare, din anii 1983 şi 1984, precum şi patru predici la tunderea în monahism a opt monahi din Mănăstirea Sihăstria, între anii 1983-1988, care şi-au închinat viaţa lui Hristos. Cuvintele sale sunt pline de înţelepciune, de blândeţe şi de mângâiere duhovnicească.

De aceea recomandăm credincioşilor noştri iubitori de Hristos să-şi procure seria întreagă a tuturor cărţilor scrise de Preacuvioşia sa şi să le pună la îndemâna tinerilor şi a celor ce vor să le citească, deoarece sunt adevărate călăuze duhovniceşti pentru toţi cei ce-L caută şi Îl iubesc pe Hristos.

Arhimandrit Ioanichie Bălan

Sfânta Mănăstire Sihăstria,
Înălţarea Domnului,
8 iunie 2000

VINDECAREA CELOR DOI DEMONIZAŢI DIN GADARA

Iubiţi credincioşi,

Cu cât pătrundem în Sfintele Scripturi mai adânc prin teologie şi prin tâlcuire, cu atât ne dau şi ele mai bogat mireasma Duhului Sfânt şi înţelegem mai mult cuprinsul lor.

Mântuitorul spune: *Cercetaţi Scripturile, căci ele mărturisesc pentru Mine*. Deci ştim din gura lui Hristos că Sfintele Scripturi sunt mărturii ale lui Dumnezeu. Proorocul David zice: *În calea mărturiilor Tale, Doamne, m-am desfătat ca de toată bogăţia*. Mare adevăr este în aceste cuvinte. Cine aleargă pe calea mărturiilor sau pe calea dumnezeieştilor Scripturi şi pe calea înţelesurilor duhovniceşti din ele, pururea se veseleşte de înălţimea tainelor care se află în ele.

Duhul Sfânt fericeşte mai departe pe cei ce le cercetează, zicând: *Fericiţi cei ce cearcă mărturiile Lui, cu toată inima Îl vor căuta pe Dânsul* (Ps. 118, 2). Duhul Sfânt Însuşi fericeşte pe omul care cearcă mărturiile Lui, adică cearcă cu de-amănuntul înţelesul duhovnicesc al Sfintelor şi dumnezeieştilor Scripturi. Pentru care pricină caută omul cu toată inima pe Dumnezeu în calea Scripturilor? Pentru înţelegerea celor ce citeşte. Căci, rugându-se la Dumnezeu să-i

deschidă ochii minţii, înţelege taine mari şi negrăite, atât cât este cu putinţă omului a înţelege, şi atunci aleargă cu toată puterea pe calea poruncilor lui Dumnezeu.

Dumnezeiasca Evanghelie de astăzi începe aşa: *În vremea aceea a venit Iisus Hristos în latura Gadarenilor şi i-au ieşit înainte doi îndrăciţi foarte cumpliţi, care locuiau în morminte.*

Îndrăciţii nu puteau sta în case, ci se ascundeau în criptele din morminte. Deci doi din aceşti îndrăciţi au ieşit înaintea Mântuitorului, şi Sfânta Scriptură spune că erau foarte cumpliţi, încât din cauza lor nimeni nu putea să treacă pe calea aceea, căci toţi se speriau de ei şi fugeau din calea lor.

Şi ce-au făcut îndrăciţii aceştia, mai bine-zis diavolii din ei, când au văzut pe Iisus Hristos, Dumnezeul nostru şi Mântuitorul lumii? Au început a striga foarte tare către Dânsul: *Ce este nouă şi Ţie, Iisuse, Fiul Dumnezeului Celui Preaînalt?* Adică: „Ce ai cu noi? Noi nu Ţi-am făcut Ţie nimic. Noi îi chinuim numai pe oamenii aceştia, care sunt daţi nouă tot de puterea Ta şi pe care îi avem în stăpânire şi în care locuim noi". Dar apoi, temându-se de puterea Mântuitorului, au zis: *Ai venit să ne munceşti pe noi mai înainte de vreme?*

Auzi ce spun diavolii? Din această pericopă evanghelică învăţăm trei lucruri mari:

– întâi, că şi diavolii au credinţă şi cunoştinţă;

– al doilea, că ei nu fac nimic fără voia lui Dumnezeu; şi

– al treilea, se tem foarte tare de puterea dumnezeiască, ca să nu-i alunge în gheena mai înainte

de judecata viitoare, că muncile iadului sunt foarte grele.

Deci nu toţi diavolii se află desăvârşit la muncă pentru căderea lor, aşa cum nici păcătoşii nu se află definitiv în iad, cum spun dumnezeieştii Părinţi. De aceea ziceau diavolii aceştia: *De ce ai venit să ne munceşti înainte de vreme?* Adică: „Nu-Ţi ajunge că ai să ne munceşti desăvârşit începând din ziua Judecăţii? Ai venit să ne munceşti pe noi înainte de judecată?" Căci mulţi din ei au rămas în văzduh, cum zice marele Apostol Pavel către efeseni: *domnii puterii văzduhului; duhurile răutăţii răspândite în aer*, sau cum zice marele prooroc David: *Mulţi sunt cei ce se luptă cu noi de la înălţime.*

Aşa şi diavolii sălăşluiţi în cei doi oameni, încă nu erau în gheenă, ci erau din cei din văzduh. Ei intraseră în aceşti doi îndrăciţi şi se temeau ca nu cumva Hristos să-i scoată din oameni şi să-i trimită în gheenă, unde se munceau alţi conducători de-ai lor, care intraseră de la început acolo.

Dar dumnezeiescul Evanghelist Luca mai spune ceva în Evanghelia sa; zice că Hristos a întrebat pe diavoli: *Cum vă este numele?* Căci şi diavolii au nume. Şi au răspuns ei din cei îndrăciţi: *Legheon ne este numele.* Adică: „Eu nu sunt numai unul, ci suntem 6000 de diavoli" (Legheon sau legiune. Legiunea romană avea 6000 de ostaşi). Dar cu toate că erau aşa de mulţi, se rugau lui Hristos să nu-i trimită în gheenă.

Dar oare diavolul n-are putere, de au trebuit să fie atât de mulţi într-un om? Are foarte multă putere, căci spune Iov: *Adâncul fierbe ca o căldare înaintea*

lui şi *cine va descoperi pieptul armurii lui?* Şi proorocul Iezechiel, vorbind de împăratul Tirului şi al Sidonului, zice despre căderea satanei: *Erai un heruvim ocrotitor şi te plimbai în mijlocul cetelor celor scânteietoare din cer şi toate flautele şi muzicile cerului te lăudau pe tine. Şi frumuseţile tale te-au înşelat pe tine, adică te-au vopsit cu carbinetul de aur, cu iachint, cu hrisolit, cu topaz, cu ametist, cu beril şi cu celelalte pietre scumpe.*

Auzi cum era satana înainte de cădere? Era un heruvim ocrotitor, înfrumuseţat cu mare podoabă, sau cum mai zice Isaia, era luceafărul care răsare dimineaţa din ceruri. Căci zice: *Cum ai căzut din fala ta, stea de dimineaţă?* Vezi cine era şi câtă putere avea? Dar această putere o au numai când şi cât le îngăduie Dumnezeu. Ştiţi de ce? Pentru că „puterea drăcească – cum spune Sfântul Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu – este îngrădită de puterea dumnezeirii".

Frânele puterii satanei sunt în mâna lui Dumnezeu. El este câinele lui Dumnezeu şi nu poate să facă nimic fără poruncă. Aţi văzut la Iov cum satana a cerut voie să-l ispitească şi, când i-a dat voie, a adus ispite, pogorând şi foc din cer, şi într-un ceas a pierdut cele 7000 de oi, 3000 de cămile, 500 de perechi de boi, 500 de asine şi casele le-a dărâmat printr-un cutremur. Ai văzut ce poate el? Dar numai când îi dă voie Dumnezeu.

Deci, cum v-am spus, toată puterea drăcească este îngrădită de puterea dumnezeirii şi el nu poate face nimic până nu îi dă voie Dumnezeu.

Şi ce-au zis aceşti diavoli? „Acesta Care este de faţă este Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt". Credeau

aceasta diavolii şi mărturiseau: *Ştimu-te pe Tine cine eşti; eşti Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt.*

Auzi mărturisirea diavolească? Vezi credinţa diavolilor? Dar oare credinţa aceasta a diavolilor este mântuitoare? Nu, nicidecum. Sfântul Apostol Iacov ne învaţă: *şi diavolii cred în Dumnezeu şi se cutremură.*

De ce se cutremură diavolii? Erau 6000 în faţa lui Iisus şi tremurau ca varga şi se rugau să nu-i trimită în gheenă mai înainte de vreme. Ce le folosea lor credinţa, dacă n-au zis: „Iartă-ne, Doamne! Ne pocăim! Ne vom face slugile Tale!" N-au zis. Ci se temeau numai şi se cutremurau; dar credinţa lor nu era lucrătoare şi mântuitoare!

Când credinţa este numai cunoscătoare, nu mântuieşte pe nimeni. Adică, dacă cred eu că este Dumnezeu şi cunosc aceasta, numai cu atât nu mă mântuiesc. Căci zice Sfântul Apostol Iacov: *Tu crezi că unul este Dumnezeu? Bine faci; dar şi diavolii cred şi se cutremură.* Ce folos au de credinţa lor? Este o credinţă cunoscătoare şi iscoditoare, care nu foloseşte nimănui. Ea nu mântuieşte nici pe diavoli, nici pe oameni.

Dar este o altă credinţă, despre care spune dumnezeiescul Apostol Pavel. Care? Credinţa cea lucrătoare care se lucrează prin dragoste. Cel ce o are, păşeşte de la credinţă la fapte. Se smereşte, ascultă, miluieşte, iartă, posteşte, priveghează, duce viaţă curată, cu sfinţenie, iartă pe toţi cei ce l-au supărat şi, cu darul lui Dumnezeu, totdeauna este milostiv, precum şi Tatăl nostru milostiv este. Aceasta este credinţa lucrătoare sau credinţa care se lucrează prin dragoste.

Deci ţineţi minte că şi diavolii au credinţă, dar numai credinţă cunoscătoare, şi vai de noi păcătoşii dacă ne vom asemăna cu ei, dacă numai vom crede că este Dumnezeu, dar nu vom lucra poruncile Lui! Se va împlini cu noi cuvântul care zice: *Mulţi vor zice Mie în ziua aceea: Doamne, Doamne, au nu în numele Tău am vindecat? Nu în numele Tău am propovăduit? Şi voi zice către ei: Duceţi-vă de la Mine, blestemaţilor, în focul cel veşnic! Nu vă cunosc pe voi.* Dar de ce? „M-aţi cunoscut ca Dumnezeu şi aţi făcut chiar minuni în numele Meu, dar n-aţi lucrat poruncile Mele. Nu vă cunosc pe voi!" Aşa, fraţilor, să nu ne asemănăm diavolilor, care nu împlinesc poruncile lui Dumnezeu.

Dar să vedem ce spune Evanghelia mai departe. Zice că acolo lângă lac păştea o turmă mare de porci. Şi s-au rugat diavolii: *Doamne, dacă ne scoţi pe noi din aceşti doi oameni, dă-ne voie să ne ducem în turma aceea de porci.* Adică: „Doamne, dacă ne scoţi din zidirea făcută după chipul şi asemănarea Ta, din oamenii aceştia care pot să fie biserica Ta, nu-ţi cerem să ne ducem în alt om, ci dă-ne voie să ne ducem în aceste dobitoace, care, deşi sunt ale Tale, sunt murdare, leneşe şi lacome, fiind chipul patimilor trupeşti, la care noi îi învăţăm pe oameni".

Şi a ascultat Hristos rugăciunea diavolilor şi a zis: *Mergeţi! Şi îndată ce le-a dat voie, au intrat diavolii în porci şi s-a aruncat turma în mare şi s-a înecat. Şi erau ca la 2000 de porci.*

Oare de ce a ascultat Mântuitorul rugăciunea diavolilor? A ascultat-o fiindcă rânduia prin diavoli o pedeapsă celor ce aveau porci. Pentru că porcul este un animal greoi, leneş, lacom, mocirlos şi murdar, aşa cum este un om păcătos, care se tăvăleşte în mocirla fărădelegilor, a lăcomiei, a beţiei şi a curviei. Şi de aceea le-a dat voie, pentru a arăta simbolul omului în care locuiesc diavolii, căci ei se odihnesc pururea în oamenii cei lacomi ca porcii, curvari şi preacurvari.

Diavolii, temându-se de munca din gheenă, şi-au zis: „O fi mai rău în porci şi în mare şi oriunde ne-am duce decât în om, dar e mai bine decât în gheenă".

Oare de ce se tem diavolii de gheenă? Am spus puţin mai sus, dar aici vom desluşi mai pe larg acest lucru. Aţi citit în psalmul 74 cuvântul: *Paharul este în mâna Domnului, cu vin neamestecat, plin de amestecătură*[1]. Oare ce să fie aceasta? Paharul mâniei şi a iuţimii Domnului este, zice, neamestecat şi plin de amestecătură.

Iată ce vrea să însemne aceasta, după mărturia Sfântului Andrei al Cezareei, care a dat cea mai înaltă tâlcuire la Apocalipsă, el punând cuvântul acesta în legătură cu muncile cele de după judecată.

Paharul cu vin neamestecat şi totodată plin de amestecătură este focul iuţimii mâniei Domnului în veacul de acum, când vine asupra noastră, a tuturor popoarelor pământului, amestecat cu milă. Până la sfârşitul lumii vor veni multe răni peste popoarele lumii: robie, războaie, foamete, secetă, boli, holeră, ciumă, tulburări; dar toate acestea vor veni amestecate cu mila lui Dumnezeu.

Până în ziua judecăţii, focul mâniei lui Dumnezeu vine amestecat pururea cu milă. Ne-a robit

[1] Psaltirea, ediţia din 1914.

Dumnezeu, dar ne dezrobeşte; ne-a îmbolnăvit, dar poate să ne ridice din boală, dacă ne rugăm. Vine peste noi secetă, dar, dacă ne rugăm, o depărtează. Deci, cum zice Sfântul Maxim Mărturisitorul: „Precum nopţile urmează zilelor şi zilele urmează nopţilor, aşa şi în veacul de acum, bucuriile urmează scârbelor şi scârbele vin iarăşi după bucurii". După bucurii vin necazurile şi după necazuri iarăşi bucurii. Nu se judecă Dumnezeu acum deplin cu noi.

Dar când va veni paharul iuţimii mâniei Domnului neamestecat? În ziua judecăţii. Iată ce spune dumnezeiescul Andrei pentru ziua judecăţii: „Iuţimea mâniei Domnului va veni peste diavoli şi peste toţi oamenii care au făcut voia lor, fără de milă şi fără de cruţare". Şi totuşi zice că va fi *plin de amestecătură*. Ce vrea să zică? Atunci nu va mai fi amestecat paharul mâniei Domnului cu milă.

Dar amestecătura de care vorbeşte, înseamnă mulţimea şi felurimea muncilor. Muncile nu vor fi la fel pentru toţi. Nu se va munci curvarul şi tâlharul la fel cu cel ce a jurat strâmb, sau cel ce a jurat la fel cu cel ce a hulit. Nu! Muncile vor fi veşnice, dar nu deopotrivă la toţi. Vor fi feluri şi feluri de munci, după cum fericirile raiului sunt iarăşi felurite. Căci zice Hristos: *Să nu se tulbure inima voastră, în casa Tatălui Meu sunt multe lăcaşuri. Eu mă duc să vă pregătesc vouă loc.*

După cum în rai sunt multe lăcaşuri, aşa şi în iad sunt multe feluri şi neasemănate chipuri de munci, pe care numai Unul Dumnezeu le ştie.

Fraţii mei, de aceea ziceau diavolii: *„Nu ne trimite, nu ne munci în gheenă înainte de vreme;*

suntem noi munciţi destul, am căzut din darul Tău, am fost îngeri, eram fiinţe uşoare, luminoase, curate, neprihănite; ne îndulceam de slava Ta în ceruri, pururea vedeam faţa Sfintei Treimi, cât era cu putinţă nouă, înţelegeam teologia adâncă despre Tine. Apoi ne-ai aruncat jos din cer şi stăm prin văzduh; ne-am băgat printre dobitoace, prin oameni, stăm în locuri spurcate, stăm în păduri, în pustii, în lacuri. Ne rugăm, lasă-ne aici, că este destulă muncă faţă de dregătoria, de cinstea noastră cea dintâi! Nu ne trimite înainte de vreme în gheenă!"

Iată cât se tem diavolii de gheenă! Cu atât mai mult ar trebui să ne temem noi şi să nu mai facem voia lor. De gheenă se tem diavolii foarte tare, căci este locul pe care-l vor moşteni de la judecată pentru veşnicie şi ei şi toţi care vor face voia lor. Atunci paharul iuţimii mâniei Domnului va veni neamestecat cu mila Lui.

Dar să trecem mai departe, la celelalte învăţături din Sfânta Evanghelie. Şi s-au aruncat diavolii cu turma de porci în mare, iar păstorii ei, văzând aceasta, au fugit cu spaimă în cetatea Gadara. Aţi văzut? S-au dus cu spaimă şi cu strigăt mare: „Oameni buni, ieşiţi să vedeţi! A venit un prooroc, a vindecat doi îndrăciţi de care nu se putea apropia nimeni. A scos diavolii din ei şi i-a trimis în porci! Dar iată ce au păţit porcii noştri; s-au înecat toţi în Marea Galileii".

S-au înecat în lacul Ghenizaret 2000 de porci. Spaimă mare, căci era averea acelei cetăţi. Dar dreptatea lui Dumnezeu a îngăduit paguba pe care au suferit-o stăpânii porcilor şi fiindcă în cetatea gherghesenilor locuiau alături de păgâni şi evrei, care,

deşi nu aveau aceeaşi credinţă cu păgânii cu care trăiau împreună, nu numai că hrăneau porcii pentru negoţul lor, dar şi mâncau din cărnurile lor, călcând prin aceasta legea lui Moise. Şi ce spune dumnezeiasca Evanghelie? *Au ieşit toţi locuitorii cetăţii,* cu mic cu mare, de la bătrân şi până la copil, *căci îi cuprinsese spaima.* Toţi se întrebau: „Cum a venit un vânt, a luat porcii şi i-a dus în mare şi am rămas fără ei? Ce putere are acest prooroc, care a scos diavolii cu cuvântul şi a aruncat porcii în mare?"

Dar frica lor a fost o frică binecuvântată? Fraţilor, *frica Domnului cea curată,* zice psalmistul, *rămâne în veacul veacului.* Dar este şi o frică rea, o frică pătimaşă. Căci zice proorocul: *Acolo s-au temut de frică, unde nu era frică.* Aceasta este o frică rea, care întunecă mintea, pe aceasta o aveau gadarenii. Dacă era cealaltă frică, frica curată a Domnului, ei, când ar fi văzut minunea aceasta, ar fi căzut cu toţii la picioarele lui Hristos şi ar fi spus: „Iartă-ne, Doamne! Mântuieşte-ne, Doamne! Credem în Tine!" Dar ce-au făcut gadarenii? I-au spus lui Hristos: *Du-Te din locurile noastre, du-Te de aici!* căci i-a cuprins frica. Aceasta este răsplata, mulţumirea gadarenilor, că le-a vindecat îndrăciţii şi le-a arătat puterea Sa în minunea săvârşită acolo. Aceasta este o frică rea, adusă de diavoli.

Heruvimii şi serafimii se cutremură în faţa Domnului, dar cu frica cea curată. *Frică* – zice Isaia proorocul – *au serafimii dimprejurul tronului, din care fiecare are şase aripi şi cu două îşi acoperă feţele, cu două picioarele şi cu două zboară şi umplu văzduhul, strigând cu glas mare: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Savaot, plin este cerul şi pământul de slava Lui.*

Aceasta este frica cea bună, care rămâne în veacul veacului şi peste îngeri şi peste heruvimi şi peste serafimi, pe care ne-o dă Dumnezeu şi nouă. Este frica prin care omul, deşi se teme de Dumnezeu, Îl şi iubeşte. La gadareni n-a fost această frică, ci o frică pătimaşă, căci au zis: „Acest Hristos, Care a avut putere să trimită porcii în mare, va veni aici, ne va schimba obiceiurile şi credinţa, ne va pune cine ştie ce legi şi rânduieli şi ne va pedepsi pentru păcatele noastre. Mai bine să-i spunem să plece de aici. Să nu ne mai pricinuiască cine ştie ce pagube cu minunile, aşa cum ne-a pricinuit până acum". Era frică rea, frică pătimaşă. Numai o frică este binecuvântată: frica de Dumnezeu, care ne aduce la picioarele Lui, ca să ne rugăm Lui.

Frica prin care ne temem să nu ne păgubim în avere, să nu pătimim ceva rău în lumea aceasta, este frică de la diavol. Această frică au avut-o gadarenii. De aceea L-au rugat pe Hristos să-i părăsească. Şi Mântuitorul, blând şi preabun, văzând împietrirea, necredinţa, nemulţumirea şi răutatea lor, S-a suit în corabie şi S-a dus în cetatea Sa.

Din această Evanghelie noi am putea trage mii de învăţături, din fiecare cuvânt, şi am putea face multe predici despre ea. Dar nu putem să ne lungim prea mult, ci trebuie să scurtăm cuvântul.

Să ţineţi minte. Evanghelia de astăzi este învăţătură pentru oamenii nemulţumitori. Vai de omul acela care, atunci când Dumnezeu îi face un bine, Îl uită pe Dumnezeu!

Se află un om în război pe front; cad proiectilele în stânga şi în dreapta lui; cad obuzele, trag mitralierele, se bombardează, nu se vede de fum şi de flăcări. Şi omul nostru zice: „Doamne, dacă mă scoţi de aici, călugăr mă fac! Doamne, dacă mă scoţi de aici, toată averea mea o dau săracilor! Doamne, dacă voi scăpa, nu mai fumez, nu mai trăiesc cu femeia altuia...". Face mii de făgăduinţe lui Dumnezeu când este în primejdie şi necaz.

Dar când a venit acasă, uită tot. Şi în loc să-i mulţumească lui Dumnezeu că l-a izbăvit, se face ca o *aspidă surdă care-şi astupă urechile* de la orice îndemn bun.

Altul vrea să facă o casă şi când o porneşte spune: „Doamne, ajută-mă să pot scoate autorizaţie de la conducere, să capăt lemn, să pot căpăta piatră, să câştig un ban, să găsesc de lucru! Ajută-mi, Doamne, să fac casa!" Şi când a terminat-o, în loc să aducă mulţumire lui Dumnezeu, uită. Se pune pe băut. Intră într-însa beat şi înjură. Aceasta este mulţumirea lui faţă de Dumnezeu, Care l-a ajutat să-şi facă casă. Uită că i-a dat mijloace şi putere să o ridice.

Altul vrea să-şi mărite sau să-şi însoare copiii. Altul, să reuşească la examen; altul la operaţie; altul să scape de judecată şi face făgăduinţe mari: „Am să fac, Doamne, aşa, dacă mă vei scoate la liman!" Dar, după ce l-a scos, a uitat tot.

Bine a zis Sfântul Isihie Sinaitul: „Precum apa stinge focul, aşa uitarea stinge lucrarea cea bună din minte". Dumnezeu ne face pururea bine, iar noi uităm. El ne-a dat viaţă, minte, sănătate, ochi, lumină, căldură, apă, ploi la vreme, hrană, poame cu tot felul

de dulceţi, livezi, vite, păsări. Tot ce avem este de la El, cum zice apostolul: *Toate de la El şi prin El şi întru El sunt.* Şi iarăşi: *Ce ai, omule, ce n-ai luat?* Ce ai, omule? Ai minte, înţelepciune, pricepere, libertate. Şi ce ai ce n-ai luat de la Dumnezeu? Şi dacă le-ai luat, de ce te mândreşti ca şi cum ar fi ale tale proprii? Toate sunt de la Dumnezeu şi întru El. Căci zice apostolul: *Întru El şi prin El ne mişcăm.*

Deci, dacă toate sunt de la Dumnezeu, şi prin El, şi întru El, ce mai este al nostru? *Şi voi – zice – sunteţi ai Lui şi răscumpăraţi cu sângele Lui.* Şi cât ar trebui să-L iubim pe Dumnezeu! Câtă nemărginire şi neţărmurire de dragoste are Sfânta Treime! Iar Tatăl ne cere în porunca întâi: *Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot cugetul şi din toată puterea ta;* din inima noastră – adică din suflet; din cugetare – cu mintea; şi din vârtute, adică cu trupul, cu toată fiinţa.

Dar de ce? Pentru că fiinţa noastră nu se poate despărţi de Dumnezeu, nici nu poate creşte, nici nu poate să se mişte fără El. Şi dacă atâtea daruri avem de la Dumnezeu şi atâtea bunătăţi, trebuie să-I mulţumim pururea şi să umplem gura noastră de mulţumire.

Azi dimineaţă o femeie a plătit două pomelnice pentru vii şi zice: „Mulţumim Preasfântului Dumnezeu pentru binefacerile Lui că ne-a ajutat nouă". Sunt şi suflete recunoscătoare. Ştiţi ce a făcut femeia aceea? L-a mişcat pe Dumnezeu ca să-i facă şi mai bine. Căci aşa zice Sfântul Isaac Sirul: „Dacă Îi mulţumeşti lui Dumnezeu pentru puţin, Îl mişti să-ţi facă şi mai mare bine". El zice aşa: „Dacă tu, omule, Îmi mulţumeşti

pentru puţin, pe urmă Eu am să-ţi fac şi mai mare bine şi în veacul de acum şi în cel viitor". Deci fericit şi de trei ori fericit este creştinul care mulţumeşte lui Dumnezeu în toată vremea pentru binefacerile Lui.

Aşa, Abel, la începutul facerii, a adus jertfele curate ale oilor, ca jertfe de mulţumire lui Dumnezeu. Aşa, Noe, după potop, a adus jertfă de mulţumire că a scăpat de apele potopului. Şi zice dumnezeiasca Scriptură că a căutat Dumnezeu spre Noe şi spre arderile şi spre jertfele lui şi le-a mirosit întru miros de bună mireasmă. De ce? Pentru că şi Abel şi Noe au adus jertfe de mulţumire. Acela a adus că i-a dat Dumnezeu oi, celălalt că l-a scăpat Dumnezeu de potop.

Avraam a adus şi el de trei ori jertfă de mulţumire şi a făcut trei jertfelnice; unul la stejarul cel înalt din Sichem, al doilea la Betel şi al treilea în pământul Hebronului, pentru că l-a binecuvântat Dumnezeu şi i-a spus: *Avraame, Avraame, voi înmulţi sămânţa ta ca stelele cerului.* Şi i-a adus jertfă de mulţumire, ba l-ar fi adus la urmă şi pe Isaac, fiul său, drept jertfă, cea mai înaltă jertfă pe care ar fi putut să o aducă, mulţumind lui Dumnezeu. El n-ar fi cruţat nici pe unicul născut fiu al său, pe care l-a câştigat de la Dumnezeu la bătrâneţe.

Isaac a adus şi el jertfă de mulţumire şi Dumnezeu i-a înnoit făgăduinţa pe care i-o făcuse tatălui său şi a zis: *Pentru Avraam, robul Meu, voi înmulţi sămânţa ta.* Iacov de asemenea a adus jertfă lui Dumnezeu în Sichem şi a înălţat stâlp şi jertfelnic, pentru că l-a scăpat Dumnezeu din mâna lui Isav, fratele său şi s-a întors de la Laban, cel lacom de bani.

Şi spunea: *Cu toiagul acesta am trecut Iordanul, Doamne, şi acum mă întorc cu două tabere.*

A adus jertfă de mulţumire şi Moise, când se bătea cu Amalic şi l-a biruit în pustie. A adus jertfă de mulţumire Isus al lui Navi, când a cucerit cetatea Ierihonului unde erau adunaţi cei şapte împăraţi. A adus jertfă de mulţumire Samuil, când i-a ajutat Dumnezeu să facă pace cu amoreii, şi a zidit jertfelnic Domnului în Armatem.

Şi nu ne ajunge vremea să spunem câţi au adus jertfă de mulţumire lui Dumnezeu. Auziţi pe Apostolul Pavel care spune: *Neîncetat vă rugaţi, întru toate mulţumiţi.*

Deci, fraţii mei, să vă rămână în inimi scris din Sfânta Evanghelie de astăzi: Totdeauna când îţi ajută Dumnezeu să faci un gard, o fântână, un grajd, o casă, o punte, să măriţi o fată, să însori un băiat, să iei un examen, să-ţi reuşească o operaţie, să-I aduci lui Dumnezeu jertfă de mulţumire şi să-I mulţumeşti din toată inima, căci prin aceasta Îl pleci pe Dumnezeu să-ţi facă mai mare bine în viitor.

Iar dacă nu-I veţi aduce mulţumire şi dacă veţi uita binefacerile Lui, veţi fi asemenea gadarenilor de astăzi, care au gonit pe Mântuitorul din cetatea lor, ca şi cum aţi zice: „N-avem nevoie de Tine! Du-Te de aici! Nu vrem să-Ţi mulţumim Ţie pentru minunile Tale şi pentru puterile Tale! Nu vrem să primim binefacerile Tale!" Să nu fie!...

Dumnezeu şi Preacurata Lui Maică şi toţi sfinţii să ne ajute tuturor să-I mulţumim pururea lui Dumnezeu din toată inima pentru binefacerile Lui! Amin.

CUVÂNT CĂTRE MAICA IRINA, AFLATĂ ÎN SUFERINȚĂ
(1979)

Ce să-i spun eu maicii Irina? Maica Irina a fost o ființă cu frică de Dumnezeu, cu smerenie, cu dragoste și a iubit-o Dumnezeu din tinerețe. Eu știu că ea, când a plecat la Ierusalim, săraca, s-a mărturisit la mine. Era slăbuță și o durea capul. Și atunci era cam bolnavă. Și a plecat cu una Ermionia. Și aceea s-a întors în țară, dar ea era mai sănătoasă decât dânsa. Și Ermionia s-a îmbolnăvit aici și Irina s-a făcut sănătoasă la Ierusalim.

Și a făcut săraca vreo zece ani și mai bine ascultare acolo și a venit în țară, tot la mănăstirea de unde a plecat, la Văratec. Și ea a mai avut o soră acolo la Văratec; cine este mai aproape ca sora de-o mamă și de-un tată? Dar vedeți? Așa a voit Dumnezeu, ca să fie iar împreună. Chiar neputința și boala au silit-o să se apropie de sora ei, ca să fie ajutată, că nimeni nu te poate ajuta mai sincer ca sora și fratele.

Deci mai întâi este semn că pe ea o iubește Dumnezeu, că a ținut-o în suferință, că zice: *Pe cine iubește Dumnezeu, îl ceartă. Și bate pe tot fiul pe care-l primește.* Și: „precum focul curăță rugina de pe fier, așa boala curăță păcatul de pe om", zice Sfântul Isaac Sirul.

Și Sfântul Efrem Sirul zice așa: „Dumnezeu, de la omul bolnav, două lucruri cere: **Să mulțumească lui Dumnezeu pentru boală** și **să se roage neîncetat**". Numai atât. Nu cere post, nu priveghere, nu plecare de genunchi, nu culcarea pe jos, nu târzia mâncare, nu uscata mâncare, nu puțina mâncare, nu starea de toată noaptea, nu cere de la dânsul nimic, decât aceste două lucruri. Orice bolnav care crede în Hristos și are dreapta credință, atât trebuie să zică: „Mulțumescu-Ți Ție, Doamne, că-mi dai suferință și certare. Mulțumescu-Ți Ție, Doamne, că mă iubești și mă cerți", și „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul". Acestea se cer de la tot sufletul, fie bolnav, fie sănătos, dar de la bolnav numaidecât.

Că Dumnezeu știe că trupul se smerește prin boală și nu mai trebuie să-l înfrânezi cu postul, cu asprimea, cu cutare; deja trupul este smerit, mai mult decât puterea lui de suferință. Și de aceea se cere osteneala duhului, rugăciunea. De la aceasta nu-i scutit nimeni până la ultima suflare.

De aceea Apostolul Pavel a poruncit să facem toate faptele bune după putință, dar când a ajuns la rugăciune, a zis: *Neîncetat să vă rugați.* Că aceasta se cere până la ultima suflare, să fie cu mintea și cu inima la Hristos.

Deci, unde va fi Maica Irina, să-și aducă aminte de numele Domnului: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătoasa". Și când nu va ține minte nici atât, să zică „Doamne miluiește", și este tot o rugăciune. Că Dumnezeu nu

caută aici lungimea cuvântului, ci dacă se zice cu toată inima şi cu toată privirea minţii.

Iar în ceea ce zice Sfântul Efrem, că trebuie să mulţumeşti lui Dumnezeu pentru boală, Sfântul Ioan Gură de Aur în acelaşi duh vorbeşte despre bolnavi: „Atât de plăcută este limba bolnavului, care mulţumeşte lui Dumnezeu în boală, în vreme de suferinţă, încât nu este cu nimic mai prejos decât limba martirilor, care-L mărturiseau în chinuri, când îi răstigneau şi-i băgau în căldări şi-i fierbeau. Că şi aceia sufereau, şi acesta suferă într-o măsură".

Deci cine mulţumeşte lui Dumnezeu în boală, este un martir de bună voie. Şi de aceea să-i spui să se bucure că-i bolnavă. Da! Să nu se întristeze. Ştii cine se întristează? Trupul. Că el are să sufere ceva. Dar sufletul trebuie să se bucure totdeauna. Să-şi aducă aminte că zice marele Apostol Pavel: *Când sunt slab, atunci sunt tare.* Căci cu cât slăbeşte omul nostru cel dinafară, adică trupul, cu atât se înnoieşte cel dinlăuntru, din zi în zi.

Noi am avut aici un călugăr, Dumnezeu să-l odihnească, Constandie Uricaru, care ştia Psaltirea pe de rost, ca şi fratele meu mai mare, Gherasim. Şi era bolnav de tuberculoză osoasă. I se vedeau oasele la coate, la şolduri, la genunchi şi stătea pe un colac de gumă în chilie. Nu putea sta pe altceva, că era tot numai o rană, şi nu înceta zicând psalmi. Un alt părinte bun la inimă, Constandie Golea, îngrijea de el. Veneau diavolii şi-l băteau şi el zicea: „Fraţilor, nu mă lăsaţi! Rugaţi-vă pentru mine, că vin diavolii cu culioane roşii pe cap şi cu bastoane de foc şi mă bat toată noaptea, ca să nu mai spun rugăciuni". Atât de

tare îi ardea când se ruga el! Că zice un sfânt părinte: „Rugăciunea bolnavului este cea mai puternică, că se roagă cu toată inima şi cu smerenie".

Ştia acatistele către Maica Domnului şi toate acatistele zilelor. Şi când îi spuneam: „Părinte Constandie, te doare tare?" Zicea: „Nu mă doare! Eu am supărat pe Dumnezeu!" Şi cum era să-L fi supărat el, că era de mic copil în mănăstire? Venise de la Ţifeşti, metocul Schitului Prodromu din Sfântul Munte, de la marele călugăr Evghenie Dumitrescu, care a fost un sfânt acolo şi care a stat 40 de ani la Prodromu.

Şi tot timpul, dacă termina psalmii, auzeai: „Doamne Iisuse..., Doamne Iisuse...". Ca ceasul, cu metaniile în mână. Şi dacă îl întrebai ceva, zicea: „Iertaţi-mă, fraţilor, că am greşit lui Dumnezeu!"

Când am venit eu la mănăstire, în Sihăstria n-am găsit la nimeni pat. Toţi părinţii bătrâni dormeau pe scaune, alţii aveau rogojini jos, alţii aveau câte o piele de oaie aşternută jos, alţii pe podeaua goală. Alţii dormeau în genunchi pe scaun. Dar cât poţi să stai? Îmi aduc aminte de părintele Constandie Şerban că avea un scăunel şi când adormea, cădea cu tot cu scaun. „Lasă aşa, să mă trezesc!" Atât era somnul lui.

Iar Gherasim, fratele meu, a făcut un sicriu foarte gros şi a pus o piatră în loc de pernă. Şi-i spunea unul, Nectarie Pintilie: „Ei, Gherasime, câte sicrie de acelea or să putrezească până vei muri frăţia ta!" Dar Gherasim răspundea: „Eu cred lui Hristos că acesta îmi va fi casa de veci!" Şi aşa a fost. Avea crucea de înmormântare şi sicriul, şi ştia Psaltirea din scoarţă în scoarţă încă de când era la Cozancea ucenic la Părintele Paisie; acolo a început el întâi.

Eu eram cu Gherasim în chilie şi el făcea 500 de metanii cu rugăciunea Doamne Iisuse. Eu mi-am făcut un pat să dorm, că eram la vaci cu ascultarea şi nu puteam. Eu eram slăbuţ de acasă. Cel mai slab din familie. De aceea m-a lăsat Dumnezeu să mai trăiesc până acum, că eu am fost cel mai leneş şi cel mai nelucrător. Gherasim făcea 500 de metanii şi pe urmă stătea în picioare şi zicea cinci catisme pe de rost. Şi iar 500 de metanii şi iar cinci catisme. Până la Utrenie făcea 1500 de metanii şi 15 catisme. Apoi venea şi mă scula şi pe mine la Utrenie.

Mergea la Utrenie şi după aceea venea şi se culca în sicriul acela câteva ceasuri. Îl însemna cu Sfânta Cruce şi se scula înaintea mea dimineaţă şi mai citea celelalte cinci catisme, ca să aibă o Psaltire pe noapte şi Utrenia. Şi când îi era somn – ştii că era luptă, că se lupta cu vrăjmaşul, că el era om voinic, nu era ca mine –, numai ce-l vedeai că-şi dă palme, 40-50, zicând: „Nu dormi, calule! Uite sicriul! Ai să dormi acolo". Şi pe urmă dacă vedea că tot îl necăjeşte cu somnul, avea un centiron lat şi se lovea, câte o sută de centiroane, zicând: „Nu dormi, că ai să dormi acolo acuşi". Cum puteau să mai trăiască aceştia, aşa de mari nevoitori?

Eu m-am dus la stareţ şi i-am spus: „A înnebunit Gherasim! Toată noaptea se bate peste cap şi face metanii şi nu mă lasă să dorm". Dar stareţul ştia nevoinţa lui, doar Gherasim îi era ucenic: „Lasă-l, măi! Ăla-i călugăr! Că în Sfântul Munte de ăştia erau, care se băteau şi care plângeau toată noaptea". Şi apoi îl vedeam că uneori, bătându-se aşa şi nedormind, îi veneau lacrimi. Şi se punea în genunchi şi plângea

câte un ceas-două într-una. Apoi se linişte a. Nu-i mai auzeai gura. Se ruga în taină cu rugăciunea minţii.

Călugări de aceştia am apucat eu aici. Şi nu numai el. Era unul Teodosie care s-a înecat în Iordan. Acela ştia toţi Sfinţii Părinţi. Când am venit eu aici, Teodosie ştia Psaltirea pe de rost, Gherasim, Constandie Uricaru, Vasile Mitoşeru, Visarion Palade şi fratele meu, Vasile, cel mai mare, cu care am stat la oi.

Ceilalţi..., nu aveai cu cine vorbi în mănăstire. Atât auzeai: „Blagosloviţi şi iertaţi!" Ascultarea şi „Doamne Iisuse". Şi aceşti călugări s-au nevoit şi, cum spune Ioan Gură de Aur: „...repede au alergat, degrabă au ajuns la cer".

De câte ori aud paremia aceea care se citeşte la mucenici: *Răpitu-s-a, ca să nu schimbe răutatea mintea lui sau înşelăciunea să înşele sufletul lui,* de atâtea ori îmi aduc aminte cum au murit fraţii mei de tineri şi alţi călugări, că erau mari nevoitori. Şi Sfântul Ioan Scărarul spune aşa: „Dumnezeu, dacă vede pe monah sau pe frate că-i aprins tare cu dragoste către El şi are o viaţă înaltă la început, nu-l lasă să trăiască mult – că Dumnezeu ştie mai înainte viaţa omului –, ca să nu se schimbe".

Şi poate la nevoinţa asta aveau să se ridice nişte ispite mari mai târziu şi aveau să-şi schimbe viaţa. Şi nevoinţa lui de 8-9 ani cât a fost, a fost mai mult decât o sută de ani, că auzi ce zice: *Puţin ostenindu-se, a plinit ani îndelungaţi, că plăcut era Domnului sufletul său, de aceea S-a grăbit a-l scoate.*

Ai auzit? Aşa se întâmplă cu acei mari nevoitori. Sfântul Ioan Gură de Aur zice că nu-i o fericire

să trăieşti mult. Sfântul Vasile, cel mai mare nevoitor, stâlpul cel de foc, gura de foc a Duhului Sfânt, ochiul Bisericii lui Dumnezeu, după care s-au ghidat atâtea Sinoade Ecumenice, a murit la 45 de ani. Canoanele lui, care îndreaptă Biserica până astăzi, sunt cele mai drepte şi cele mai austere.

Sfântul Ioan Gură de Aur a trăit 64 de ani şi a murit în surghiun. Din cei trei mari ierarhi, numai Sfântul Grigorie a trăit 80 de ani. Şi zice el: „Nu-i o fericire să trăim mult! Este fericire ca atunci când vom încheia viaţa, s-o încheiem cu Hristos. Să murim cu Hristos în mintea şi în inima noastră".

Deci maica Irina să nu-şi facă multe gânduri. A avut viaţă curată pe unde s-a dus, cu frică de Dumnezeu. Să nu se teamă acum! Domnul poate vrea s-o ia dincolo. Şi dacă o vrea s-o mai lase, are o scânteie de viaţă într-însa, Dumnezeu i-o lungeşte cât vrea. Iar dacă nu are, poţi să chemi frăţia ta toţi doctorii din lume, că tot se duce.

Noi am fost patru fraţi şi o soră la mănăstire, şi toţi au murit în mănăstire. Şi mama a murit călugăriţă bătrână la Agapia Veche, de 94 de ani. Sora mea, rasofora Ecaterina, a venit înaintea mea la mănăstire. Eu eram încă acasă. A murit pe la 23-24 de ani, dar era venită în mănăstire la 11 ani. A terminat patru clase şi a plecat la Mănăstirea Agafton.

Şi de aceea spune-i maicii Irina că acesta este semn că o iubeşte Dumnezeu. Ea să nu facă altă osteneală, decât să zică un „Doamne Iisuse" în mintea ei cu smerenie şi cu frică de Dumnezeu. Că nu-i viaţa de veci aici. Când ne vom întâlni noi dincolo, acolo n-are să mai fie durere de cap, nici de şale, nici

junghiuri, nici suferinţă, nici nimica; numai bucurie şi veselie şi mângâiere în vecii vecilor.

Să vă spun ceva. Noi, ca fraţi fireşti, tot am dori să fim împreună. Aşa ne leagă dragostea asta firească. Aşa au fost fraţii mei. Când a murit fratele Vasile, Gherasim era în armată la Cernăuţi, un frate al meu mai mic, Mihai, era la Durău cu părintele Dorotei, sora mea era la Agafton şi eu am rămas din familie singur în mănăstirea asta, din câţi fraţi eram noi pe drumurile astea. Şi fratele meu a stat la oi până în Joia Mare şi a început a scuipa sânge, că a răcit în pădure cu oile. El a venit jos şi m-a dat pe mine în locul lui. I-am schimbat eu ascultarea.

Eu tot veneam pe de vale, după ce-a venit Paştile, să-i aduc ceva, şi-l găseam veşnic în rugăciune, veşnic în rugăciune. Şi cu trei zile înainte de a muri, era în ograda mănăstirii şi i s-a arătat Maica Domnului. El avea mare evlavie la Maica Domnului, ştia toate acatistele ei pe de rost. Părintele Ioanichie Moroi l-a văzut bolnav şi a vrut să-l facă călugăr. Făcuse armata. A fost sergent. Om cuminte. Dar eram schit dependent de Mănăstirea Secu. Şi ei au spus: „Nu! Să vină la Secu să-l facă călugăr", că a spus că aici se înmulţesc călugării şi apoi o să ieşim autonomi. De ce s-au temut, de aceea n-au scăpat, că pe urmă a devenit aici mănăstire. Putea să-l facă cu un an-doi înainte, dar au spus să se ducă la Secu, şi atunci stareţul nostru n-a călcat porunca şi nu l-a mai făcut.

Era îmbrăcat frate şi era cu metania în mână; stătea în faţa bisericii de piatră. Şi acolo era oleacă de prisacă. El zicea rugăciuni şi rugăciuni pe-un scaun acolo, cu faţa la biserică. Şi a apărut Maica Domnului.

Părinţii erau la masă cu tot soborul. La masă afară, într-un coridor colo la fântână. Şi el numai ce a văzut că s-a coborât Maica Domnului peste nori, până deasupra bisericii, cu un cârd de îngeri cu aripi de aur în jur. El, când a văzut-o, a lăsat rugăciunea „Doamne Iisuse" şi a început a striga: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-mă! Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-mă!..." Şi a tot strigat, până a căzut jos. Tot se uita în sus şi striga!

Călugării au auzit de la masă şi au zis: „Ce strigă, măi, săracul Vasile acolo? A căzut jos!" Când au venit călugării, el le-a spus: „Părinte stareţ, părinţilor, închinaţi-vă! Nu vedeţi pe Maica Domnului deasupra bisericii? Uite, este înconjurată de nori albi şi are nişte copii cu aripi de aur în jurul ei". Dar stareţul a zis: „Unde, Vasilică, unde?" „Uitaţi-vă!... Închinaţi-vă, că Maica Domnului blagosloveşte! Mântuitorul în braţele Maicii Domnului a blagoslovit mănăstirea noastră cu amândouă mâinile, ca un arhiereu!"

Toţi călugării de la masă se uitau la dânsul şi în văzduh. Eu nu eram aici; eram la oi în locul lui. Şi părintele stareţ îl întreabă: „Frate Vasile, dar ce ţi-a spus?" „A spus că după trei zile vine să mă ia". Şi era la ora 11.30, în ziua când a văzut pe Maica Domnului. „Vai de mine, Maica Domnului se înalţă la cer". Şi călugării au început să facă metanii, dar n-o vedeau, numai cum spunea el. „S-a dus! zice. N-o mai văd".

Apoi fratele Vasile s-a dus în chilie. Avea o chilie mică în dos, unde a stat Dionisie Iorga. Se ruga. A venit stareţul repede, l-a împărtăşit din nou cu Preacuratele Taine şi s-a rugat. Atunci eu am auzit că

a avut descoperirea asta şi am venit la el. Era cu picioarele umflate de reumatism. „Fratele meu, mi-a zis el, mai am o zi şi jumătate şi mă duc la Domnul! A fost Maica Domnului şi mi-a spus!...".

Eu credeam că a fost vreo nălucire, că şi vrăjmaşul îţi face în vremea morţii năluciri. Toţi părinţii au urmărit. Exact în ceasul şi minutul acela la trei zile a murit. Avea o cruce de chiparos de la unul Ghenadie din Sfântul Munte, pe care o săruta pe amândouă părţile, şi a spus: „Iertaţi-mă, că vine ceasul meu!" Şi s-a dus, sărutând acea sfântă cruce. Şi atunci toţi s-au încredinţat că n-a fost nălucire, că şi diavolul vine în vremea morţii cu năluciri, fel de fel, ca să te arunce în mândrie sau în slavă deşartă.

Dar n-a fost nălucire, că stareţul a zis, că dacă se va împlini ce i-a spus Maica Domnului, este de la Dumnezeu. Şi drept în acelaşi minut s-a dus fratele meu. Aşa a murit fratele meu Vasile, mai mare şi decât Gherasim cu care am venit eu la mănăstire.

Când a murit era o primăvară ploioasă, pe la sfârşitul lui mai. Şi ploua, ploua toată ziua, de nu se mai usca apa în opinci. Eu eram cu oile prin pădure. Şi am început a citi câte o Psaltire în fiecare zi, până la 40 de zile, ca să văd: „Oare s-a mântuit fratele Vasile?" La 40 de zile eram cu oile sterpe şi am venit ud şi necăjit, ca vai de capul meu, că toată ziua m-a plouat. Am vrut să fac oleacă de foc şi mi l-a stins ploaia şi m-am culcat aşa ud. Aveam un butuc acolo de mesteacăn şi am adormit mort.

Se împliniseră şase săptămâni. A doua zi era sâmbătă, trebuia să-i facă pomenirea de şase săptămâni, că aşa se face. Şi eu am adormit de obosit

ce eram, dar am uitat în care zi este. Şi m-am făcut deodată într-o grădină frumoasă, cu o livadă. Şi iaca văd biserica Sihăstriei acolo şi cimitirul cu cruci, cu toate, şi în mijlocul cimitirului un tânăr foarte frumos, îmbrăcat cu un brâu în trei culori.

Zice Sfântul Ioan Scărarul să nu crezi vedeniile şi visurile, că toate sunt de la diavoli. Numai care îţi vestesc ţie moarte şi judecată, acelea sunt de la Dumnezeu. Iar dacă te duc la deznădejde, şi acelea sunt de la diavoli. Să nu le crezi.

Şi eu eram atent. Şi parcă acela m-a întrebat: „Pe cine cauţi? Pe fratele Vasile?" Când am auzit de fratele Vasile, eram bucuros. „Hai să vezi ce se petrece cu fratele Vasile!" Şi m-a dus drept lângă biserica noastră, că acolo a fost mormântul lui; acum am mutat cimitirul în locul unde este acum, cu toţi părinţii. Dar el a fost drept lângă geamul altarului.

Şi iaca s-a deschis mormântul fratelui. Eu voiam să ştiu dacă s-a mântuit, de aceea am citit 40 de Psaltiri. S-a deschis mormântul, s-a deschis sicriul. Şi l-am văzut îmbrăcat cum l-au pus. Că i-au pus în cap un culion frumos de pluş şi pe faţă i-a pus un voal alb; i se vedea faţa prin voalul acela. Dar tânărul acela se uita şi la mine şi la el. Din sfântul altar ieşea o ţeavă cu apă rece şi curgea pe faţa lui în sicriu. Şi curgând apă, el se făcea tot alb, curat, frumos, mai frumos şi a început a se lumina la faţă, a străluci. Şi apa aceea a început să spele veşmintele de pe el. Şi veşmintele în loc să fie negre, se făceau albe şi acelea. Şi numai văd că a înviat fratele din sicriu şi mi-a zis: „Măi, frate, *spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi*". Aceste cuvinte mi le-a spus. Şi pe urmă m-am trezit.

Măi, zic, dar frumos mai era! Şi când mi-am adus aminte, zic: „Măi, astăzi sunt 40 de zile!"

Şi vin la stareţ, nu cumva să mă înşel, că diavolul poate să te prăpădească cu visurile mai tare decât cu orice. Şi mă mărturisesc întâi de păcatele mele de la ultima spovedanie şi îi spun ce am visat. Când i-am spus stareţului, el mi-a zis: „Ai văzut, băiete? S-au împlinit 40 de zile. I-am făcut de 40 de zile. Fratele Vasile ce nevoinţă mare avea! Ştia atâtea acatiste pe de rost. A murit martir în ascultare. Până la ultima suflare s-a ţinut de oile mănăstirii. Ai văzut de unde vine izbăvirea şi izvorul? Din sfântul altar. Acea apă pe care ai văzut-o că venea pe ţeavă din altar şi curgea pe faţa şi pe hainele lui, sunt liturghiile pe care le-am slujit 40 de zile. Şi prin Liturghiile Bisericii şi cu cât a mai făcut el fapte bune, l-a spălat Dumnezeu şi l-a albit". Aşa mi-a tâlcuit stareţul visul.

Iată de ce spun acestea: Viaţa noastră este scurtă. Foarte, foarte scurtă şi trecătoare. Şi să ştiţi că de minutul cel mai de pe urmă al vieţii noastre, este condiţionată ori fericirea veşnică, ori munca veşnică. Pentru minutul cel mai de pe urmă al vieţii, S-a coborât Fiul lui Dumnezeu din cer şi S-a făcut om, S-a născut din Fecioară în peşteră şi a fost aşezat pe paie şi a crescut între noi şi a suferit pentru noi şi s-a răstignit şi a murit. Pentru că în acel minut, ori se pierde sufletul ori se câştigă. Ce spune? *Sfârşitul omului încununează viaţa lui.* Şi: *în ce te voi găsi, în aceea te voi judeca.*

Deci maicii Irina să-i spui să nu aibă altă grijă, decât să mulţumească lui Dumnezeu că-i bolnavă şi să se roage: „Doamne, de este voia Ta să mă iei, să fiu cu Tine şi în veacul de acum şi în cel viitor. Amin".

CUVÂNT LA ÎNCEPUTUL POSTULUI MARE DIN ANUL 1983

Prea Cuvioase părinte stareț, prea cuvioși părinți și frați. Să mulțumim Preasfintei și de viață făcătoarei Treimi și Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria și tuturor sfinților că ne-am învrednicit să ajungem și anul acesta la poarta Sfântului și Marelui Post al patruzecimii, post pe care l-a postit și Însuși Mântuitorul Hristos.

Iubiții mei frați, pentru că suntem aici și monahi și credincioși, voi vorbi pentru ambele părți, că scopul nostru este să ne întărim acum la începutul postului cu un cuvânt.

Sigur că mănăstirea noastră nu este mănăstire nesfătuită. Totdeauna personalul de aici și poporul din biserică aud cuvintele Sfinților Părinți, aud cazania, aud cântările Bisericii, aud paremiile, proorociile, și din toate se poate învăța adevărul. Dar acum la începutul postului este un cuvânt cu deosebire pentru ceea ce ne stă înainte.

Iată că citea acum fratele cuvânt de la Sfântul Teodor Studitul. Această carte a Sfântului Teodor Studitul, cu slovă veche, care mai este azi în inventarul bibliotecii noastre, este neagră la file. Ale cui mânuțe au umblat pe ea? Ale vestitului nostru

stareț Ioanichie. Zeci de ani a citit în capul mesei pe Sfântul Teodor Studitul. Zeci de ani! Că eu o știu pe de rost cartea asta, numai de câte ori am ascultat-o.

Bătrânul a făcut douăzeci de ani la altar aproape singur. Și el nu venea să mănânce la masă, el venea să ne citească cuvântul. El trăia numai cu Sfânta Împărtășanie și mânca numai sâmbăta și Duminica, iar atunci numai oleacă de grâu fiert sau oleacă de varză murată. Iar în celălalt timp starețul nostru venea să ne deștepte pe noi păcătoșii și supușii ucenici ai lui, cu această minunată carte.

Această carte este cea mai bună carte pentru viața de obște la monahi. Cuvinte scurte și foarte cuprinzătoare. Dacă ați fi avut urechi sau poate ați avut și ați ținut minte, ați văzut cu ce a început cuvântul acesta. Adevăratul post este tăierea voii și supunerea monahului întru toate.

Mare lucru este tăierea voii! Auzi ce spune Duhul Sfânt: *Socotitu-ne-am ca niște oi de junghiere, Doamne, că întru Tine ne junghiem toată ziua.* De câte ori călugărul își taie voia și are răbdare unde-i trimis la ascultare, de atâtea ori este mucenic pentru Hristos. De atâtea ori se junghie el pentru Iisus Hristos și nu-și dă seama că duce o mucenicie permanentă în viața lui!

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, când a venit în lume, n-a arătat viața pustnicească întâi, nici cea stâlpnicească de pe stâlp, nici cea idioritmică, să trăiască omul de capul lui, adică de sine. Viața de obște a arătat-o. A venit în lume să facă ascultare Părintelui Ceresc până la moarte și moarte pe cruce, iar viața Lui, de când a ieșit la propovăduire, timp de

trei ani şi jumătate, a dus-o de obşte cu ucenicii Săi. Aveau o pungă, o masă şi o biserică, după cum ştiţi că a fost la Cina de Taină, când a fost vândut de Iuda, unul din ucenicii Lui.

Dar viaţa de obşte, cum spune marele Vasile, este o viaţă îngerească, dacă se ţine în hotarele ei canonice. **O pungă, o masă şi o biserică**, iar ceilalţi să fie toţi ascultători, ca îngerii lui Dumnezeu în ceruri, supunându-se stareţului, economului şi la cei care sunt puşi de Dumnezeu să conducă. Oriunde este ascultătorul, face Liturghie!

Să nu-mi spui mie: „Dar eu mă duc pe câmp, eu mă duc la oi, eu mă duc la vaci, eu fac ascultare, mă apuc să mătur în ogradă, sau sunt la trapeză, sau sunt bucătar, sau sunt în altă parte". Auzi ce spune despre aceasta Sfântul Teodor Studitul: „Cel ce face ascultare cu dragoste, liturghie săvârşeşte".

Iar marele Vasile în regulile mari, în regula a 55-a, zice aşa: **Călugărul în viaţa de obşte este jertfă şi jertfitor**. În mănăstirea cu viaţa de obşte, după cum arată Sfântul Pahomie cel Mare, **călugărul este călător fără de povară**. Călugărul în viaţa de obşte nu are voie să aibă mai mult de două haine, una de purtat şi una pentru biserică; să aibă urechi de ascultat şi voinţă tare de a face serviciu unde este trimis, cu mare dragoste şi cu mare sinceritate.

Dar ţineţi minte, părinţilor! Întâi cu sfinţiile voastre vorbesc. Adevăratul călugăr este mort de viu. Auzi pe Apostolul Pavel ce spune: *În toate zilele mor*. Cum poate muri omul şi să trăiască? Să moară faţă de păcat. Să moară într-însul păcatul, viciul. Să moară faţă de beţie, să moară faţă de lăcomie, să moară faţă de lenevie, să moară faţă de trândăvie, să moară faţă de cârtire, să moară faţă de nesimţire, de nepăsare. Să moară faţă de trufie, de semeţie, de ură, de zavistie, de pizmă, de invidie, de răutate. Să moară faţă de ţinerea minte de rău, de dorinţa de a se răzbuna, de a se mânia. Să moară vorbirea de rău într-însul, clevetirea. Să moară iubirea de arătare, trufia, făţărnicia, viclenia, lăudăroşia, minciuna, iubirea de sine, plăcerea de sine, încrederea în sine, rezemarea pe sine, nesimţirea, împietrirea inimii. Să moară în călugăr greşeala cu vederea, cu auzul, cu mirosul, cu gustul, cu pipăirea.

Deci iată moartea de sine! Să moară adică păcatului şi să vieze dreptăţii. Şi aceasta nu se cere numai monahilor, ci şi tuturor creştinilor care au Sfântul Botez din mâinile Preasfintei şi de viaţă făcătoarei Treimi, pentru că Apostolul Pavel n-a zis cuvântul acesta către călugări, căci monahismul nu era încă întemeiat. Rânduielile monahale sunt întemeiate în secolul I şi II după Hristos.

Părinţilor şi fraţilor, viaţa noastră este umbră şi vis. Unde sunt părinţii noştri cei vechi? Eu, cu mila Preasfintei Treimi, am aici 54 de ani. Îmi aduc aminte, când am intrat aici în mănăstirea aceasta, nimeni nu avea pat în chilie. Toţi dormeau pe scaune. Cei mai râvnitori dormeau noaptea în sicrie.

Dumnezeu să-i odihnească pe Gherasim, pe Constandie Uricaru şi pe ceilalţi. Toată noaptea plângeau şi se rugau, ştiau Psaltirea toată pe de rost, dormeau două-trei ore pe noapte, făceau mii de metanii. *Unde sunt acum cei ce nu mai sunt?* În ceruri.

Fericiţi, de trei ori fericiţi sunt aceia care s-au nevoit în puţina asta viaţă, care este umbră şi vis. De

ce să ne legăm cu mintea de cele de aici, care, vrând sau nevrând, ne lasă pe noi?

Ia gândiţi-vă, când moare omul şi se duce la Domnul, de-ar avea munţi de aur de aici şi până la marginea lumii, la ce i-ar folosi? Îi ia cu dânsul? Nimic nu ia cu el. Doamne fereşte, să nu moară şi sufletul odată cu trupul nostru! Fiinţa sufletului nu moare niciodată. Dar care este moartea sufletului? Păcatul. Ce-a zis dumnezeiescul Apostol Pavel? *Plata păcatului este moartea.*

Vai de acel om care a trăit nepocăit pe pământ şi odată cu trupul a murit şi sufletul lui. Trupul s-a dus să-l mănânce viermii, să se facă pământ, iar sufletul s-a dus în gheena. Aceea-i moartea sufletului, cum zice la Apocalipsă, moartea a doua, că omul se va munci în vecii vecilor.

A trăit patriarhul Matusalem 969 de ani; mai mult decât toţi oamenii din lume. Dar faţă de veşnicie...! Şi chiar dacă ar trăi omul 10.000 de ani, nu este nici cât o picătură din Oceanul Pacific. Pentru ce? În comparaţie cu veşnicia.

Vai de noi! Tare ne înşelăm, şi noi monahii şi voi mirenii, dacă punem mare bază pe viaţa aceasta! Să trăim aici pentru viaţa cea veşnică. Să trăim pe pământ pentru ceruri. Să trăim aici pentru rai, pentru bucuria cea fără de margini care ne aşteaptă dincolo de mormânt. Vai de noi dacă punem bază în hoitul ăsta de trup, în blestematul ăsta vrăjmaş, care se luptă cu noi până la moarte! N-aţi auzit ce spune Apostolul Pavel? *Grija trupului să nu o faceţi spre pofte.* Adică să-i dăm trupului mâncare cu raţiune, şi băutură şi odihnă, dar cu cumpătare.

Aţi auzit mai înainte un cuvânt al Sfântului Asterie al Amasiei, ce se întâmplă din mâncarea şi băutura multă: se întâmplă scleroză, din cauză că sângele se îngroaşă şi se încheagă pe vine, şi îl vezi pe om sclerozat, îl vezi paralizat, boala lui Parkinson, boală de stomac, ulcer duodenal, ulcer stomacal, auzi şi cancer, ciroză şi aşa mai departe.

Iată ce facem noi cu trupul nostru dacă îl îngreunăm cu mâncări! Mâncările grase sunt toxice: ouăle, carnea, brânzeturile, grăsimea, şi ele vatămă organismul nostru şi ne facem vrăjmaşi ai vieţii noastre.

Sfântul Vasile cel Mare spune aşa: „Omule, vrei să trăieşti mult, posteşte mult!" Postul este maica sănătăţii şi lungimea vieţii. Iar în cuvântul IV în Hexaimeron zice pentru post: „Bucatele cele multe şi bucatele cele grase, neputând să le mistuie stomacul, multe boli au adus în lume. Iar postului şi înfrânării, pururea îi urmează sănătatea".

Dacă nu crezi sfinţilor, crede doctorilor, că-ţi spun ei! Ai făcut abuz de mâncări, de băuturi, te-ai trezit cu cancer, cu ulcer, te-ai trezit sclerozat. De ce? Toate trebuie să fie cu măsură. Auzi ce spune Sfântul Isaac Sirul: „Pe tot lucrul îl împodobeşte măsura în viaţă". Cum ai trecut cântarul cu mâncare multă, sau băutură, sau somn mult, sau îţi permiţi multe altele, cum ai stricat şi trupul, ai stricat şi sufletul şi te pierzi pentru veşnicie. Ce spun dumnezeieştii Părinţi? „Marginile, extremele, sunt ale diavolilor, iar mijlocul este al lui Hristos, calea împărătească". Ce spune Scriptura? *Nu te abate, omule, nici la dreapta, nici la stânga.* Mergi pe calea împărătească dacă vrei să mergi cu Împăratul Hristos! Adică să ne folosim de toate, de hrană, de odihnă, de băutură, dar cu raţiune.

Stareţul nostru ne citea aici mereu cartea aceasta, scrisă după regulile marelui Vasile, şi ne spunea că Sfântul Teodor Studitul în Studion, în Constantinopol, a făcut optsprezece ani de închisoare şi bătăi pentru sfintele icoane. De aceea îi spune „Mărturisitorul", că a suferit multe bătăi şi chinuri pentru sfintele icoane.

L-au băgat la închisoare, legându-l în lanţuri, iar ighemonul priveghea pe ai lui în închisoare şi-i dădea câte o sută de lovituri în fiecare zi. Se rupsese carnea de pe el, iar ucenicul lui, Nicolae Studitul, putrezind carnea pe Sfântul Teodor şi căzând bucăţi, o tăia cu briciul şi-l ungea cu untdelemn şi cu vin să-l vindece.

Au fost mulţi călugări care au pătimit martiriul pentru sfintele icoane, cum au fost: Sfântul Iosif, Navcratie, Eftimie şi mulţi alţii.

Aşa au răbdat sfinţii pentru Împărăţia cerurilor împotriva împăraţilor iconoclaşti, care au tulburat Biserica lui Hristos peste o sută de ani, că au fost mai mulţi împăraţi iconoclaşti: Leon Isaurul, Constantin Copronim, Leon al IV-lea, Leon Armeanul şi Teofil, până la anul 842.

Vedeţi ce au răbdat sfinţii şi ce răbdăm noi? Ne-a zis unul un cuvânt, ne supărăm. Vai de noi! Vrem să fim cu sfinţii, dar nu vrem să răbdăm cum au răbdat ei.

Dar să revenim la viaţa noastră. Intrăm în post. Să intrăm cu mare umilinţă, cu mare frică de Dumnezeu şi împăcaţi cu toţi. Dacă nu-i o picătură de dragoste în inima fiecăruia, nu ne putem mântui. Dacă are cineva care de minte, dar n-are un dram de dragoste, nu se poate mântui.

Auzi? Dacă vrei să ai pacea, să-i vezi pe toţi îngeri şi pe tine să te vezi diavol. Toţi să fie îngeri în faţa ta, sfinţi, şi pe tine să te vezi ca un diavol de păcătos. **Atunci ai poziţia cea mai ortodoxă**. Atunci ai ajuns la ceea ce spune proorocul: *că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.*

Deci avem rânduială dumnezeiască în Biserica lui Hristos, rugăciunea sobornicească a Sfântului Efrem Sirul, care de acum merge până în Miercurea Scumpă. Aţi auzit ce zice? *Doamne şi Stăpânul vieţii mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire şi al grăirii în deşert nu mi-l da mie.*

Iar duhul curăţiei, al gândului smerit, al răbdării şi al dragostei, dăruieşte-l mie, slugii Tale.

Şi încheie aşa la a treia metanie: *Aşa, Doamne, Împărate, dăruieşte-mi ca să-mi văd greşelile mele şi să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat eşti în vecii vecilor. Amin.*

Vai şi amar de noi dacă nu ne vedem acum păcatele, că în vremea sfârşitului, la ieşirea sufletului, vin atâţia diavoli, câte păcate a făcut omul, şi atâţia îngeri buni, câte fapte bune a făcut. Acolo ne întâlnim cu faptele noastre. Şi când vede bietul suflet ce-l aşteaptă, unii se sperie şi vor să fugă, altuia i se leagă limba de frică şi nu poate spune tainele care le vede; altuia îi dă Dumnezeu să poată spune ce vede; este conştient până ce-şi dă sufletul.

Vai de noi şi de noi! De aceea vă spun şi vouă creştinilor şi vouă monahilor. Mare lucru este spovedania. Când vei vedea în familie că unul s-a îmbolnăvit, tata, mama, copilul, fratele, sora, soţul,

soţia, cel mai iubit prieten, şi chiar şi cine ţi-a fost vrăjmaş, căci şi pe el trebuie să-l iubeşti, fă-i cel mai mare bine din lume pe care poţi să-l faci. Adu repede duhovnicul să-l mărturisească. Spovedania curată este al doilea botez.

Deunăzi am vorbit despre Taina Pocăinţei la o conferinţă, şi îmi spuneau preoţii că ei au în parohie pocăiţi; şi le-am zis: „Întrebaţi-i pe dânşii, părinţilor, cum pot ei să se pocăiască fără Biserică?" Taina Pocăinţei nu-i a fiecăruia. Este a Bisericii; este aşezată de Hristos în Biserică, când a suflat asupra apostolilor şi a zis: *Luaţi Duh Sfânt, cărora veţi ierta păcatele, iertate vor fi, şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute. Şi ce veţi lega voi pe pământ, va fi legat şi în ceruri; şi ce veţi dezlega voi aici, este dezlegat şi acolo.*

Deci vedeţi că Taina Pocăinţei este în mâna preoţilor! Şi le-am arătat cele patru părţi ale pocăinţei. Întâi este durerea inimii şi părerea de rău a celui ce a greşit; al doilea este spovedania prin viu grai la duhovnic; al treilea este primirea canonului şi al patrulea este punerea mâinilor pe capul celui ce se spovedeşte, că atunci vine Duhul Sfânt să ierte păcatele.

După cum atunci când arhiereul pune mâna pe cel hirotonit, atunci proheriseşte şi vine Duhul Sfânt peste cel ce se hirotoneşte, tot aşa vine prin mâna duhovnicului Duhul Sfânt şi-l iartă pe cel ce s-a mărturisit. Dar le-am arătat preoţilor că n-au voie să dezlege pe nimeni, până nu făgăduieşte că face canonul, pentru că spune Sfântul Nicodim Aghioritul: „Dacă ai dezlegat pe om, fără a promite că-şi face canonul, toate păcatele trec asupra preotului".

Le-am arătat cum se cearcă păcatul la mărturisire cu cele şapte pricini: Cine? Ce? Pentru ce? În ce fel? În ce vreme? În ce loc? Şi suma păcatului. Ne interesăm, că ce este mintea duhovnicului? Trebuie să fie ca un serafim şi ca un heruvim. Să privească toate ascunsurile fiinţei omeneşti.

Părinţilor şi fraţilor, a rânduit Dumnezeu ca mănăstirea aceasta să aibă şi gospodărie mare. Vă rog din suflet şi vă aduc aminte un cuvânt al stareţului meu, nu ştiu dacă voi mai vorbi vreodată, că eu sufăr cu inima şi poate într-o clipă am să mă duc de aici. Stareţul nostru bătrân, Dumnezeu să-l odihnească, 34 de ani a stăreţit aici, de prin 1910 până în 1944. El ne chema la capul lui, când pe mine, când pe Părintele Ioil, care nu poate fi aici săracul că cu boala lui stă acasă acum, şi care a stăreţit după mine 12 ani. Eu am plecat la Mănăstirea Slatina şi el a rămas pe post de egumen aici, că am avut pe capul meu opt mănăstiri atunci: şase de călugări şi două de maici – „Obştea Sfântul Teodor Studitul"[2], că a trebuit să le conduc şapte ani de zile cu multe jertfe şi necazuri.

Ce se întâmplă? Bătrânul ne chema pe noi la patul lui, după ce l-au bătut tâlharii şi i-au scos ochiul drept şi au dat foc mănăstirii. „Măi băieţi, orice aţi face, orice n-aţi face, biserica, dragii mei, să n-o lăsaţi. Că dacă veţi ţine biserica, Dumnezeu are să ridice locul acesta mult mai frumos de cum a fost mai înainte de a arde. Iar dacă nu, se va pustii".

[2] Prin anii cincizeci Patriarhul Justinian unise într-o mare „Obşte a Sfântului Teodor Studitul" opt mănăstiri, cu Părintele Cleopa drept stareţ al tuturor. Vezi *Tradiţie şi libertate în spiritualitatea ortodoxă*, de I.P.S. Antonie Plămădeală.

Astea sunt cuvintele stareţului meu, care n-a mai trăit decât câteva luni şi s-a dus la Domnul. Cea mai sfântă grijă a avut de biserică. Iată, mănăstirea are gospodărie, are vite multe, are grădini, are de toate. De toate ne bucurăm, că-s ale mănăstirii, nu-s ale noastre. Sunt spre folosul obştesc. Vedeţi că aici se face asistenţă socială. Aici vin la masă atâtea mii de oameni tot timpul, că avem la sărbători mari şi patru cinci rânduri de mese. De aceea trebuie să avem şi prisos, nu pentru noi, ci spre binele obştesc al poporului.

Dar băgaţi de seamă, a trimis Maica Domnului aici nişte fraţiori buni, nişte călugări, să-i ţinem cât mai aproape de biserică... Se începuse oleacă de şcoală monahală şi s-a sistat; nu s-a mai făcut. Dar cea mai mare şcoală din lume este biserica. Ei acolo învaţă şi cântările, să pună troparele şi condacele; aud proorociile, sunt sfătuiţi.

Să stăm lângă biserică, că de la biserică se ţin toate în mănăstirea asta. Cu banul bisericii puneţi mireni la vite, la grădini; puneţi oameni, care n-au soţii, n-au grijă. Călugărul săracul trebuie să postească, să se roage, nu poate să facă ascultările grele. Şi ceilalţi adunaţi-vă lângă biserică. Să ţineţi sfatul bătrânului stareţ Ioanichie, că eu nu sunt nimica, şi vedeţi că de la biserică, cu darul lui Hristos, se ţin toate.

Să ne ajute Preamilostivul Dumnezeu să trecem cu pocăinţă curgerea Sfântului şi Marelui Post şi să ajungem cu bucurie la slăvita Înviere a Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

PREDICĂ LA CĂLUGĂRIA PĂRINTELUI NIFON
(1983)

Preacuvioase părinte stareţ, preacuvioşi părinţi şi fraţi şi iubiţi credincioşi,

Iată că prin pronia şi voia lui Dumnezeu ne-am aflat cu toţii aici la făgăduinţa şi călugăria fratelui nostru, monahul Nifon. Nu de mult am avut altă călugărie. Dar de câte ori se face această mare taină înfricoşată, de atâtea ori trebuie să ne reamintim făgăduinţele noastre călugăreşti.

V-am spus data trecută că cel dintâi călugăr din lume a fost Iisus Hristos, fiindcă S-a născut din Tatăl Cel pururea feciorelnic, a venit pe pământ şi a trăit în fecioria cea preadesăvârşită după omenitate, şi i-a plăcut să aibă o Maică Pururea Fecioară, în vecii vecilor.

Dar acum, pentru că voturile călugăreşti sunt cele trei sfaturi evanghelice, ascultarea necondiţionată, sărăcia de bună voie şi fecioria până la moarte, o să vorbim câte puţin din fiecare.

Ascultarea

Ce este ascultarea? Mai întâi Hristos a fost prototipul şi icoana cea mai desăvârşită a ascultării, după cum am auzit în Evanghelie: *N-am venit să fac*

voia Mea, ci voia Tatălui Celui ce M-a trimis pe Mine. Iar la Corinteni spune că: *S-a făcut ascultător până la moarte şi moarte pe cruce.*

Dar oare noi, care am făgăduit ascultarea de atâţia ani şi auzim mereu zicându-se de ascultare la masă şi în Biserică şi oriunde la chilii citim, ne întrebăm vreodată serios şi concret în faţa lui Dumnezeu ce este ascultarea?

Vreţi să ştiţi ce este ascultarea? Ascultaţi pe dumnezeiescul părinte Ioan Scărarul, care ne spune foarte, foarte filosofic. Auzi ce este ascultarea: **Ascultarea este mormânt al voii**. Fiecare să-şi îngroape voia sa. Niciodată să nu uitaţi. Şi iarăşi: „Ascultarea este părăsirea socotelii tale întru toate".

Celui care i se pare că face ascultare şi mai face de capul lui, este batjocorit de diavoli. Acela care are rânduiala de sine şi i se pare lui că este mai bine aşa cum face el, că trebuie să facă cum crede el, niciodată nu se mântuieşte. Merge pe alături cu crucea, nu pe calea mântuirii. Că Hristos n-a venit pe alături, ci Şi-a dus crucea până la moarte.

Cine are părerea aceasta şi nu-şi omoară voia şi nu părăseşte socoteala sa întru toate, n-are ascultare, este batjocorit de diavoli. Merge după mintea lui şi la urmă ajunge la îndoială. Deci acela e ascultător **care**, cum spune Sfântul Teodor Studitul, **este ca fierul în mâna fierarului şi ca lutul în mâna olarului,** adică în mâna celui ce-l conduce pe calea mântuirii. Este acela care şi-a omorât voia sa, care şi-a omorât părerea sa. Iar dacă va merge după voia sa, după părerea sa, este batjocorit în tot ce face.

Sărăcia

Despre sărăcie adeseori auzim pe Hristos, Care zice: *Vulpile au vizuini şi păsările cerului cuiburi, iar Fiul Omului n-are unde să-şi plece capul.* Cel ce a făcut cerul şi pământul şi-l îmbracă cu podoabă şi ţine şi hrăneşte toate popoarele lumii, umbla desculţ, cu capul gol, n-avea casa Sa, n-avea unde-Şi pleca capul Său. El ne-a arătat cale desăvârşită prin sărăcie, că n-a avut nimic. Dumnezeirea şi omenirea care o purta întru El erau mai presus decât toate bogăţiile.

Fecioria

Două feciorii sunt: una din fire şi una din călugărie. Unii sunt feciorelnici, căci n-au cunoscut femei până la călugărie şi până la moarte. Alţii au fost căsătoriţi şi de la călugărie iau votul fecioriei şi sunt la fel cu ceilalţi, dacă duc viaţă curată până la moarte. Sfântul Ioan Scărarul arată că fecioria cea după făgăduinţă are aceeaşi valoare cu cea din fire.

Să nu credeţi că sunt feciorelnici numai aceia care şi-au păzit viaţa sfântă şi nu s-au culcat cu femei în veac. Nu! Este mare lucru şi acesta. Dar fecioria este de trei feluri: **fecioria trupului**, adică a nu cădea cu femei sau în alte păcate spurcate; **fecioria minţii**, adică a nu primi nici un gând păcătos şi spurcat în minte; şi **fecioria inimii** sau a sufletului, adică desăvârşita despătimire de gândurile răutăţii şi ale stricăciunii omeneşti.

Aşa o tâlcuieşte dumnezeiescul părinte Isaac Sirul. Nu-i de ajuns să te păzeşti cu trupul de păcat. Trebuie să nu primeşti păcatul nici cu mintea, pentru că Evanghelia şi Legea Darului n-a venit ca Legea

Veche să cosească păcatul ca pe iarbă şi să rămână rădăcina. Nu! Legea Darului când vine, o desăvârşeşte pe cea Veche, că zice: *Aţi auzit că s-a zis în Lege: Să nu curveşti. Dar Eu vă zic vouă: Cel ce priveşte la femeie spre a o pofti pe dânsa, iată, a preacurvit cu dânsa întru inima sa. Aţi auzit că s-a zis: Să nu ucizi... Iar eu zic vouă: Cela ce urăşte pe fratele său, ucigaş de om este* (Matei 5, 27, 21).

De aceea zice dumnezeiescul părinte Efrem Sirul: „Nu vă aruncaţi în negrijă, fraţii mei, pentru păcatele cu gândul că ar fi uşoare! Dacă ar fi uşoare, n-ar fi socotit Însuşi Hristos, Înţelepciunea lui Dumnezeu, preacurvie întru poftă de muiere şi ucidere întru ură de frate".

Ai auzit ucidere şi preacurvie care o face omul întotdeauna? Numai dacă urăşte pe cineva şi numai dacă gândeşte la păcatele trupeşti. Vezi cât este de desăvârşită Legea Darului? Ea nu taie păcatul numai din obişnuinţă şi deprindere, ci scoate şi rădăcina. Şi care sunt rădăcinile păcatului? Gândurile. Gândurile sunt rădăcinile păcatelor. Cine nu smulge din inimă poftele cele necurate, pofta de avere, pofta de slavă, ura şi răutatea, acela în zadar se pocăieşte. Acela să nu creadă că are desăvârşire, că-i plin de ură şi de răutate şi de pofte şi necurăţii, şi în zadar se laudă cu masca din afară, cu forma din afară, dacă nu şi-a desăvârşit inima sa, dacă n-a scos patima şi poftele din adâncul inimii şi din gândire.

Deci, când auzi în Legea Darului că zice să nu pofteşti femeia aproapelui sau casa sau boul sau asinul sau toate câte sunt ale lui, atunci te învaţă să smulgi păcatul din rădăcină. Nu numai să nu furi – şi

acela-i mare lucru –, ci nici să nu pofteşti lucrul altuia. Dacă-l pofteşti, eşti ca şi cel ce fură înaintea lui Dumnezeu, pentru că inima ta este pătimaşă şi plină de păcate.

În această privinţă, pentru că a depus făgăduinţa acest rob al lui Iisus Hristos, părintele nostru Nifon, care slujeşte la chelărie de atâţia ani, toţi cei ce au venit cu dragoste la călugăria lui se bucură că au ajuns la acest moment fericit, că pe toţi i-a împăcat după putere. Să dea Dumnezeu şi Maica Domnului să meargă pe drumul lui aşa până la sfârşit, cum a mers până acum.

El săracul a venit hotărât din familie; a terminat armata, a lăsat toate la părinţi şi a venit cu dragoste să slujească până la ultima lui suflare în mănăstire, ca să-şi mântuiască sufletul său şi neamul său.

Ascultare, mamă. Când tu îi spui una cuiva şi el se duce şi face ce vrea el, este batjocură, nu ascultare. Aţi auzit de Sfântul Ioan Colov din Pateric? S-a dus ucenic la avva Siluan:

– Ia vină încoace, frate.

S-a dus, dar s-a dus să-şi răstignească voia.

– Faci ascultare?

– Fac, părinte.

A luat bătrânul un lemn uscat din pustie şi l-a înfipt în nisip.

– Să cari aici apă, frate, până dă roade lemnul acesta!

Şi a început ucenicul să care apă; şi încă se ducea de cu seară şi venea dimineaţa cu apa, aşa de departe era. Şi turna apă la lemnul uscat şi nu cârtea în sine: „Ăsta-i stareţ? M-a pus să ud un lemn uscat?

Ăsta nu-i întreg la minte!" Nu s-a deznădăjduit niciodată. „A spus părintele stareţ ca să-l ud până o să rodească, aşa fac".

Şi el săracul a cărat acolo apă trei ani de zile. Îl întrebau unii:

– Ce faci, frate, aici?

– Ud pomul acesta ca să rodească!

Şi alţii râdeau de el, zicând: „Ăsta nu-i prea sănătos! Udă un lemn uscat".

Ce-a făcut Dumnezeu după trei ani? Minunea minunilor! Lemnul cel uscat a prins rădăcină în nisip, a crescut, s-a făcut pom mare şi a făcut mere frumoase. Şi a luat stareţul în poala hainei şi a dus la trapeza mănăstirii.

– Luaţi, fraţilor, şi mâncaţi din roadele ascultării fratelui Ioan!

Aţi auzit ce minuni face ascultarea? Dar nu ascultarea aceea: „Că mă duc, că nu m-aş duce; că aş face; nu, că altul trebuie să facă. Nu fac cum vrea stareţul sau economul sau nu ştiu care".

„Trebuie să mor pentru Hristos. A spus să fac aşa, aşa fac! Nu mă priveşte pe mine! Eu sunt în ascultare. Dacă voi ieşi bine, bine! Dacă voi ieşi rău, eu sunt păcătos. Eu îmi fac datoria! Ştie Dumnezeu pentru ce a ieşit rău. Că nu răspunzi tu, răspunde cel ce-a dat ascultarea". Aceea este ascultare, fără cârtire, fără răstire şi fără a avea socoteală în mintea ta, că faci tu mai bine decât ţi-a spus cel mai mare.

Aţi văzut alt ascultător care s-a făcut mucenic? Sfântul Acachie de la Muntele Sinai. O, Doamne, am să spun ceva despre viaţa lui din cartea Sfântului Ioan Scărarul, care a fost 75 de ani egumen la Muntele

Sinai şi avea mii de călugări. El avea în toată obştea aceea un bătrân foarte aspru. Nimeni nu stătea ucenic la el decât o lună, două şi pleca; că bătrânul îi bătea de-i rupea.

La acest bătrân a venit un frate, Acachie, monah blând, răbdător şi foarte înţelept. Dar a stat la acest bătrân aspru, nu o săptămână, nu o lună şi să fugă. Nu! A stat aşa nouă ani. Şi se minunau toţi, că-l bătea bătrânul în fiecare zi. El nu mai spunea la nimeni. Îl întrebau fraţii:

– Ai luat vreo cunună astăzi?

Şi arăta capul spart, mâna vânătă, piciorul vânăt, spinarea lovită, dar nu zicea nimic. Îl bătea ca pe un hoţ. Iar după nouă ani de ascultare, fericitul Acachie, mucenicul lui Iisus Hristos, a murit. Şi se întâlneşte Sfântul Ioan Scărarul cu bătrânul:

– Bătrânule, unde este Acachie?

– A murit!

– Dar l-ai îngropat?

– L-am îngropat acolo în marginea cimitirului.

– Părinte, eu nu cred că a murit.

– Ba a murit, că eu l-am îngropat.

– Părinte, hai şi-mi arată unde l-ai îngropat.

Şi au mers la mormânt şi a întrebat stareţul:

– Ai murit, Acachie?

Şi s-a auzit o voce din mormânt:

– Nu, părinte, nu! Ascultătorul niciodată nu moare!

Atunci a zis Sfântul Ioan bătrânului:

– Ai auzit, părinte, că n-a murit? Ai zis că a murit Acachie.

Şi a zis bătrânul:

– Vai mie! Vai mie! Ce-am făcut? Ucidere am făcut! Ucidere!

– Vezi pe cine ai avut ucenic? Pe martirul lui Iisus Hristos, care ţi-a răspuns din groapă, că ascultătorul niciodată nu moare!

Şi a zis bătrânul:

– Dă-mi voie să-mi fac o colibă lângă crucea lui şi să plâng până la moarte!

Şi a făcut bătrânul acela o colibă lângă mormântul Sfântului Acachie şi plângea şi se ruga: „Iartă-mă, frate Acachie, că moarte am făcut şi ucidere am făcut, că te-am omorât cu atâtea bătăi!" Şi a plâns bătrânul nouă ani acolo. Iar înainte de moarte i s-a arătat Sfântul Acachie în vis şi i-a zis:

– Părinte sfinte, nu mai plânge! Azi, mâine, trebuie să vii. Fericite şi sfinte sunt mâinile acelea care m-au bătut pe mine! Acestea mi-au făcut lăcaş cu martirii în ceruri! Pentru că eu prin tine m-am mântuit şi prin sfintele tale mâini eu m-am dus la cer şi mi s-a iertat mie orice păcat. Sfinte să fie mâinile tale, mântuit să fii şi tu cu ceata cuvioşilor călugări sfinţi, că te iert, şi Dumnezeu să te ierte! Şi l-a sărutat.

Şi s-a mântuit bătrânul şi s-a dus în ceata sfinţilor. S-a mântuit Acachie prin bătrânul cel aspru, şi bătrânul cel aspru, prin rugăciunile Sfântului Acachie. Dar Acachie a dat dovadă de atâta supunere!

Dar noi? Mi-a zis ceva, eu cârtesc; spun altceva. Vai de noi şi de noi, ce făgăduinţe facem! Ai văzut ce-a spus acum stareţul: „Ia aminte, fiule, că are să vină Hristos la Judecată şi ai să dai seamă nu de cele ce ai făgăduit, ci de cele ce ai împlinit după făgăduinţă". Deci să luăm aminte!

Dar ca să păzească monahul cele trei voturi ale călugăriei – ascultarea, sărăcia şi fecioria –, cele trei sfaturi ale Evangheliei, ce trebuie să aibă? Ce lucrare de geniu? Negreşit îi trebuie paza minţii.

Vai şi amar de noi dacă nu vom avea această lucrare. Aţi auzit ce a zis Dumnezeu şarpelui, când a amăgit-o pe Eva, la început: *Vrajbă voi pune între sămânţa ta şi între sămânţa ei; aceasta îţi va zdrobi capul, iar tu îi vei păzi călcâiul.*

Satana păzeşte călcâiul omului, adică sfârşitul lui pe pământ. *Iar aceea îţi va zdrobi capul tău*, a spus satanei. Şi aţi văzut prin cine? Prin Eva cea tainică, prin Maica Domnului.

Dar să revenim la paza minţii. Ce este paza minţii? Când auzim de paza minţii sau trezvia atenţiei sau liniştea minţii sau priveghea minţii, este exact acelaşi lucru cum ai zice pâine, bucată de pâine sau felie de pâine. Dar să auzim pe Sfântul Isihie Sinaitul în Filocalie ce spune: **Paza minţii este calea şi poarta a toată virtutea şi a toată fapta bună înaintea lui Dumnezeu**. În ce constă paza minţii? În trei lucruri:

– în a ne trezi cu mintea la cele ce gândim;

– în a ne împotrivi păcatului cu mintea;

– şi al treilea, în a chema pe „Doamne Iisuse....", prin rugăciunea minţii.

Că atâta legătură au paza minţii şi cu rugăciunea inimii, cât are trupul şi cu sufletul. „**Şi nimeni**, spune Sfântul Isihie Sinaitul, **nu va scăpa de căpeteniile tartarului, dacă nu are această lucrare**, fie el călugăr sau mirean". A păzi mintea înseamnă a zdrobi capul şarpelui.

Auzi ce spun Sfinţii Părinţi? Tot gândul păcătos care se apropie de mintea noastră este un şarpe gânditor. Dacă-i de curvie, dacă-i de mânie, dacă-i de mândrie, dacă-i slavă deşartă, dacă-i beţie, dacă-i furtişag, dacă-i mâhnire, dacă-i întristare, dacă-i zavistie, dacă-i pizmă, dacă-i răutate, când îl vezi că s-a apropiat de mintea ta, imediat cheamă pe „Doamne Iisuse": „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul sau păcătoasa". Şi ai zdrobit capul şarpelui în felul acesta.

Aţi auzit voi ce cântă Biserica aici? *Fata Babilonului, ticăloasa. Fericit este care va apuca şi va lovi pruncii tăi de piatră.* Cine este fata Babilonului? Care sunt pruncii fetei Babilonului? Pe cine fericeşte Duhul Sfânt, când zice să loveşti pruncii fetei de piatră? Iată pe cine: Fata Babilonului este mintea noastră, iar pruncii ei sunt gândurile spurcate care răsar în minte.

Cumpăna dreptei socoteli trebuie să meargă în toate. Ai auzit ce spune acelaşi părinte Isaac? „Pe tot lucrul îl împodobeşte măsura". Măsură la mâncare, măsură la dormit, măsură la înfrânare, măsură la priveghere, măsură la metanii, după măsura puterii fiecăruia. Dar cea mai mare grijă să avem de trezvia atenţiei, paza minţii şi privegherea minţii.

Aceasta este o lucrare de geniu şi pentru monahi şi pentru creştini, până la suflarea cea mai de pe urmă. Că războiul cu trupul nu ţine mult. Omul a slăbit, s-a îmbolnăvit, a îmbătrânit, dar războiul cu mintea este până la ultima suflare.

Acela-i călcâiul! Că te pândeşte până la ultima suflare, ca mintea ta să nu fie trează, şi-i destul numai

atât. Nu să faci păcatul, ci numai să te gândeşti la el. Este destul să te găsească împătimit cu mintea, şi tot în iad te duce. *Că în ce te va găsi moartea, în aceea te va judeca!*

Deci pentru călugării noştri spun aceasta: ascultarea necondiţionată, sărăcia, viaţa curată, fecioria, iar mai presus de toate, ca să poată să le păzească pe aceste trei lucrări şi voturi, sunt trezvia atenţiei, paza minţii şi privegherea minţii. O lucrare uşoară, dar prezentă în toată clipa, fie că eşti în ascultare, fie că eşti în biserică, fie că eşti la vaci, că eşti la oi, că eşti la bucătărie, că eşti la chelărie, că eşti la grădină; fie că eşti la cizmărie, la cojocărie, unde-i fi, să ai pe Hristos înaintea ochilor.

Adu-ţi aminte ceea ce spunea marele prooroc David: *Am văzut pe Domnul înaintea mea pururea, că de-a dreapta mea este ca să nu mă clatin.* **Trezvia atenţiei se naşte din frica lui Dumnezeu, iar frica lui Dumnezeu se naşte din credinţă**, după cum spune dumnezeiescul părinte Maxim: „Cel ce crede, se teme şi cel ce se teme, se trezeşte".

Dumnezeu şi Preacurata lui Maică să ne ajute şi mie, păcătosului, şi vouă, la toţi monahii şi creştinii, să câştigăm ascultare desăvârşită, sărăcie de bună voie, feciorie şi curăţie, şi mai presus de toate paza minţii, trezvia atenţiei, privegherea minţii în toată vremea. Amin.

DESPRE PUTEREA MILOSTENIEI ȘI POCĂINȚA CEA ADEVĂRATĂ

Fiindcă azi în cuvintele Evangheliei ați auzit la fericirea a cincea pe Mântuitorul nostru zicând: *Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui*, vom arăta printr-o oarecare istorioară cât poate înaintea lui Dumnezeu milostenia și cum ajută ea chiar și celor mai păcătoși dintre oameni, spre a se întoarce la pocăință și spre a se împăca cu Dumnezeu, pe Care ei L-au supărat foarte mult cu păcatele și fărădelegile lor. Pentru a cunoaște adevărul în această privință, ascultați cu atenție cele ce urmează:

Era un mare sihastru cu numele Pafnutie, pustnic având darul preoției, desăvârșit în fapta bună și făcător de minuni. Odată acest mare sihastru a fost ispitit de gândul acesta: cu cine ar fi el asemenea la fapta bună și dacă mai este cineva dintre oameni care să-l întreacă pe el în lucrarea duhovnicească. Acesta poate a fost și un gând de mândrie, sau poate anume a venit acest gând în inima sa, ca Dumnezeu să-i arate lui tainele Sale, pe care el încă nu le cunoștea.

Deci zăbovind gândul acela în inima lui, el a alergat la Dumnezeu prin rugăciune și s-a rugat să-i descopere acest lucru, adică să-i arate cine ar fi asemenea lui cu viețuirea duhovnicească sau de este cineva care îl întrece. Și așa rugându-se el cu stăruință

către Preabunul Dumnezeu, a auzit un glas, zicându-i: „Pafnutie, încă nu ai ajuns la măsura cutărui cimpoiaș care cântă pe la nunți în orașul Alexandria”.

La auzirea acestor cuvinte, bătrânul sihastru a oftat, a suspinat din greu și s-a smerit foarte cu mintea și inima lui, zicându-și: „Dacă eu încă n-am ajuns la măsura acelui lăutar ce cântă pe la nunți și dacă acela este mai bun decât mine, apoi mare este puterea Mântuitorului meu. Nici n-am să mănânc și nici n-am să beau, până nu voi afla pe acel om minunat pe care mi l-a descoperit Domnul”.

Și așa bătrânul pustnic și-a luat toiagul său și a pornit spre orașul Alexandria. Ajungând el acolo cu multă osteneală, căuta pe acel cimpoiaș întrebând din om în om până ce l-a aflat în casa lui, pregătindu-se tocmai atunci să se ducă spre a cânta la o nuntă. Acela când a văzut pe bătrânul sfânt cu barba albă ca zăpada și cu haine vechi, pustnicești pe el, a căzut în genunchi înaintea lui și s-a închinat până la pământ. Apoi, ducându-l în casă după obiceiul locului, i-a spălat picioarele sale cu apă rece, căci era mare căldură și fierbințeală, și apoi i-a pus masa.

Dar Sfântul Pafnutie i-a zis:

– Mă jur pe Dumnezeul Cel viu că nu voi gusta din masa ta, nici nu mă voi odihni la tine până ce nu-mi vei spune viața ta și care sunt faptele tale bune.

Iar cimpoiașul i-a spus:

– Sfințite Părinte, ce viață și ce fapte bune cauți la mine, un lăutar care supără pe Dumnezeu cântând pe la nunți?

Atunci sfântul sihastru i-a spus:

– Te jur pe Dumnezeu să nu ţii taina ascunsă de mine, căci eu nu de voie am venit aici, ci sunt trimis la tine de îngerul Domnului.

Atunci cimpoiaşul a spus:

– Ce lucruri vrei să auzi de la mine, părinte sfinte, că eu în viaţa mea am fost căpetenie de tâlhari şi nu este păcat pe care să nu-l fi făcut. Iar acum, după cum vezi, sunt lăutar şi cânt pe la nunţi. Deci ce fapte bune poţi să afli la un asemenea om?

Iar sfântul i-a zis:

– Eu am venit aici nu ca să-mi spui faptele tale cele rele, ci pe cele bune. Vezi că te-am jurat cu numele Domnului şi nu poţi să tăinuieşti cele ce caut eu de la tine. Căci eu cu multă osteneală, cu foame şi cu sete, din munţi depărtaţi am venit până la tine ca să mă folosesc.

Atunci cimpoiaşul a chemat pe soţia sa şi i-a zis:

– Adu, te rog, un scaun pentru sfântul bătrân, că iată stă în picioare şi se osteneşte după atâta cale.

După ce a stat bătrânul sihastru pe scaun, cimpoiaşul a început a-i spune aşa:

– Părinte sfinte, eu păcătosul şi necuratul nu sunt vrednic să primesc în casa mea un om asemenea sfinţiei tale, căci multe răutăţi am făcut în viaţa mea. Dar fiindcă m-ai jurat cu numele Domnului şi fiindcă zici că ai avut vestire de la înger să vii la mine, păcătosul cel cu totul nevrednic, apoi îţi voi spune sfinţiei tale şi unele fapte bune pe care le-am făcut pe vremea când eram şef de tâlhari şi aveam sub conducerea mea mai mult de 30 de hoţi, asemenea mie. Şi iată ce am a-ţi povesti:

Mergând noi odată călări pe cai şi pe cămile pentru a mai prăda pe undeva – căci deşi făceam prădăciuni mari şi mai băteam pe unii, dar moarte de om n-am voit să fac niciodată –, deodată, mergând noi prin pustie, iată că întâlnim o fată foarte frumoasă la chip, care mergea pe o cărare. Cum au văzut-o tovarăşii mei, care erau şi cam ameţiţi de vin, au vrut să o prindă şi să o batjocorească. Iar aceea, văzându-se în această primejdie şi cunoscând că eu sunt mai-marele lor, a alergat la mine cu lacrimi şi s-a prins de picioarele mele rugându-se să nu o las pe mâna acelora ca să o batjocorească. Şi mi-a spus:

– Eu, domnule vătaf, am pierdut nişte vite şi acum am rătăcit pe aici căutându-le şi iată că am căzut în mâinile voastre, dar vă rog foarte mult, pentru Dumnezeu, nu mă lăsaţi. Fie-vă milă de mine care nu am pe nimeni în pustia aceasta ca să mă ajute, decât pe Bunul Dumnezeu.

Iar eu i-am zis:

– Nu te teme, fată, că nu ţi se va întâmpla nimic. Numai îţi cer ca şi tu în viaţa ta să te rogi lui Dumnezeu să facă milă cu mine şi să mă scape de primejdie şi de moarte năprasnică.

Şi aşa am dat ordin la toţi, ca nimeni să nu se atingă de ea, ci s-o lase să se ducă cu pace. Văzând biata fată că a scăpat din primejdie şi de batjocură, mi-a sărutat picioarele şi mi-a zis:

– Să-ţi dea Dumnezeu plată în ziua judecăţii şi să aibă milă de tine precum şi ţie ţi-a fost milă de mine.

Şi zicând acestea, s-a dus în drumul ei...

Mai trecând apoi câţiva ani de hoţie, s-a întâmplat că am dat peste altă fată tânără şi frumoasă lângă cetatea Alexandriei în pădure, care ţinea în mână o funie lângă un copac şi se pregătea să se spânzure. Îndată ce au văzut-o tovarăşii mei, au prins-o şi voiau să-şi bată joc de ea. Dar eu le-am spus:

– Daţi-i pace, să vedem ce are de gând.

Şi am întrebat-o:

– Ce-i cu tine, fată?

Iar ea a răspuns:

– Văd că voi sunteţi hoţi. Deci vă rog pe voi să mă omorâţi, aici, căci nu mai vreau să trăiesc. Iată, dacă nu soseaţi voi, cu funia asta eram gata să mă spânzur.

– Dar de ce?

– Un băiat de bun neam a vrut să mă ia în căsătorie. Dar acum nu mai vrea să mă ia pe mine pe motiv că sunt săracă; iar el are avere multă şi de aceea vrea să ia pe o alta, bogată, asemenea lui.

– Şi ce ţi-a zis mirele tău?

– Mi-a spus că dacă nu am o sută de galbeni de aur nu mă ia. Şi eu am numai patru, că mama mea este văduvă şi săracă.

Atunci mie mi s-a făcut milă foarte tare de frumuseţea şi tinereţea ei şi am zis către tovarăşii mei:

– Măi, daţi fiecare dintre voi câte cinci galbeni.

Iar eu i-am dat o sută, şi aşa cu toţii i-am făcut fetei 250 de galbeni pe care i-am dat în mână, zicându-i:

– Du-te, copilă, cu Dumnezeu şi să ai parte de o căsătorie fericită, numai ai grijă ca în rugăciunile tale să nu ne uiţi nici pe noi!

Atunci biata fată, văzând această întâmplare fericită care i-a schimbat necazul în bucurie, a lăcrimat şi a zis:

– Să facă Dumnezeu milă cu voi, aşa precum şi voi m-aţi miluit pe mine.

Plecând ea, am zis către însoţitorii mei de tâlhărie:

– Vedeţi, fraţilor, că azi am avut fericita ocazie să scoatem un suflet de la moarte?

Unii din ei au şi plâns de bucurie, că i-am oprit a face rău unui suflet deznădăjduit de viaţă. Apoi am aflat că, ducându-se ea la Alexandria şi vestind tânărului că are atâţia galbeni, acela o ruga să meargă după el, şi aşa s-au făcut toate după dorinţa lor.

Altădată, mergând noi prin văile munţilor, am găsit o altă femeie tânără, care abia se ţinea pe picioare şi plângea cu amar, că era gata să moară de foame.

Şi am întrebat-o:

– Ce-i cu dumneata pe aici?

Iar ea, căzând în genunchi, a început a spune aşa:

– Domnilor, nu vă cunosc, dar vă rog dacă aveţi o bucăţică de pâine, daţi-mi, căci altfel mor de foame. Sunt şapte zile de când nu am gustat nimic, nici apă şi nici hrană. Soţul meu este căpitan de vapor şi a pierdut corabia într-o furtună, dar el a scăpat viu. Însă l-au condamnat la închisoare pe viaţă, învinuindu-l că n-a condus bine corabia şi că de aceea a pierdut încărcătura în valoare de 5000 de galbeni. Şi aşa pe soţul meu l-au ridicat şi toată averea noastră a fost luată. Încă şi pe copiii noştri i-au luat. Iar eu de abia am scăpat cu fuga de n-am căzut în mâinile lor.

Aşa am venit în pustia aceasta rugându-mă lui Dumnezeu ca ori să mor aici, ori, de este voia Lui să mai trăiesc, să facă milă cu mine şi, cu judecăţile pe care le ştie, să facă minune cu mine ca să scap cu zile şi să nu mă închidă şi pe mine pe toată viaţa. Aşa m-am rugat, fiind hotărâtă mai bine să mor aici de foame şi de sete, decât să merg în cetate, unde ştiu ce mă aşteaptă.

Deci, văzând primejdia în care a căzut această familie, am zis către acea femeie necăjită:

– Femeie, cât ai zis că a pierdut soţul tău?

– Ca la 5000 de galbeni, a spus ea.

– Hai cu noi!

– Nu pot merge, căci, după cum vedeţi, am slăbit foarte mult de foame şi de sete.

Atunci i-am dat să mănânce pâine şi să bea apă. Iar după puţină odihnă întărindu-se, încet-încet a mers cu noi până la peştera noastră tâlhărească. Însă ea foarte se temea, neştiind ce hotărâre vom lua asupra ei. Când am ajuns la peşteră, ea a căzut în genunchi la rugăciune către Dumnezeu, apoi a zis către noi:

– Vă rog, fraţilor, să vă fie milă de mine, căci vedeţi în ce necaz sunt.

Atunci eu i-am zis:

– Femeie, eu sunt căpetenie peste banda aceasta de hoţi. Priveşte la vasul aceasta plin cu bani de aur. Ia-ţi de aici 5000 de galbeni.

Iar femeia uimită, neavând în ce-i pune, şi-a luat basmaua de pe cap şi, numărând banii, i-a pus în ea. Apoi i-am dat pâine să se hrănească şi, scoţând-o până aproape de cetate, ne-am despărţit de ea, spunându-i:

– Du-te, femeie, şi plăteşte ceea ce datoraţi statului şi scoate-ţi soţul, copiii şi averile voastre.

Aceasta, sfinte părinte, a fost în viaţa mea a treia faptă bună făcută cu femeile. Altă dată, mergând cu ceata mea de tâlhari prin pustie ca să ne ascundem prăzile ce le făcusem, am întâlnit doi oameni, fraţi de mamă după spusa lor. Aceşti oameni erau numai în cămaşă, desculţi, cu capetele goale şi foarte trişti. Eu, văzându-i, i-am întrebat:

– Unde mergeţi voi aşa prin pustia aceasta?

Iar ei au zis:

– Domnule, noi am avut sub paza noastră averea unui mare dregător împărătesc. Şi fiind noi paznicii acelui aur, într-o noapte a venit o ceată de hoţi, au spart casa dregătorului care tocmai atunci era plecat şi au luat acea avuţie în valoare de 10.000 de galbeni. Când a venit boierul a dat vina pe noi, spunând că am fost complici cu acei hoţi la prădarea averii lui. Iar noi, văzând primejdia în care am căzut, am fugit, ca să nu ne ia în stăpânire şi să ne pedepsească cu amare chinuri şi închisoare.

Atunci eu le-am spus:

– Întoarceţi-vă înapoi, căci pe boierul acela îl ştiu eu (căci ei fuseseră hoţii care l-au prădat) şi o să-l facem să-şi găsească toate lucrurile care i s-au furat, dar cu condiţia să vă dea vouă pace.

Ei au zis:

– Noi, domnule, nu ne mai întoarcem, căci am auzit că acel boier vrea să ne piardă cu moartea.

– Nu vă temeţi, le-am zis. Haideţi cu noi!

Şi aşa ei au prins curaj şi s-au întors. Iar când a înserat, ne-am dus cu ei la boier şi i-am spus:

– Ştii cine te-a prădat?

– Nu.

– Noi, pe care ne vezi. Apoi am adăugat: Iată lucrurile tale şi banii tăi. Ia-le şi să ştii că dacă vei pedepsi pe aceşti oameni nevinovaţi, apoi vom veni când nici nu gândeşti şi îţi vom lua şi averea şi viaţa.

Şi aşa acela cu jurământ a făgăduit că nu-i va pedepsi pe acei oameni nevinovaţi, care adormiseră tocmai în vremea când noi am prădat pe acel boier.

După o vreme, Sfinte Părinte Pafnutie, am căzut şi noi în mâna stăpânitorilor, că aşa este viaţa de tâlhar. Ceata s-a desfiinţat şi eu am fost bătut şi schingiuit. Am dat înapoi pe cât am putut din cele furate şi fiindcă nu făcusem în viaţa mea moarte de om, am scăpat cu 20 de ani închisoare. După o vreme a fost o oarecare graţiere şi mi s-au mai scăzut din ani şi aşa am venit şi eu la casa mea având vârsta de peste 50 de ani.

Şi văzând că nu am cu ce trăi, fiind foarte sărac, m-am apucat să cânt şi eu din cimpoi pe la nunţi, căci ştiam bine să cânt din tinereţile mele, ca să-mi câştig astfel pâinea cea de toate zilele. Şi aşa până azi îmi petrec zilele cu soţia mea, cu care, după ce am venit de la închisoare, m-am sfătuit să trăiesc în curăţie, ca fraţii, ea învoindu-se bucuroasă la acest lucru, fiind femeie cu frica lui Dumnezeu. La sfânta biserică mergem, din toată sărăcia noastră facem puţină milostenie şi, pe cât putem, ne rugăm şi postim. Iată, sfinte părinte, aceasta este petrecerea noastră pe acest pământ.

Atunci Sfântul Pafnutie a zis:

– Frate, lasă cântările acestea lumeşti care strică sufletele multora şi hai cu mine la călugărie, iar pe soţia ta du-o la o mănăstire de călugăriţe.

Auzind ei de la sfântul bătrân aceste cuvinte, cu mare bucurie s-au făgăduit să facă cele poruncite lor. Şi nu după multă vreme, cimpoiaşul Ioan – căci aşa îi era numele – a venit în pustie la sfântul stareţ. Iar acesta l-a pus într-o peşteră aproape de el şi l-a învăţat cum să se roage, dându-i o Psaltire în mână spre a o citi ziua şi noaptea. Iar hrana cea de trebuinţă o dată pe zi o primea de la bătrânul.

Aşa fericitul Ioan cimpoiaşul a petrecut în sfânta pustnicie 15 ani, după care, văzându-şi cu 40 de zile mai înainte sfârşitul, s-a mai spovedit o dată de tot ce greşise, s-a împărtăşit din mâna stareţului celui sfânt cu Preacuratele Taine ale lui Hristos şi, adormind în Domnul ca un fericit sihastru, s-a dus să se odihnească cu sfinţii lui Dumnezeu întru desfătarea cea negrăită şi veşnică.

CUVÂNT LA ÎNCEPUTUL POSTULUI MARE, DIN ANUL 1984

Preacuvioase părinte stareţ, preacuvioşi părinţi şi fraţi.

Mai întâi suntem datori să mulţumim, din toată inima şi din toată puterea noastră, Preasfintei şi de viaţă făcătoarei Treimi, Dumnezeului nostru, Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioarei

Maria şi la toţi sfinţii cei plăcuţi lui Dumnezeu, care se roagă pentru mântuirea noastră, că am ajuns şi anul acesta la poarta Sfântului şi Marelui Post al Patruzecimii.

Ca să vă daţi seama cât de veche este porunca postului, voi aduce în mijloc cuvintele Marelui Vasile, care zice aşa: „Cucereşte-te, smereşte-te, omule, în faţa bătrâneţii postului, că de o vechime cu lumea este el!” Cea mai veche poruncă dată de Dumnezeu omului este porunca postului. De aceea nu figurează în cele zece porunci, că s-a dat mai înainte de cele zece porunci cu 4108 ani, cât a fost de la zidirea lumii până când s-a suit Moise pe Muntele Sinai să primească tablele Legii.

Căci a zis Dumnezeu lui Adam în Rai: *Din toţi pomii Raiului să mâncaţi, iar din pomul cunoştinţei binelui şi răului să nu mâncaţi, căci dacă veţi mânca, cu moarte veţi muri.*

Aţi auzit poruncă de post înainte de a fi rana? Înainte de a greşi Adam, i s-a dat ca doctorie postul. *Să nu mâncaţi.* Ce înseamnă? Post din cutare pom. Deci cea mai veche poruncă din toate poruncile date de Dumnezeu omului este porunca postului. De aceea zice dumnezeiescul Vasile: „Fiindcă n-am postit, am ieşit din Rai şi am fost izgoniţi de acolo. Să postim ca să intrăm iar în Rai”.

Postul este legiuit în Legea Veche în multe părţi şi obligatoriu. Cei mai mari sfinţi ai lui Dumnezeu au postit foarte mult. Moise a postit 40 de zile şi 40 de nopţi când a primit Tablele Legii; Ilie iarăşi a postit şi a legat cerul trei ani şi şase luni; Daniel a postit în groapa leilor şi dinţii lor nu s-au atins de dânsul.

Proorocul David auziţi ce zice: *Genunchii mei au slăbit de post şi trupul meu s-a istovit de lipsa untdelemnului..., că cenuşă ca pâinea am mâncat şi băutura mea cu plângere am amestecat-o* şi celelalte.

Vei auzi şi la Isaia şi la Ieremia şi la Proorocul Ioil, care zic aşa: *Vestiţi post, vestiţi vindecare. Să iasă mirele din aşternutul său şi mireasa din cămara sa!* Aici arată că postul se face şi cu curăţie.

În Legea Darului, pecetea tuturor proorocilor a fost Sfântul Ioan Botezătorul, care a trăit numai cu acride şi cu miere sălbatică. Legea şi proorocii sunt până la Ioan. De aici începe propovăduirea Evangheliei lui Hristos, Care, mai înainte de a începe misiunea Sa pe pământ, S-a dus în pustia Carantania şi a postit acolo 40 de zile şi 40 de nopţi, ispitindu-Se de diavol.

Postul l-a legiuit nu numai Mântuitorul, ci şi apostolii. Auziţi pe Pavel: *Întru postiri, întru înfrânări, întru privegheri, întru rugăciuni...* Şi arată că totdeauna când mergeau la propovăduit, ei se înarmau cu postul şi cu rugăciunea.

Dar ce să zicem de milioanele de monahi şi monahii, care au înfiinţat mănăstirile din jurul Ierusalimului, din Egipt, apoi din Sfântul Munte şi mănăstirile din marea Rusie şi din toate ţările ortodoxe, în care s-a pus tipicul şi rânduiala canonică pentru celelalte posturi.

Trebuie să ştiţi că postul, având originea lui încă din Rai şi din Legea Veche şi din Legea Darului, având tradiţie evanghelică şi apostolică, el s-a pus în dumnezeieştile canoane obligatoriu, cu rânduială pentru toată Biserica universală creştină în cele patru

posturi de peste an, lunea, miercurea şi vinerea şi în zilele în care se posteşte post negru, cum este ziua de 29 august, înălţarea Sfintei Cruci şi celelalte.

Trebuie să ştim însă că cel mai mare post şi mai însemnat de peste tot anul, este Postul Mare la care am ajuns. Acesta-i postul patruzecimii, al proorocilor.

Ce am a vă spune despre post? Postul nu este de un singur fel. El este de două feluri: post trupesc, când cineva posteşte să nu mănânce mult, să nu bea mult şi se înfrânează de anumite mâncăruri: de carne, de brânză, de ouă, de lapte, de untdelemn şi de altele. Şi când cineva se înfrânează cu curăţie trupească. Cei căsătoriţi trebuie să ducă viaţa curată şi cinstită. Acesta-i post trupesc.

Iar postul duhovnicesc este mult mai înalt decât cel trupesc. Pentru că nu ajută nimic postul trupesc fără cel duhovnicesc. Şi diavolii postesc şi niciodată nu mănâncă, nici nu beau, dar tot diavoli sunt. Nici nu se însoară, nici nu se mărită, dar tot diavoli sunt, pentru că au inima înaltă, plină de mândrie înaintea lui Dumnezeu. Şi Solomon zice: *Necurat este înaintea Domnului tot cel înalt cu inima şi viclean,* aşa cum sunt diavolii.

Deci postul duhovnicesc este acesta: să postim şi cu limba, să postim şi cu ochii. Limba să nu vorbească minciuni, nedreptăţi şi cuvinte putrede şi stricăcioase; ochii să nu privească cele spre sminteală; urechea să se înfrâneze de a auzi cântece lumeşti şi de alte feluri; mâna să postească, să nu iscălească zapise nedrepte sau pâră, sau să fure ceva, sau să bată pe cineva, sau să facă altă nedreptate cu mâna. Piciorul şi

el trebuie să postească. Să nu mergem acolo unde sunt păcate, să nu ne ducă la răutăţi şi la fărădelegi.

Mintea trebuie şi ea să postească postul cel mai mare. Postul ei este să nu primească gânduri spurcate, gânduri rele, gânduri de ură pe cineva şi toate gândurile care duc la păcat. Toate organele noastre să postească de la cele rele, şi atunci şi postul nostru de a bea şi a mânca este de mare folos.

Cine uneşte postul acesta duhovnicesc cu cel trupesc, ajunge, cum arată Sfântul Isidor Pelusiotul, **icoană a toată filosofia**. Pentru că el înfrânează şi partea exterioară prin post, şi cea dinăuntru, sufletul, prin postul duhovnicesc şi, unindu-se aceste două feluri de posturi, îl fac pe om icoană şi filosofie a tuturor faptelor bune.

Dar să ştiţi că nu toţi pot posti la fel. Acum la începutul postului este rânduit de Biserică soborniceşte, trei zile post negru; cine poate cinci zile, o săptămână şi mai mult. Dar Marele Vasile – cântarul cel mai desăvârşit al cumpenei înfrânării, ochiul Bisericii, gura cea de foc a Duhului Sfânt, stâlpul şi lumina Sinoadelor Ecumenice, căci canoanele lui au fost aprobate în unanimitate de toate sinoadele, pentru scumpătatea şi austeritatea lor –, spune aşa: „Iar măsura înfrânării să se ia după măsura puterii fiecăruia". Este om bătrân, bolnav, este om slab, este om nedeprins la post. Acela chiar de posteşte mai puţin, să-i pară rău că nu se poate ţine de ceilalţi, şi prin această smerenie el se ridică unde trebuia să se ridice prin fapta bună a postului.

Stai lângă unul tare cu trupul şi el face 500 de metanii şi tu de abia faci 100 sau 50 de metanii, fiind bolnav şi slab, dar îţi pare rău. Şi acela nu se mândreşte. Îşi face datoria lui, canonul lui de călugăr sau de schimnic. Acesta l-a ajuns din urmă cu smerenia inimii. Cine ne învaţă aşa? Sfântul Părinte Isaac Sirul, că zice: „Ajunge întristarea minţii şi smerenia la monah mai mult decât toată osteneala duhului şi a sufletului". Ai auzit că smerenia îl înalţă pe om spre Dumnezeu?

De aceea şi la milostenie, când nu poţi face milostenie multă – vorbim de credincioşii de la ţară –, să-ţi pară rău că n-ai făcut, şi acea părere de rău te ridică exact la măsura celui ce a făcut mari milostenii. La toată fapta bună, dacă se smereşte inima, se împlineşte cuvântul: *inima înfrântă şi smerită, Dumnezeu nu o va urgisi.*

Deci Dumnezeu nu se uită numai la postul nostru exterior. Se uită dacă avem dragoste, dacă avem smerenie, dacă avem părere de rău pentru păcatele noastre. Această jertfă este mare; este jertfa cea cu duh umilit şi inimă înfrântă primită la Dumnezeu. Măcar că şi rugăciunea este jertfă, că zice: *Jertfeşte lui Dumnezeu jertfă de laudă şi dă celui Preaînalt rugăciunile tale. Şi mă cheamă pe Mine în ziua necazului tău şi te voi scoate, şi Mă vei preaslăvi,* şi celelalte. Dar smerenia este cea mai înaltă jertfă.

Iar dacă vom pune bază numai pe postul trupesc şi nu vom avea dragoste, smerenie, umilinţă, ascultare, tăierea voii şi dacă nu vom avea între noi înţelegere şi bucurie duhovnicească, postul nostru este sterp.

Ai văzut ce scrie la Levitic? *Şi va fi ţie postul al treilea şi al patrulea şi al cincilea şi al şaselea şi al zecelea, postire sfântă,* va fi ţie de mare folos, *dar să dezlegaţi datoriile către alţii, să iertaţi pe cei ce v-au greşit vouă, să faceţi bine celor ce vă urăsc...* şi celelalte.

Ai auzit cum este postul primit? Evanghelia de astăzi v-a arătat trei lucruri mari. De ce s-a pus? Alcătuitorul Sinaxarului a potrivit evangheliile după evenimentele anului tipiconal bisericesc. De ce s-a pus astăzi evanghelia care ne arată cum să ne rugăm lui Dumnezeu, cum să postim şi cum să facem milostenie? Că Mântuitorul, neavând păcat, a postit 40 de zile şi 40 de nopţi pentru noi şi pentru mântuirea noastră, ca să ne dea nouă pildă.

Domnul ne-a învăţat şi cum să postim. Ce zice? *Tu, când posteşti, spală faţa ta, piaptănă capul tău şi nu te arăta oamenilor că posteşti.* Aceasta pentru că pe vremea Mântuitorului erau foarte mulţi farisei şi arhierei, cărturari făţarnici care se smoleau, stăteau pe la colţul uliţelor, posteau şi se rugau să-i vadă lumea că-s mari postitori.

Urâciune era postul lor înaintea lui Dumnezeu, că-şi luau plata de la oameni. Nu aşa! Să ne acoperim cât se poate în taină postul nostru cu bunătatea inimii şi cu dragoste. Aţi auzit pe Sfântul Teodor Studitul mai înainte? „Ascultarea şi tăierea voii este cea mai înaltă postire din lume".

Ascultarea către proiestos, către econom, către cei mai mari şi unul faţă de altul şi fiecare la vremea sa este o mucenicie de bună voie şi mare postire, pentru că nu face omul voia lui.

Cartea Sfântului Teodor Studitul atât s-a citit în mănăstirea aceasta, de când sunt şi eu pe aici – şi iată că cu mila Preasfintei Treimi sunt 55 de ani –, că eu o ştiu pe de rost, numai de câte ori am ascultat-o.

Ai auzit câtă bază pun Sfinţii Părinţi pe tăierea voii şi pe spovedania sinceră? „Deci nimeni să nu umble în întunericul nespovedaniei!" Vai de acela care se duce la mărturisire şi crede că nu-i Dumnezeu acolo şi spune ce vrea el, nu ce-a făcut! Altul vine şi citeşte pe-o carte, dar ce-a făcut el nu spune. Să nu crezi că-L poţi înşela pe Dumnezeu! Că cei ce n-au spovedania sinceră, se vădesc singuri, că diavolul îi ia şi-i duce după capul lor tocmai prin acea spărtură – că nu-s sinceri înaintea lui Dumnezeu – şi-i prăpădeşte!

Am văzut foarte adesea că cei ce n-au spovedanie sinceră o iau într-o parte. Diavolul îl ia de acolo de unde a putut şi-l prinde. Pentru că îl duce după mintea lui, îi zice: „Nu spune asta la duhovnic!"

Eu n-am nevoie să vă spovediţi la mine! V-am spus de sute de ori că eu nu mai pot. Dar care vreţi să veniţi şi cât mai pot eu, să fiţi sinceri la spovedanie. Pentru că nu sunt eu acolo. Eu când mă duc la spovedanie, cât mi-ajută Dumnezeu, cât aş putea mai tare mă pârăsc. Pentru că ştiu că mă duc în faţa lui Hristos. Şi apoi pot să-L mint pe Dumnezeu, Care citeşte în inima mea pururea?

Ce zice Solomon? *Ochii lui Dumnezeu sunt de milioane de ori mai luminoşi decât soarele.* Ce zice la Ieremia? *Iadul este gol înaintea Mea, cum nu şi inimile oamenilor?* Ce zice Dumnezeu lui Iov? *Cine este care poate să ascundă de Mine sfatul inimii sale?*

Cred eu că Dumnezeu nu ştie viclenia mea, răutatea mea? „Măi, dar să nu ştie cutare! Să n-audă cutare!" Vai de noi, dacă am ajuns aşa! Vai de nenorocirea noastră şi de răutatea noastră! Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Vai de acela care se teme de urechile şi de ochii oamenilor!" Dar de urechea lui Dumnezeu şi de ochii Lui cine se poate păzi? Te temi că va auzi cutare? Că ştie cutare? Dacă faci aceasta ca să nu sminteşti, ai un motiv; iar dacă te păzeşti de oameni, nu ştie Dumnezeu? Asta-i mare viclenie, mare înşelăciune!

Ca mâine plecăm! Când mă uit la sfinţiile voastre aici, îmi aduc aminte de acu 40-50 de ani în urmă, câţi părinţi buni au fost aici!... Unde sunt părinţii noştri cei vechi? Nici unul nu mai este! Din cei mai vechi, iată mai este Părintele Antonie, Părintele Ioil, săracul, care-şi duce crucea lui, până Dumnezeu va rândui, aşa cum o duce. Dar din ceilalţi, masa întreagă, nu-i mai văd pe nici unul!

Mâine plecăm şi noi! Ei ne aşteaptă la cimitir, trupurile, iar sufletele lor, unde Dumnezeu le-a rânduit. Să-i pomenim cu toată dragostea, cu toată smerenia. Să ne aducem aminte de ei, de dragostea lor, cu care am făcut ascultare, cu care ne sfătuiam, cu care am petrecut atâtea zile şi ne mângâiam la praznicele mari. Uite aşa la lăsatul secului ne sfătuiam. Şi-mi aduc aminte de osteneala lor şi de râvna lor de atunci, şi uneori eu stau uimit aşa, câte zile mai am, că şi eu sunt bolnav şi bătrân şi putred de viu, şi cu inima şi cu dantura şi cu altele.

Ca mâine trebuie să plec şi n-am făcut nimic înaintea lui Dumnezeu, dar îmi aduc aminte de

dragostea lor şi de credinţa lor şi nădăjduiesc la rugăciunea părinţilor şi a fraţilor, că va face Dumnezeu milă şi cu mine, ca celui mai de pe urmă.

Ce vreau să vă spun, părinţilor? Intrăm în Postul Mare. Cât de frumos este în biserică când suntem cu toţii! Ne simţim ca în rai, când vezi că toţi sunt pe la străni, toţi în biserică, alţii la sfântul altar. Vă rog din toată inima, că întotdeauna v-am spus aşa, să dăm mare întâietate şi să avem mare grijă mai întâi de sfânta biserică.

Stareţul nostru Ioanichie era bolnav, cu un ochi scos de hoţii Baltă, şi stătea cu epitrahilul la gât şi cu un ochi citea la Psaltire zi şi noapte. Şi a mai trăit vreo patru ani şi mai bine după asta.

Ne chema la capul lui, când pe mine, când pe Părintele Ioil, şi ne zicea:

– Dragii mei, ia veniţi încoace! Ce-ţi mai face, ce nu veţi mai face, dar biserica să nu o lăsaţi!

Cea mai sfântă grijă a avut de biserică. Douăzeci de ani a slujit singur Sfânta Liturghie. Douăzeci de ani! Şi venea la noi aici în capul mesei şi ne citea cartea Sfântului Teodor Studitul sau alt cuvânt şi el trăia cu Sfânta Împărtăşanie. Aşa stareţ, că-l ştia toată lumea.

Când vedea un frate tulburat în mănăstire, îi zicea: „Dragul meu, n-am nevoie de ascultarea ta! Ia Psaltirea şi du-te în chilie! Să posteşti trei zile şi să citeşti trei Psaltiri. Să vezi ce are să-ţi zică gândul! Să nu ieşi de acolo până nu te-oi chema eu!"

Ce metodă dumnezeiască! Fratele, dacă citea la Psaltire şi postea în chilie, se trezea, cunoştea ispita şi venea şi se mărturisea: „Părinte, nu mă mai duc din

mănăstire! Părinte, de acum înainte îmi îndrept viaţa!" „Ei, vezi că te-ai trezit? Vezi că era de la vrăjmaşul?" Încerca să-l aducă înapoi la aşezarea lui duhovnicească, să cunoască că este în ispită. Avea mare grijă de fiecare.

Fraţii mei, dacă n-ar fi oleacă de dragoste şi milă unul faţă de altul, degeaba am sta aici! Suntem o familie. Mie aşa îmi este de drag când vă văd pe toţi şi în biserică şi la masă, că văd că Duhul lui Dumnezeu este cu voi, şi Maica Domnului care ne-a adus aici. De aceea vă rog să fie dragoste, unitate, înţelegere şi să vă fie dragă biserica.

Vor veni mulţi oameni în post, dar vin oamenii cu greutăţile lor. Eu ştiu, că-s pe front acolo. Vin săracii toţi cu cereri, toţi cu greutăţi, toţi cu necazuri şi dau pomelnice. Omul vine şi-ţi aduce aici osteneala lui. Vin ca albinele; unul aduce alimente, altul aduce bani. Pomelnicele acestea sunt o greutate mare pe sufletele noastre!

În Pravila Mare spune aşa: „Preoţii care nu vor pomeni liturghiile sau pomelnicele date de credincioşi, să fie anatema"; îi desparte de Hristos. Şi de aceea îmi pare bine că veniţi la pomenit. Uite, văd preoţii la pomenit şi călugării. Veniţi cu toţii la pomenit, ca să se ridice povara de pe sufletele noastre. Pentru că aici este o lucrare misionară.

Noi trăim cu venitul credincioşilor, iar ei se mântuiesc prin rugăciunile noastre, ale Bisericii. Este o colaborare dintotdeauna a mănăstirii noastre. Aşa şi la celelalte mănăstiri din ţară. Toate sunt aşa. Şi cei din Sfântul Munte stau acolo şi se roagă. Dar să ştiţi că şi aceia sunt ajutaţi tot de credincioşi.

Deci poporul se mântuieşte prin mănăstiri, prin rugăciuni şi liturghii,iar noi suntem ajutaţi de ei cu cele materiale. Apostolul Pavel spune aşa: *Dacă voi aţi primit de la noi cele duhovniceşti* – cuvântul lui Dumnezeu şi învăţătura şi toate celelalte rugăciuni –, *ce mare lucru este de vom primi şi noi de la voi cele trupeşti?* Hrana şi îmbrăcămintea. Este clar!

Ai auzit că şi pe vremea aceea se proceda aşa? Apostolii predicau, *că vrednic este lucrătorul de plata sa*, şi poporul îi ajuta pe apostoli. Ce spune la Faptele Apostolilor? *Veneau cu toate averile şi le aruncau la picioarele apostolilor.* Şi apostolii au rânduit viaţa de obşte: Toate erau ale Bisericii, iar ei zăboveau pururea în rugăciune şi în frângerea pâinii, adică în împărtăşire.

Acum aceste obşti, care au rămas tocmai de la sfinţii apostoli, se mai găsesc prin mănăstiri. De aceea zic aşa: Noi să ne facem datoria. Să iubim Biserica şi slujbele Bisericii. Care urăşte Biserica, voi auziţi cum cântă la antifoane: *Cei ce urăsc Sionul, ruşina-se-vor de Domnul; că precum iarba de foc, aşa se vor usca!*

Să vă fie dragă Biserica, să veniţi la pomenit şi să veniţi la slujbele Bisericii. Că noi ne facem datoria şi faţă de noi la biserică şi faţă de atâtea mii şi zeci de mii de credincioşi care cercetează mănăstirea asta în timpul anului. Şi aceasta am vrut să vă aduc aminte şi la începutul Postului Mare, pentru că eu sunt şi bătrân şi bolnav. Dar am stat cum am putut cu fiecare, că au venit săracii pe jos, prin zăpezi.

Aceasta vă spun: Să iubiţi biserica şi să veniţi cu toţii la biserică, că de la biserică nu numai că avem

mântuirea sufletului, dar tot biserica aduce şi venitul, şi cu venitul bisericii putem purta toată gospodăria şi toate câte trebuie să le îndeplinească administraţia pentru nevoile celelalte ale mănăstirii.

Aceasta v-am spus acum. Iar dacă intrăm în post, de obicei, după cum spune tipicul, se pune un deşteptător, un părinte, care să-i scoale pe fraţi la biserică. Când eram eu clopotar, aşa era: făceam şi deşteptarea, băteam şi toaca, trăgeam şi clopotul, iar paraclisierul se ocupa numai de altar.

Îmi spunea stareţul Ioanichie: „Du-te şi-i trezeşte o dată, mai treci o dată şi apoi, după ce-ai tocat şi ai sculat soborul, du-te şi te culcă şi te odihneşte! Ţi-ai făcut datoria!"

Atât de mult ţinea ca acela să nu fie prea obosit, că dacă era obosit, săracul, adormea şi el. Trebuie să împărţim ascultările cu dreaptă socoteală. Mă duceam şi luam blagoslovenie, tocam în tochiţa de fier, tocam împrejur, tocam sus şi trăgeam clopotele şi mă duceam şi-i sculam la biserică. Şi mă mai uitam în biserică o dată. Şi-mi spunea: „Ia să-mi dai o listă cu cei care n-au fost la biserică!"

Şi dacă pe listă era unul care a fost bolnav sau a fost dus în vreo ascultare departe, nu-i zicea nimic. Iar dacă vedea că-l chemi o dată sau de două ori şi nu vrea să vină, apoi nu-i dădea mâncare. A doua zi stătea în genunchi la masă şi nu mânca în ziua aceea până seara, ca să ştie.

Şi de aceea clopotarul sau deşteptătorul, care va fi el săracul, dacă scoală şi se duce, are grija asta. Este o ascultare sfântă, că-i deşteaptă pe toţi la rugăciune. Eu umblam cu un ciocănaş în mână, mi-aduc aminte,

şi cu un clopoţel. Şi loveam de trei ori cu ciocănelul în uşă şi sunam clopoţelul: „Pentru rugăciunile Sfinţilor Părinţilor noştri, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi!" şi el din chilie zicea: „Amin". „Părinte cutare, vremea cântării, ceasul rugăciunii" şi mă duceam de la dânsul.

Ia citiţi la Sfântul Pahomie în secolul IV, cu toaca în uşă şi cu clopoţelul. Ia citiţi la Sfântul Ioan Scărarul! Acum, dacă vine cineva din partea noastră, să nu se supere careva dacă va bate în uşă. El vine şi îşi face datoria. Trece de la unul la altul. Şi sfinţiile voastre, care sunteţi mai aproape unul de altul, dacă v-aţi sculat: „Părinte, hai la biserică, că a sunat clopotul, a tocat! Hai să mergem!"

Să ne adunăm la biserică, că acolo este masa duhovnicească a sufletelor noastre, mai mult decât la masa aceasta. V-am adus aminte şi de biserică, pentru că, cu nevrednicie, câte zile mai am o scânteie de viaţă, sunt şi duhovnic la mulţi şi am mare datorie să vă spun. Să iubiţi biserica şi pravila la chilie şi să aveţi mare grijă de rugăciunea minţii.

Cea mai puternică rugăciune care te păzeşte de gânduri rele şi de războaie este aceasta: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul!" Ai văzut când ne-am călugărit? Ne-a dat metania. Ce-a zis? „Iată, fiule, sabia Duhului, că eşti dator în toată vremea şi în tot locul să zici: «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul!»"

În zadar vei face mii de metanii şi nu ştiu câte zile de post şi alte nevoinţe mari, dacă nu-ţi păzeşti mintea! Paza minţii şi rugăciunea minţii sunt legate

una de alta ca trupul de suflet. Şi vei vedea că nu pătrund în mintea ta gânduri rele şi nici n-ai ispite, pentru că unde se aude numele lui Hristos nu poate intra satana. Ce spune la Filipeni? *Întru numele lui Iisus Hristos tot genunchiul să se plece, al celor cereşti, al celor pământeşti şi al celor de dedesubt.*

Deci dacă ar vibra în mintea noastră rugăciunea aceasta, fie călugăr sau mirean închinător, de unde eşti, diavolul nu are putere să intre în sufletul acesta, pentru că aude numele Dumnezeului celui viu. Şi Dumnezeul nostru este *foc mistuitor,* îi arde pe diavoli.

Dar pentru că se lenevește mintea noastră şi trândăveşte, de aceea suferim atâtea înfruntări şi atâtea ispite. Ne răspândim la altele şi uităm rugăciunea. Vai de noi! Dacă nu vorbim în mintea noastră cu Iisus Hristos, ajungem un măturoi al vrăjmaşului, batjocură, şi ne duce unde vrea.

V-am făcut atenţi, că sunteţi mulţi care vă mărturisiţi şi la mine. Şi măcar că eu nu am cu ce mă lăuda, că nu fac această rugăciune, dar măcar să vă trezesc pe voi, ca prin rugăciunea voastră să mă mântuiesc şi eu.

Şi la începutul postului aţi văzut că s-a făcut iertarea. Fiţi atenţi, fiecare cu chiliuţa lui. Aceste trei zile şi toată săptămâna aceasta mai cu seamă, este vreme de linişte. Să nu se vorbească. În tipic spune aşa: „Cine va vorbi după Pavecerniţă un cuvânt, să facă 50 de metanii". Aţi ieşit de la biserică, mergeţi la chiliuţă. Stai fiecare liniştit în chilia ta; odihneşte-te, roagă-te, citeşte.

Aşa şi credincioşii care aţi avut dragoste să ne însoţiţi la aceste mari rânduieli şi rugăciuni din săptămâna aceasta. Aţi ieşit din biserică, plecaţi la odăile voastre. Odihniţi-vă, citiţi prin cărţi, rugaţi-vă şi nimic mai mult.

Marţi după slujbă se va pune molitfa de spovedanie pentru sobor şi atunci vom spovedi soborul mănăstirii. Numai pe părintele Ambrozie îl mai avem liber din cei care pot mărturisi, că Varsanufie a intrat săracul de săptămână. N-avem duhovnici să se ocupe. Sunt bătrâni prea tare şi nu primesc la mărturisire, că nu pot. Singur părintele Ambrozie îl mai avem duhovnic pentru popor. Cu toate că este atâta popor credincios care vine, trebuie dinainte să spunem sărăcia noastră.

Eu cât pot mă ocup şi cu soborul şi cu voi, dar numai cât voi putea, că eu am ascultare şi de la Sfântul Sinod să lucrez, să scriu şi altele cum v-am spus.

Eu zic aşa, ca şi la începutul acestei predici, să mulţumim Preasfântului Dumnezeu şi Preacuratei Lui Maici că am ajuns până aici. Să ne ajute Preabunul şi Preaînduratul nostru Dumnezeu şi Maica Domnului şi toţi sfinţii care se roagă din Biserica biruitoare pentru noi, să ajungem şi noi păcătoşii şi la Sfânta Înviere. Iar dacă vreunul pe drumul acesta până atunci se va duce la Domnul, să-i dea Dumnezeu sfârşit bun şi mergere uşoară înaintea Preasfintei Treimi. Amin.

PREDICĂ LA CĂLUGĂRIA PĂRINŢILOR DAMASCHIN ŞI VITALIE
(22 martie 1987)

Preacuvioase părinte stareţ, preacuvioşi părinţi şi fraţi, iubiţi credincioşi,

Iată că, prin rânduiala Preaveşnicului şi Preasfântului Dumnezeu, Celui în Treime închinat, şi cu mijlocirea rugăciunilor Preasfintei Maicii Sale, la acest prealuminat praznic al Bunei Vestiri, pe lângă podoaba duhovnicească a slujbelor bisericeşti care sunt puse de Sfinţii Părinţi, aţi avut ocazie cu toţii să luaţi parte la o ceremonie duhovnicească, să-i zicem aşa, la o nuntă călugărească şi la un botez călugăresc.

Acum au depus jurământul şi au primit al doilea botez doi părinţi din această mănăstire, care până acum se chemau unul fratele Dumitru şi unul fratele Victorin, iar acum unul se cheamă monahul Damaschin şi unul, monahul Vitalie. Aţi auzit cum a decurs ceremonia, cum li s-a schimbat numele, cum li s-a tuns părul capului, cum Biserica a cântat exact ca la Botez: „Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat. Aliluia!"

Mare este taina! Mare este făgăduinţa! Înfricoşată este făgăduinţa! Dar oare numai noi, călugării, o avem? Nu, ci şi voi. Toţi o avem de la dumnezeiescul

Botez. Ai văzut rugăciunea întâi de la Botez, pentru lepădare de satana? Auzi ce spune preotul? „Doamne, fă pe acesta care s-a botezat ostaş ales al Tău, ca să biruiască toate puterile întunericului, cu darul şi cu puterea Ta".

Da. Toţi suntem ostaşi ai lui Iisus Hristos, şi bărbaţi şi femei; toţi care am luat dumnezeiescul Botez, că de atunci ne-am lepădat de satana şi de toate lucrurile lui, cum spune, şi am făgăduit să urmăm lui Iisus Hristos, şi nu numai să urmăm Lui, ci şi să ne îmbrăcăm cu Hristos. Auzi ce spune: *Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat. Aliluia!*

Vezi? Vine deunăzi o biată creştină din Bucovina. „Domnu' părinte – aşa vorbesc ei –, vai de mine, ne-o intrat în casă o broască cu gura cusută. Şi am găsit la ţâţâna porţii o coadă de cocoş legată cu trei verigi". „Şi ce-i?" „Tare mă tem!"

Vai de capul nostru! Ne-am îmbrăcat cu Hristos, de Care se cutremură cerul şi pământul şi toţi dracii din iad, şi ne temem de o broască cu gura cusută. Ce creştini suntem noi? O nebună de femeie a prins o biată broască şi, în loc s-o lase să mănânce un fir de iarbă, i-a cusut gura. Altă nebună se teme de broască, că-i cu gura cusută. Unde-i credinţa noastră? Şi se teme că i-a legat o coadă de cocoş. Dar ce poate să-ţi facă ţie coada de cocoş şi broasca? Tu, care ai pe Hristos în tine şi nu numai pe Hristos, toată Sfânta Treime! N-auzi ce spune Hristos? *Eu şi Tatăl vom veni la el şi lăcaş la el vom face.* Deci în inima noastră este Sfânta Treime de la Botez.

Mare putere am primit şi mari daruri la Botez. Dacă am fi ţinut legătura cu Mântuitorul Hristos şi dacă ne-am fi lepădat într-adevăr de satana şi de toate lucrurile lui, cum am spus la Botez, nu ne-am fi temut de nimic. Că auzi ce zice psalmul: *Nu mă voi teme de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua, de lucrul ce umblă întru întuneric, de întâmplare şi de dracul cel de amiază-zi.* Şi iarăşi zice Duhul Sfânt: *Nu mă voi teme de rele, că Tu cu mine eşti.*

Deci să nu ne temem de altcineva, decât de Dumnezeu. Dacă ne vom teme de El şi-L vom avea în inima noastră şi în mintea noastră şi în gura noastră totdeauna, tot iadul n-are ce ne face. Nu cu puterea noastră. Noi suntem praf şi cenuşă. Cel ce ne întăreşte pe noi şi ne păzeşte şi care lucrează prin noi este Hristos.

Aceasta v-o spun, că toţi avem făgăduinţa de la Botez, iar ceea ce-aţi văzut în seara aceasta, este al doilea botez, pe care-l primesc numai monahii. La această făgăduinţă, aţi văzut, ei au făgăduit trei sfaturi evanghelice. Care? Ascultarea necondiţionată până la moarte, sărăcia de bună voie şi fecioria, să ducă viaţă în feciorie până la ultima suflare, până îl va pune în groapă.

Ai văzut că în toate acestea au declarat că ei au venit de bună voie. I-a întrebat părintele stareţ: „De bună voie aţi venit?" „De bună voie". „Nu de vreo nevoie ori silă?" „Nu". „Veţi răbda în mănăstire foame şi sete şi ocară şi durere şi boală şi toate?" „Aşa, Dumnezeu să-mi ajute, cinstite părinte!" Vom răbda!

Iar când au spus aceasta, în faţa lor era Evanghelia lui Hristos şi era aici Sfânta Treime şi Maica Domnului şi îngerii păzitori care au auzit.

Deci nici noi să nu uităm făgăduinţele noastre, nici voi să nu uitaţi ce aţi făgăduit la Botez când aţi zis: „Mă lepăd de satana şi de toate lucrurile lui", când a zis naşul pentru voi Crezul. V-am spus de atâtea ori când veniţi acolo, când faceţi pomelnic, cel mai mare neam pe care îl aveţi pe lume nu-i tata şi mama sau sora sau fratele sau bărbatul sau soţia sau nora sau ginerele sau copiii. Nu! Cel mai mare neam pe care îl aveţi este preotul care v-a botezat şi al doilea naşul de botez.

Prin aceste două persoane noi ne-am făcut la Botez fiii lui Dumnezeu după dar, că după fiinţă este numai Hristos. N-aţi văzut voi? Preotul administrează taina dumnezeiescului Botez cu atâta grijă, sfinţeşte apa, face lepădările de satana, afundarea şi pe urmă scoaterea şi ungerea cu Sfântul şi Marele Mir. El toată răspunderea Sfântului şi dumnezeiescului Botez o ia asupra lui. Iar al doilea martor după el este naşul de botez, care-i garant că acel copil s-a botezat.

Oare copilul ştie că-l botezi atunci? Sau are el credinţă? Nu. Dar Biserica, când a pus botezul pruncilor, nu l-a pus fără de temei. Că Scriptura spune: *În baza a doi sau a trei martori se reazemă tot adevărul* (Matei 18, 16). Care sunt martorii noştri la Botez? Întâi este preotul care ne-a botezat, al doilea este naşul de botez şi al treilea sunt părinţii copilului.

Deci totdeauna v-am spus, când faceţi pomelnic, dacă-l faci acasă, te gândeşti: „Măi, ce preot m-a

botezat pe mine?" Dacă-i mort şi faci la morţi, pe el îl pui. Dacă-i viu şi faci la vii, pe el îl pui întâi. Ce este naşul? Păi naşul şi preotul sunt cele mai mari neamuri din lume, rudenii spirituale. Copilul când se naşte, se naşte cu satana în inimă, cum arată Sfântul Marcu Ascetul în legea duhovnicească şi atâţia sfinţi, pentru două păcate mari. Care? Întâi este păcatul protopărinţilor, al lui Adam şi al Evei, căderea din ascultarea lui Dumnezeu. Şi al doilea este păcatul zămislirii părinţilor. N-auziţi voi de mii de ori în biserică, *că întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea*?

Vezi? Pentru aceste două păcate mari copilul este lipsit cu totul de Împărăţia Cerurilor până la Botez. Este carne şi sânge. Ce zice dumnezeiescul Evanghelist Ioan? Zice aşa: *Ce se naşte din trup, trup este. Ce se naşte din Duh, duh este.* Biserica este mama noastră spirituală, care ne-a născut pe noi la Botez din apă şi din duh, şi acest Botez a cerut Mântuitorul de la toată lumea.

Când a venit Nicodim la El noaptea, unul din învăţaţii iudeilor, şi Îl întreba: „Ce să fac ca să mă mântuiesc?", Mântuitorul i-a spus: *De nu se va naşte cineva din nou, nu poate să se mântuiască.* Şi atunci, acela fiind destul de mare bărbat şi învăţat în legea iudaică, L-a întrebat: *Cum poate omul să se nască din nou? Să intre în pântecele maicii lui, din nou, bătrân?* Şi-i zice Mântuitorul: *Tu eşti învăţătorul lui Israel, şi aceasta nu ştii? De nu se va naşte cineva din apă şi din duh, nu poate să intre în Împărăţia Cerurilor!* De aceea s-a pus Botezul şi al pruncilor şi al bătrânilor,

să se nască din apă şi din duh. Altfel nu pot intra în Împărăţia Cerurilor.

Aceasta am spus-o pentru voi, credincioşii, care sunteţi veniţi la praznicul Bunei Vestiri, fiindcă şi voi cu toţii aveţi făgăduinţă înfricoşată de la Sfântul Botez; iar ce aţi văzut în seara aceasta este al doilea botez, care îl iau călugării, după ce fac atâta ascultare în mănăstire şi tăierea voii. Ei depun din nou jurământul şi se nasc din nou, se îmbracă cu Hristos din nou şi până la moarte vor duce crucea spirituală a lui Hristos, adică toate necazurile, toate supărările, toate durerile pentru dragostea lui Iisus Hristos.

Aţi auzit ce spunea Apostolul când s-a citit: *Luaţi toate armele lui Dumnezeu, ca să puteţi sta împotrivă în ziua cea rea.* Şi toate isprăvindu-le, să staţi. Şi apoi arată care sunt armele duhovniceşti pe care le luăm la Botez şi care le iau călugării a doua oară la botez. Ai văzut? *Mijlocul încins, îmbrăcându-vă cu platoşa dreptăţii. Încălţăminte în picioare. Pavăza credinţei, cu care veţi putea stinge toate săgeţile vicleanului cele aprinse.* Pe urmă dragostea, care se ia prin rugăciune. Ai auzit ce spune proorocul David? *Doamne, pus-ai arc de aramă în braţele mele.* Când? Când ridicăm noi mâinile la cer sau la rugăciune în casa noastră. Să nu ridicăm numai mâinile, că nu sunt braţele noastre arc de aramă, dacă mâinile-s la cer şi mintea la diavoli, pe pământ. Când ridicăm mâinile la rugăciune, să fie ridicată şi mintea noastră la Dumnezeu. Că aceasta este rugăciunea: **suirea minţii către Dumnezeu sau vorbirea minţii noastre cu Dumnezeu.** Când noi ne rugăm cu toată

mintea şi cu toată inima, atunci braţele noastre sunt arc de aramă împotriva satanei, deoarece căpătăm ajutor de sus şi nimeni nu poate să ne biruiască.

Şi a zis după aceasta: *Luaţi coiful mântuirii şi sabia duhului*, sau trâmbiţa, care trebuie să o aibă un ostaş duhovnicesc. Iar Sfântul Efrem zice: „La citirea Sfintelor Scripturi, că precum trâmbiţa în vreme de război trezeşte inima ostaşului să înainteze, aşa este Sfânta Scriptură, care trezeşte mintea creştinului când o citim".

Dar când începeţi a citi dumnezeiasca Scriptură, n-o citiţi aşa, ca pe oricare altă carte. Nu! Aşa ne învaţă Sfinţii Părinţi: „Iei Biblia, zici *Tatăl nostru*, faci trei metanii, faci Sfânta Cruce de trei ori asupra Bibliei şi pe faţa ta. Săruţi Biblia şi zici aşa: *Doamne, descoperă ochii mei, şi voi cunoaşte minunile din Legea Ta!* Şi iarăşi: *Doamne, arată-mi mie cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale*, pentru că Biblia este plină de Duhul lui Dumnezeu şi noi ne rugăm să ne deschidă Dumnezeu ochii minţii, să înţelegem ceea ce citim şi să mulţumim lui Dumnezeu".

N-a numit Sfântul Efrem citirea Scripturilor trâmbiţă, ci trâmbiţe ale Duhului Sfânt. Cum? Că în Sfânta Scriptură nu-i numai o trâmbiţă. Nenumăratele învăţături ale Duhului Sfânt, toate sunt trâmbiţe, să ne trezească pe noi,- creştinii. Şi când citim în Sfânta Scriptură, să nu citim ca să treacă timpul, ci să luăm aminte, căci cuvântul lui Dumnezeu nu are margini în înţelegerea lui duhovnicească.

Şi dacă citeşti ceva în Scriptură cu luare aminte, şi dacă diavolul te duce la îndoială şi ţi s-ar părea că ar fi ceva nedrept, nu căuta să iscodeşti mai departe, că aşa s-au rătăcit sectarii. S-a umplut lumea de secte. Numai în Europa sunt câteva sute de secte. De aceea, că au luat Biblia după capul lor. Nebuni! Dacă eu nu ştiu să înot, de ce să mă bag într-o apă adâncă, într-o mare? Este de vină marea sau apa adâncă? Un râu care curge repede este de vină, dacă eu, ca un nebun, m-am aruncat într-însul fără să ştiu a înota? Aşa păţesc toţi sectarii şi toţi creştinii cei neiscusiţi care se bagă în Sfânta Scriptură cu înţelegerea lor.

Nu-i de vină Scriptura că s-au înecat atâţia nebuni şi atâtea secte s-au făcut! Nebuni sunt cei care iscodesc Scriptura mai presus de puterea lor. Auzi ce spune Sfântul Grigorie de Nyssa: „Nu spargeţi oasele Scripturii, având dinţii înţelegerii de lapte". Ca şi cum i-ai da unui copil de clasa I lecţii de universitate. Aşa-i şi cu Sfânta Scriptură. Nu te băga! Sunt locuri foarte adânci. Şi cei mai mari din sfinţi au ocolit locurile cele grele, pentru că este înţelepciunea lui Dumnezeu.

Sfânta Scriptură este o fântână fără fund. Dar eu, dacă mi-e sete, şi mă duc tare însetat la o fântână, beau toată fântâna? Ori mă dau cu capul jos în fântână ca să beau apă? Nu! Scot întâi cu ciutura şi din ciutură iau cu cana şi din cană iau cu paharul şi beau şi mă răcoresc. Şi fântâna rămâne curată şi eu m-am răcorit. Aşa-i Sfânta Scriptură. Unde nu înţelegi, du-te şi întreabă preotul: „Uite, părinte, am găsit în Scriptură aşa, şi parcă ceva-i rătăcit, ceva nedrept", că preotul a învăţat teologie, şi îndată te îndreaptă. Că zic Sfinţii Părinţi: „Cine vrea să se mântuiască, cu întrebarea să

călătorească". *Sfatul bun te va păzi şi cugetul drept te va apăra.* Şi *frate pe frate ajutorându-se şi sfătuindu-se, sunt ca o cetate bine întemeiată şi ca o împărăţie nebiruită.*

Nu te băga în Scriptură dacă nu cunoşti adâncimea ei. Şi dacă vrăjmaşul te duce la îndoială: „Măi, parcă ar fi aici ceva nedrept!", tu zi aşa: „Eu sunt prost şi nu înţeleg! Soarele luminează, dar nu luminează pentru cei orbi care nu văd. Eu sunt orb cu mintea!" Că aşa fiecare se luminează din Scriptură, pe măsura curăţiei minţii şi a inimii lui.

Iată, dacă am sta mâine cu toţii în faţa soarelui, şi ar fi soarele la amiază, şi unu-i cu un ochi, altu-i cu amândoi, altul este miop, altul zăreşte numai oleacă cu amândoi ochii, fiecare se împărtăşeşte din lumina soarelui după măsura puterii lui cea văzătoare. La fel şi cu mintea. După măsura în care ne-am curăţit mintea şi inima, putem înţelege Scriptura. Că de aici s-au făcut atâtea nenumărate secte şi neghine ale satanei şi strică toată înţelegerea Scripturii cu minţile lor stricate şi nebune. S-au băgat în Scriptură şi n-au avut povăţuitor ca să le-o tâlcuiască şi să o înţeleagă.

Apoi, dacă diavolul îţi zice ţie: „Este ceva nedrept în Scriptură", spune-i şi tu cuvintele Scripturii. Ce zice Duhul Sfânt? *Credincios este Domnul întru toate cuvintele Sale şi cuvios întru toate lucrurile Sale.* Şi iar zice: *Cuvintele Domnului, cuvinte curate, argint cu foc lămurit, ispitit şi curăţit de şapte ori.*

Unde să-mi mai rămână mie îndoială, când *cuvintele Domnului sunt cuvinte curate, argint cu foc lămurit şi ispitit şi curăţit de şapte ori.*

Dar să revenim la cuvântul nostru. Odată ce te-ai călugărit nu mai ai mamă, nu mai ai tată, nu mai ai soră, nu mai ai frate, nu mai ai prieteni, nu mai ai nimic. Ai pe Hristos şi ascultarea de El. Dar ce datorie mai au călugării faţă de tata, de mama şi de rudenii? Au două datorii. Care? Să se roage lui Dumnezeu pentru ei şi, dacă le cer ajutorul, să-i povăţuiască. Dar ca să mai asculte de tată sau să mai aibă grijă de ce face mama acasă sau sora sau copilul, aceea este drept lucrare diavolească!

Tu, care te-ai răstignit cu Hristos, cum te mai tragi înapoi să ai grijă ce face mama, tata sau soţia sau copilul sau fratele. Cea mai mare înşelăciune şi cea mai mare nebunie. N-ai văzut că a venit la Hristos unul şi-L ruga: *Doamne, dă-mi voie să mă duc să îngrop pe tatăl meu.* Ce i-a spus Hristos? *Lasă morţii să-şi îngroape morţii lor şi tu urmează-Mi Mie.*

Ce-a zis lui Lot îngerul, când ieşea din Sodoma: *Mântuind, mântuieşte-te în Ţoar, şi nu te uita înapoi.* Ce-a păţit soţia lui Lot că s-a uitat înapoi? Deci, odată ce te-ai făcut călugăr, nimic nu mai ai, decât pe Hristos şi crucea Lui până la moarte. Să-L iubeşti pe El şi pentru dragostea Lui să rabzi toate necazurile şi pururea să fii cu ochii minţii la patimile, la scuipările, la bătăile, la ocările şi la răstignirea Domnului nostru Iisus Hristos, ca să zici cu Pavel: *Că pentru Iisus Hristos, eu m-am răstignit lumii şi lumea s-a răstignit mie.* N-ai de ce te mai uita înapoi.

Iar voi, părinţi, care aveţi copii, şi dacă cumva unul se trage la mănăstire, să nu-l opriţi, că-i o crimă mare. Chemarea la mănăstire este o vocaţie în inima copilului, de mic sau mai mare. Este o chemare de

sus, şi tu, dacă îl opreşti, stai împotriva lui Dumnezeu. Auzi ce spune Sfântul Ioan Postnicul: „Părinţii care vor opri copiii să se ducă la mănăstire, nici la moarte să nu li se dea Împărtăşanie". Aşa-i de mare păcat, dacă Dumnezeu vrea să cheme din familia ta un copil la mănăstire, şi tu zici: „Dragul mamei, însoară-te, mărită-te, că am avere, că cutare, că aceea-i frumoasă, că acela-i bogat". Te face diavolul avocat cât poate mai tare, ca să întorci sufletul acela de pe calea lui Hristos. Să nu faceţi asta, că-i crimă şi ucidere.

Dacă Dumnezeu trezeşte unul din familia voastră, să aveţi mare bucurie. Un călugăr, dacă slujeşte lui Dumnezeu aşa cum a făgăduit, prin el se mântuiesc până la al şaptelea neam din neamul lui. Şi este o mare fericire să aveţi unul în slujba lui Dumnezeu în mănăstire.

V-am vorbit aceasta, că şi voi aveţi făgăduinţă de la Botez şi noi avem de două ori făgăduinţă, cei care ne-am făcut călugări. Să ne ajute Preasfântul Dumnezeu şi Preacurata Lui Maică, să nu uităm ce-am făgăduit la Botez, ce-am făgăduit la călugărie, şi după puterea noastră să împlinim, ca să ne putem mântui. Amin.

PREDICĂ LA CĂLUGĂRIA PĂRINŢILOR MACARIE, IOANICHIE ŞI IACOV

(1988)

Iată că, cu mila şi cu îndurarea şi cu pronia Preamilostivului şi Preaveşnicului Dumnezeu şi prin mijlocirile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi Pururea Fecioarei Maria, în seara aceasta am avut ocazie cu toţii să luăm parte la o mare ceremonie duhovnicească, în care trei fraţi de-ai noştri s-au făcut ostaşi ai marelui Împărat Hristos. Toată viaţa lor nu le trebuie o altă învăţătură, decât să nu uite ce au auzit în seara aceasta din gura părintelui stareţ: „Lepădarea de lume, lepădarea de tată, de mamă, de soră, de frate, de prieteni, de moşii, de casă, de averi şi de toate grijile lumii".

Aţi auzit dumnezeiasca Evanghelie ce zice: *Cel ce iubeşte pe tatăl său, sau pe mama sa, sau pe fratele său, sau pe sora sa, sau moşie, sau casă, sau holde, sau vii, sau prieteni, nu este Mie vrednic!* Dumnezeu, Care ne-a făcut şi ne-a dat viaţă şi suflare şi minte şi toate însuşirile, Acela trebuie iubit mai presus de toate. Acela ţine în mână toate împărăţiile lumii şi toate vietăţile din cer şi de pe pământ. De aceea în Decalog, în porunca întâi, cu mare dreptate zice: *Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot*

cugetul tău şi din toată puterea ta. Iar când zice de aproapele, pune măsură dragostei tale, *ca pe tine însuţi.* Deci suntem datori să iubim pe Dumnezeu fără margine, fără graniţă, iar pe aproapele numai ca pe mine.

Dacă vreau eu să mă mântuiesc, şi ţie îţi doresc mântuirea; iar dacă tu nu voieşti, n-am voie să te iubesc pe tine mai mult decât pe Dumnezeu. Aţi auzit cum s-a cântat la Apostol? Exact ca la Botez: *Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat. Aliluia!* Aţi auzit nu numai când s-a citit Apostolul şi Evanghelia de la Botez, ci şi tunderea şi schimbarea numelui după rânduiala tuturor dumnezeieştilor părinţi: Sfântul Efrem Sirul, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Simeon Tesaloniceanul, Sfântul Teodor Studitul şi atâţia alţii.

Călugăria este al doilea botez. Dar acum când s-au făgăduit aceşti trei fraţi ai noştri cărora li s-au schimbat numele, nu s-au făgăduit numai în faţa voastră. În chip nevăzut a fost Preasfânta Treime şi este aici de faţă în veci, şi Maica Domnului şi toţi îngerii şi toţi sfinţii. În ziua cea mare a Judecăţii nu putem zice: „Doamne, am uitat ce am făgăduit, sau n-am făgăduit". Nu trebuie să uităm că n-am făgăduit oamenilor, ci lui Dumnezeu.

De aceea călugăria, după rânduiala ei, este mai mare ca împărăţia lumească. Auziţi ce zic dumnezeieştii părinţi: „Mai mare ruşine de o mie de ori este ca un călugăr să lase călugăria şi să se facă împărat, decât împăratul să lase împărăţia şi să se facă călugăr". Este mult mai mare înaintea lui Dumnezeu călugărul care

îşi face datoria, decât toţi împăraţii lumii, că nu poartă chip omenesc, ci chip îngeresc.

Când eram în Sfântul Munte al Athosului, acum vreo zece ani şi mai bine, când am ajuns la mănăstirea Hilandaru a sârbilor, am văzut acolo trei morminte de împăraţi care au dat cu piciorul la împărăţie, au socotit-o gunoaie şi s-au făcut călugări: Sfântul Simeon împăratul, Sfântul Ştefan şi Lazăr. Aceştia au luat aminte ce spune marele Apostol Pavel: *Pentru Hristos Iisus, toate le socotesc gunoaie*. Nici viaţa, nici moartea, nici averea, nici rudeniile, nimic să nu mă despartă de dragostea lui Iisus Hristos.

De bunăvoie au venit fraţii, aţi văzut că i-a întrebat, de bunăvoie s-au făgăduit să ducă crucea lui Hristos, să rabde toate scârbele şi toate durerile şi toate necazurile pentru dragostea lui Iisus Hristos şi mântuirea sufletelor lor. Aţi văzut în Evanghelie, că a venit un om, când era Mântuitorul în Galileea: *Doamne, dă-mi voie să mă duc să îngrop pe tatăl meu.* Aţi auzit ce-a spus Hristos: *Lasă morţii să-şi îngroape morţii lor! Tu urmează Mie.* Dacă vrei să fii al Meu, nu mai ai tată, nu mai ai mamă, nimic! Nici trupul tău nu-i al tău, că l-ai dat lui Hristos, să se răstignească împreună cu El toată viaţa.

La călugăr, nici trupul nu-i al său, nici sufletul, toate-s ale lui Hristos. Nu are voie să facă voia lui, sau să aibă averea lui, sau să aibă altceva. Pentru ce? Pentru Împărăţia cerurilor. Vai şi amar când greşim, după ce am făgăduit lui Dumnezeu să ne predăm de bunăvoie, nesiliţi de nimeni!

Dar oare numai călugării au făgăduinţă? Voi mirenii nu aveţi? Ba da! Voi aveţi făgăduinţă mai înfricoşată. Aceea de la dumnezeiescul Botez. Dar voi eraţi copii mici şi nu ştiaţi că vă botezaţi atunci, nici aţi cerut voi Botezul. Martori oculari au fost preotul, naşul de botez şi părinţii voştri. Aţi văzut cum îl întreabă preotul pe naş? „Te lepezi de satana?" „Mă lepăd". „Te-ai lepădat?" „M-am lepădat". „Crezi în Dumnezeu?" „Cred". Nu zice naşul Crezul? Şi ai auzit ce spune: „Mă lepăd de satana şi de toate lucrurile lui". Nu de unul sau două, ci de toate câte sunt ale lui.

Trupul, lumea şi diavolul sunt cei trei mari vrăjmaşi ai mântuirii. Şi noi prin aceste făgăduinţe călugăreşti şi de la Botez ne-am lepădat de ele şi ne-am împreunat cu Hristos. Să nu fiţi fără grijă nici voi mirenii, că la Botezul dintâi aţi făgăduit lui Dumnezeu că vă lepădaţi de satana şi de toate lucrurile lui. Iar călugării au făcut reînnoirea Botezului. Al doilea botez, a doua făgăduinţă. Pentru ce? Şi-au luat o sarcină mai grea decât voi. Crucea călugărului este mai grea decât a voastră, dar are plată mai mare. Cine ne-a arătat nouă asta? Ia citiţi în viaţa Cuviosului Paisie cel Mare de la 19 iunie. Ce zice acest mare sfânt al lui Dumnezeu, care patruzeci de ani a trăit numai cu Sfânta Împărtăşanie? Se împărtăşea o dată la 40 de zile şi apoi trăia numai cu Duhul Sfânt. De multe ori a vorbit cu Mântuitorul, cu Maica Domnului şi cu îngerii, că era un om sfânt. Era o fiinţă cu totul desăvârşită pe faţa pământului!

Dar odată, stând el noaptea la rugăciune în chilie, a apărut într-o lumină negrăită un împărat

foarte frumos la chip, care strălucea ca soarele. El, când l-a văzut, a crezut că este Hristos, cu toate că văzuse pe Mântuitorul, căci Mântuitorul putea să Se facă şi împărat şi înger, oricum. Şi l-a întrebat:

– Doamne, tu eşti Hristos?

– Nu! Eu sunt împăratul Constantin cel Mare, primul împărat al creştinilor.

– Şi de ce-ai venit, Sfinte Constantin?

– O, Paisie! Fericiţi şi de trei ori fericiţi sunteţi voi, călugării, că mare şi negrăită slavă vă aşteaptă în ceruri!

Şi l-a întrebat Sfântul Paisie:

– Dar te văd strălucind ca soarele, ce slavă poate fi mai mare?

– O, Paisie, dacă ai veni în ceruri să vezi! Unde stau adevăraţii călugări, noi nici nu putem să privim! Nici nu putem să-i vedem! În atâta slavă sunt călugării! Cei care au fost adevăraţi călugări, care au răstignit pe omul cel dinlăuntru împreună cu toate poftele lui, cum a făcut marele Apostol Pavel, şi au fost adevăraţi următori ai Crucii lui Hristos, au câte şase aripi ca serafimii.

Şi a zis Sfântul Paisie:

– Dar şi pe sfinţia ta te văd strălucind.

– Da! Şi eu am palate în ceruri şi împărăteasa Elena şi atâţia din neamul nostru, şi avem strălucire, dar unde sunt călugării nu ne putem uita, că ne orbeşte strălucirea lor.

– Pentru ce?

– Dacă ştiam eu – a zis Sfântul Constantin –, câtă slavă are un adevărat călugăr, aş fi zvârlit coroana împărătească în glod şi hlamida şi porfira şi toţi banii şi toată cinstea, şi toţi generalii şi toţi miniştrii i-aş fi lepădat, şi toate împărăţiile le-aş fi dat cu piciorul, numai să fiu unde sunt călugării.

Şi a întrebat:

– De ce? Dumneata, dacă ai fost împărat, ai dat libertate creştinilor cu edictul de la Milan, ai slobozit întreaga creştinătate de marea prigoană care era şi ai făcut atâtea mănăstiri şi biserici. Ai scos de la închisori atâtea mii de sfinţi, care sufereau pentru dreapta credinţă pe vremea lui Diocleţian, până la împărăţia ta. Pentru ce să ai dumneata mai puţină slavă ca un călugăr?

– O, Paisie, pentru că, împărat fiind, mi-am permis multe. Oamenii mă lăudau că eu sunt cineva, muzicile îmi cântau, miniştrii mă salutau, generalii mă slăveau, armata mă lăuda, bogăţie aveam, bani aveam, tot, băuturi scumpe, palate, haine scumpe, porfiră împărătească şi multă libertate ca un împărat. Şi toate acestea mi-au luat slava călugărilor.

Bietul călugăr, săracul, cum a făgăduit ca să fie sărac pentru Hristos! El îşi aduce aminte de cuvântul Mântuitorului care zice: *Vulpile au vizuini şi păsările cerului cuiburi, iar Fiul Omul nu are unde să-şi plece capul.* El îşi aduce aminte toată viaţa că Mântuitorul a venit din cer, nu ca să facă voia Lui, ci voia Tatălui Său Celui din ceruri, cum zice la filipeni: *Hristos S-a făcut ascultător până la moarte şi moarte de cruce.*

El îşi aduce aminte că Mântuitorul a fost rănit pe cruce şi adăpat cu oţet şi fiere, batjocorit, pălmuit, biciuit, ocărât, încununat cu spini, răstignit şi omorât.

Şi când îşi aduce aminte că a luat crucea lui Hristos de bunăvoie, să se lege cu toată puterea să rabde: necazuri, ocări, foame, sete, boală, neputinţă, durere, usturime, părăsire, vinovăţie, năpaste şi toate câte se ivesc în viaţă, care aduc scârbă, durere şi necazuri.

Deci călugărul, acum fiind stăpân pe voia sa, că nu-i copil, el singur cu mintea sa, cu inima sa şi cu limba sa declară că va duce de bunăvoie crucea lui Iisus Hristos, iar voi aţi declarat aceasta prin naşii voştri când aţi fost botezaţi.

Fraţilor, viaţa noastră este umbră şi vis. Nici o filosofie nu este mai înaltă în viaţa omului decât să-şi aducă aminte omul ce este el: „Ce sunt eu?" Că nouă, dacă ar încerca cei mai mari savanţi din toată lumea, de la Apus şi Răsărit, să ne spună ce suntem, nu pot. Fiindcă omul este icoana Sfintei Treimi pe pământ şi nu-i făcut de oameni. Este făcut de Atotputernicul Dumnezeu. Numai El ştie ce-i omul, că l-a făcut din pământ şi i-a dat suflare de viaţă. Şi auzi ce zice că suntem noi după partea exterioară, că după partea cea nevăzută suntem chipul şi asemănarea lui Dumnezeu: minte, cuvânt şi duh; iar după partea asta, cu care ne vedem unii cu alţii, auzi ce suntem; n-auziţi la biserică de atâtea ori? *Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului, aşa va înflori.*

Nu te mândri! Nu te umfla! Nu umbla cu capul în nori că eşti ceva! Că suntem praf şi cenuşă, floare şi umbră! Ce zice Scriptura? *Uscatu-s-a iarba şi floarea ei a căzut, iar cuvântul Domnului rămâne în veac.* Ce zice iarăşi Duhul Sfânt? *Omul, deşertăciunii s-a asemănat; zilele lui ca umbra trec.* Ce zice Duhul

Sfânt? *Că s-au stins ca fumul zilele mele.* Ce zice Duhul Sfânt? *Anii noştri cu pânza păianjenului s-au asemănat.* Ce zice dumnezeiescul Iov? *Noi suntem de ieri şi zilele noastre ca umbra trec.* Ce zice acelaşi preaminunat bărbat? *Doamne, zilele mele ca umbra norului au trecut pe pământ.* Ce zice sfântul şi întru tot lăudatul Apostol Iacov de viaţa noastră? *Doamne, zilele noastre ca aburul s-au stins înaintea Ta.*

Aţi auzit ce suntem? Floare, umbră, vis, pânză de păianjen, umbra norului pe pământ şi altceva nimic. Cu cele mai neputincioase stihii este asemănată viaţa noastră. Nu pune bază că azi eşti sănătos, că eşti frumos, că eşti bogat, că eşti tânăr! Astea sunt umbre şi vise. Cea mai mare nebunie, să nădăjduiască omul în sănătatea lui, în înţelepciunea lui, în puterea lui, în averea lui, în dregătoria lui şi în cinstea lui! Cea mai mare şi cea mai întunecată cursă a satanei, când omul se leagă de lucrurile de aici. Acestea sunt vânt, umbră, vis şi floare!

Deci fericiţi şi de trei ori fericiţi sunt acei creştini şi acei monahi, care toate lucrurile veacului acestuia le socotesc umbră şi vis, şi mintea lor pururea înaintează spre bunătăţile cereşti, veşnice.

La moartea lui Adam, care a trăit 930 de ani, a venit arhanghelul Uriil din cer, când se chinuia cu moartea, şi i-a zis: „Adame, Adame, cum ţi s-a părut viaţa?" Şi a răspuns Adam: „Aşa, Doamne, cum aş intra pe o uşă şi aş ieşi pe cealaltă", şi asta era după 930 de ani!

Dar noi ce suntem? Floare, umbră şi vis. O mână de pământ spurcat, în fundul unui mormânt.

Aceasta suntem după ce-am ajuns în pământ. Nimic nu se alege din om. Fericit este şi de trei ori fericit acela care va străluci cu sufletul său ca soarele înaintea lui Dumnezeu.

Aceasta o arată Mântuitorul când spune: *Atunci drepţii vor străluci ca soarele în Împărăţia Tatălui Meu.* Când auzi pe apostol că spune: *Alta este slava soarelui, alta slava lunii, alta slava stelelor; şi stea de stea se osebeşte întru slavă.*

Ieşiţi afară când nu-i lună şi-i cerul înstelat frumos, şi vedeţi că o stea luminează mai mult, alta mai puţin. Aşa stau sfinţii în ceruri, diferit. Că după mărimea şi bogăţia slavei lui Dumnezeu, sunt străluciţi după faptele lor. Preadrept şi preasfânt este Dumnezeu să răsplătească fiecăruia după faptele lui. Acolo o să vedem noi care sunt cetele Bisericii, care sunt stelele cele luminate şi cele mai puţin luminate. Până atunci noi trebuie să credem cuvântul Scripturii, că *suntem umbră şi vis.*

Să ne silim să câştigăm bunătăţile acelea de care spune marele Apostol Pavel, când s-a răpit până la al treilea cer: *Ceea ce ochiul n-a văzut şi urechea n-a auzit şi la inimă de om nu s-a suit;* acelea le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc pe Dânsul.

Deci fericit este sufletul acela care va câştiga mântuirea sufletului său, pentru că acela va fi mai mare decât toţi împăraţii lumii şi va trăi nemărginit în veci cu Dumnezeu, împreună cu sfinţii. Amin.

PREDICĂ LA CĂLUGĂRIA PĂRINŢILOR IERONIM ŞI AUGUSTIN

Iată că, cu pronia Preasfintei şi de viaţă făcătoarei Treimi, cu rugăciunile Preasfintei Maicii lui Dumnezeu şi ale tuturor sfinţilor care se roagă pentru noi, am avut fericita ocazie în seara aceasta să luăm parte la un botez călugăresc, mai bine-zis o nuntă duhovnicească. Vedeţi dumneavoastră, din cele ce aţi auzit din gura părintelui stareţ, din cântările Bisericii, de la Apostol şi din Evanghelie, toate s-au referit la această taină la care suntem acum, adică la călugăria unor părinţi.

Aceşti doi părinţi au făgăduit înaintea Preasfintei Treimi, a Maicii Domnului şi a tuturor îngerilor şi sfinţilor, că de acum înainte vor sluji lui Dumnezeu în viaţa călugărească, având cele trei sfaturi evanghelice, adică cele trei voturi călugăreşti: **ascultarea** până la moarte, **sărăcia** de bună voie şi **fecioria** până la uşa mormântului.

Da. Mari făgăduinţe au făcut. Să dea Dumnezeu să nu uite nici ei, nici noi ceea ce am făgăduit, că n-am făgăduit unui om, nici unui boier, nici unui general, nici unui conducător, nici unui împărat. Am făgăduit înaintea Celui ce a făcut cerul şi pământul, Care le ţine şi poartă grijă de toate.

Aţi auzit ce zice în făgăduinţă: „Luaţi aminte că o să daţi seamă lui Dumnezeu nu de cele ce aţi făgăduit, ci de cele ce-aţi lucrat după făgăduinţă”. Nu cumva să făgăduim una şi să facem alta. Dar fiindcă predica din seara aceasta priveşte şi pe monahi şi pe voi credincioşii, o să împărţim subiectul în două.

Oare voi, mirenii, nu aveţi făgăduinţă? S-a întâmplat să luaţi parte la o făgăduinţă a noastră, la o călugărie, care este al doilea botez, după rânduiala tainelor creştineşti. Dar voi n-aveţi făgăduinţă? Avem cu toţii. Şi voi şi noi, toţi creştinii, cea dintâi făgăduinţă am avut-o la dumnezeiescul Botez. Vai şi amar, că tare uităm! Că şi atunci am zis că ne lepădăm de satana şi de toate lucrurile lui; nu de unul sau două, ci de toate. Şi pe urmă călcăm şi facem toate răutăţile, împotriva făgăduinţei dumnezeiescului Botez.

Dar Dumnezeu nu poate fi minţit. Pe El nu-L putem minţi. În ziua cea mare a Judecăţii va cere făgăduinţa Botezului de la toţi creştinii, iar de la noi, monahii, îndoita făgăduinţă, şi de la Botez şi de la călugărie.

Iubiţi fraţi, aţi auzit ce zice în Evanghelie: *Cel ce vrea să-Mi urmeze Mie să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-Mi urmeze Mie.* Oare pentru care pricină Hristos pune ca primă condiţie, la cel ce vrea să-I urmeze Lui, lepădarea de sine? Auzi! N-a spus altceva. Să se *lepede de sine şi să-şi ia crucea,* adică să sufere toate necazurile şi ostenelile pentru Împărăţia Cerurilor, pentru mântuirea lui.

Iată de ce a pus Dumnezeu prima condiţie lepădarea de sine. Pentru că cel mai mare păcat sub cer la mintea omenească este iubirea de sine. Cum să

nu ştie Preaveşnicul şi Preasfântul şi Preaînţeleptul Dumnezeu, dacă El ne-a făcut din nimic? Cum să nu ştie El care-i patima aceea care ne loveşte simţitor şi gânditor în toată vremea şi noi nici n-o cunoaştem?

Dar ce este iubirea de sine? Să întrebăm pe dumnezeiescul Maxim Mărturisitorul: „Iubirea de sine este iubirea neraţională faţă de trup”. Ai voie să iubeşti trupul tău, să-l îngrijeşti, că Dumnezeu ţi-a dat minte, dar cum ai pierdut cumpăna şi te îngrijeşti mai mult de trup decât de suflet, te-ai pierdut. Că Apostolul zice: *Iar grija trupului să nu o faceţi spre pofte.*

Avem datoria să dăm trupului mâncare, apă, odihnă, îmbrăcăminte, aer, lumină, tot ce-i trebuie, dar când vedem că face abuz şi vrea să tragă sufletul în gheena cu toate poftele lui, te opreşti. Mie mi-a spus Domnul: „Pe nimeni să nu iubeşti mai mult decât pe Dumnezeu”. Care este porunca cea dintâi în Decalog? *Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot cugetul tău, din toată virtutea ta.* A luat cele trei părţi ale omului: prin inimă, sufletul; prin cugetare, mintea şi prin virtute, trupul. Deci cu toată fiinţa noastră să ne adâncim în iubirea de Dumnezeu! Să ne contopim în dragostea de Dumnezeu cu toată fiinţa noastră. Asta-i prima poruncă.

Iar a doua, asemenea acesteia, zice: *şi pe aproapele tău, ca pe tine însuţi!* Ai văzut că la porunca a doua îi pune măsură dragostei? Nu cu toată fiinţa. Nu să mă contopesc cu el. Nu, ci ca pe mine însumi. Şi eu, dacă doresc să mă mântuiesc, tot aşa îi doresc şi fratelui. Ce-a spus Mântuitorul în această privinţă? *Cel ce iubeşte pe tatăl său, sau pe mama sa,*

sau pe sora sa, sau pe fratele său, sau pe prietenii săi, sau holde, sau moşie, sau casă, sau vii, mai mult decât pe Mine, nu este vrednic Mie. Din clipa aceasta, de când am făgăduit lepădarea de părinţi, nu mai suntem ai părinţilor trupeşti. Suntem ai lui Hristos!

Îmi aduc aminte, când a murit tata, Dumnezeu să-l odihnească, poate sunt 40 de ani, mama a trimis trei telegrame să mă duc. Eram cu grija mănăstirii atunci şi nu m-am dus la înmormântarea lui. „Îl va îngropa primăria, dacă nu va avea cine", am zis; că mama era singură. Vine biata mamă plângând, după vreo lună de zile:

– Dragul mamei, n-ai venit nici la înmormântarea tatălui tău!

– Da? Dar eu n-am tată!

– Cum aşa?

– Nu!...

– Dar mamă?

– Nici mamă! De când am ieşit pe poarta voastră şi am plecat la mănăstire, aveam 14 ani şi ceva, nu mai am tată şi mamă, nu mai am soră, nu mai am frate, nu mai am prieteni, nu mai am nimic. De ce? Aşa spune Hristos: Că dacă iubiţi pe aceştia mai mult, nu sunteţi vrednici de Împărăţia Cerurilor, *că tot cel ce va lăsa pentru Mine tată şi mamă şi casă şi holde şi moşii şi prieteni, însutit va lua şi viaţă veşnică va moşteni.*

Deci călugării noştri să audă şi să-şi deschidă urechile. După ce-au intrat fraţiorii noştri aici şi călugării, nu mai au nimic cu casa. Nu mai au nimic cu prietenii, cu neamurile, cu rudeniile, în veac, că te-ai lepădat! Aţi văzut în seara aceasta, în faţa lui

Dumnezeu: „Te lepezi de mamă? Te lepezi de tată?" „Aşa, Dumnezeu ajutând, cinstite părinte, mă lepăd!"

Voi n-aţi zis la botez aşa? Şi voi aţi zis că vă lepădaţi de satana, de toate lucrurile lui. Şi acum altă făgăduinţă mai mare, când este omul matur şi cu mintea lui şi cu voia lui vine şi făgăduieşte că se leapădă de toate, ca să slujească lui Hristos.

Vai de noi dacă ne-om întoarce cu mintea înapoi în lume, să mai avem de azi înainte tată şi mamă şi soră şi frate şi prieteni şi neamuri şi rudenii şi casă şi moşie şi cutare! Am fost trădători de Hristos! Mincinoşi şi făţarnici şi cei mai mari vicleni, că în faţa lui Dumnezeu am zis că ne lepădăm de acestea, şi noi pe acestea le căutăm.

Nu! Când ai intrat în mănăstire ai murit lumii! Nu mai ai mamă, nu mai ai tată! Ai auzit ce spune Evanghelia? *De te sminteşte ochiul tău cel drept, scoate-l.* Că mai bine cu un ochi să mergi în rai, decât cu amândoi în iad. *De te sminteşte mâna ta cea dreaptă tai-o,* că mai bine cu o mână să mergi în rai, decât cu amândouă în iad.

Care-i mâna dreaptă şi ochiul drept? Avem un prieten, avem soţie, avem mamă, şi ţinem la ei ca la ochii noştri. Hristos m-a învăţat: nu mai am mână dreaptă, nu mai am nimic, când e vorba de iubirea lui Dumnezeu. Pentru mine astea au murit. Eu una să ştiu: *din toată fiinţa mea să-L iubesc pe Dumnezeu.*

Iar vouă, celor de acasă, vă dorim mântuire. O singură datorie mai au cei din mănăstire faţă de tata, de mama, de soţie, de oricine ar fi acasă. Să-i înveţe cuvântul lui Dumnezeu şi să se roage pentru mântuirea lor. Dar ca să se mai ducă să-i ajute pe ei,

sau să plece din mănăstire, sau să fure nu ştiu ce din averea mănăstirii să dea la ai săi, acela este al doilea Iuda, pentru că s-a lepădat de lume numai cu gura, iar cu inima este în lume. Cu inima trăieşte la tatăl său şi la mama sa şi la soţie şi la fraţi şi la surori.

Pentru ce s-a spânzurat Iuda? Evanghelia spune: *Căci pungă avea, şi ceea ce se punea într-însa lua* şi dădea la neamurile lui. Deci punga obştească. Parcă Hristos nu ştia, dacă era Dumnezeu? Dar îl lăsase liber, să vadă ce-o să facă. Şi s-a dus Duhul Sfânt de la el, că lua din averea obştii şi dădea la neamurile lui.

Nu-i voie! Ai intrat în mănăstire, te-ai unit cu Hristos, nu mai ai nimic al tău. Toate sunt ale obştii. Tu ai sufletul şi trupul şi acelea sunt roadele lui Iisus Hristos până la moarte, dacă vrei să le câştigi veşnic.

Aici este o lepădare de bună voie şi din toată inima, ca să iubeşti numai pe Dumnezeu şi poruncile Lui. Ce înseamnă monah? Monah vine de la cuvântul grecesc *monos*, adică singur. Om care s-a însingurat pentru Împărăţia Cerurilor. Ce înseamnă monah după dumnezeiescul Maxim? **Monah este cel care afară de lume stă cu mintea sa şi de-a pururea se roagă lui Dumnezeu**. Poate să fie în Bucureşti, poate să fie în Paris sau în Londra, poate să fie în Praga, poate să fie în orice capitală, el nu mai vede ale lumii, nu mai aude. El stă cu mintea înaintea lui Dumnezeu şi de-a pururea se roagă Lui. Acela este monah, care vede pururea pe Dumnezeu înaintea ochilor.

Dacă vrem să mergem pe calea împărătească, ne trebuie două ziduri până la moarte: unul de-a dreapta şi altul de-a stânga. Care sunt acelea? Să-i întrebăm

pe Sfinţii Părinţi: **Zidul din dreapta este frica de Dumnezeu.** Ai auzit cum îl avea David pe acesta? *Văzut-am pe Domnul înaintea mea pururea, că de-a dreapta mea este ca să nu mă clatin.* Iar **zidul din stânga este cugetarea la moarte**. Că spune dumnezeiescul Isus Sirah: *Fiule, adu-ţi aminte de cele mai de pe urmă ale tale, şi în veac nu vei greşi.* Totdeauna trebuie să călătorim cu mintea între cele două ziduri. Dumnezeu este de faţă şi vede în inima noastră. Totdeauna să ne gândim că nu ştim când vine moartea şi nimeni nu scapă de dânsa.

Când a fost întrebat Marele Vasile de filosoful Eubul din Alexandria: „O, Vasile, care-i cea mai mare înţelepciune în lumea creştină?" Aţi auzit ce-a spus? „De-a pururea să vedem moartea înaintea noastră". Că strămoşii noştri, Adam şi Eva, cât au avut această armă, nu i-a înşelat satana. Mergeau până la măr: „Măi, nu mâncăm, că a spus Dumnezeu că o să murim!" A văzut satana că i-a înarmat Dumnezeu pe oameni cu cea mai puternică armă contra lui. Atunci s-a băgat în şarpe şi vine la Eva:

– Ce-a zis Dumnezeu?

– A zis că din toţi pomii din Rai să mâncăm, dar din pomul ăsta să nu mâncăm, că în orice zi vom mânca, cu moarte vom muri.

– Nu-i adevărat! a zis diavolul.

– Vai de mine! De câte ori n-am poftit noi mărul ăsta, dar ne-am ferit de moarte!

– Nu-i adevărat! a zis satana. Ştii ce ascunde? Când veţi mânca din măr, are să se deschidă ochii inimii voastre şi o să cunoaşteţi binele şi răul, şi veţi fi ca Dumnezeu. Dumnezeu, de frică să nu vă faceţi ca El, v-a oprit să mâncaţi!

Dumnezeu spune să nu mănânce, iar şarpele spune să mănânce. Dumnezeu spune să nu mănânci că o să mori; şarpele spune că n-ai să mori, ci ai să te faci dumnezeu, ca să scoată frica morţii din inima lor. Cum au mâncat, au dobândit moartea cea trupească după 930 de ani şi moartea cea duhovnicească timp de 5508 ani, în iad, pentru că au ascultat de satana, *că nu veţi muri cu moarte*.

Aşa face diavolul, când te duce în faţa unui păcat, zice: „N-ai să mori chiar acum! Fă păcatul! Doar mai ai timp de pocăinţă! Te pocăieşti mâine, poimâine, că doar eşti tânăr!" Iată aşa face! Este acelaşi care a vorbit din şarpe. Tot el vorbeşte şi acum. Dar de unde ştiu eu că ajung până dimineaţă? Hristos ne-a înarmat pe noi din toate veacurile cu această învăţătură: *Privegheaţi şi vă rugaţi, că nu ştiţi ziua nici ceasul, întru care Fiul Omului va veni.* Ştiu eu că ajung până dimineaţă? Sau de dimineaţă până seara? Cine mi-a spus? Câţi nu mor de tineri şi mai voinici ca noi. Deci nu ştim.

Iar diavolul ne pândeşte. Auzi ce spune Sfântul Apostol Petru: *Privegheaţi, că potrivnicul vostru diavolul umblă ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită.* Cum înghite el sufletele noastre? Prin păcat. I-am făcut voia lui, am făcut păcatul, ne-a şi înghiţit. Suntem ai lui. De aceea trebuie mare veghere şi vouă credincioşilor şi nouă monahilor; pururea să-L vedem pe Dumnezeu înaintea ochilor noştri şi să avem cugetarea la moarte.

Pentru ce? Că nu ştim când vine moartea, căci Dumnezeu nu se uită la exteriorul nostru. Auzi ce

spune la Ieremia: *Iadul este gol înaintea Mea, cum nu şi inimile voastre totdeauna?* Pururea citeşte şi cele mai subţiri gânduri din inima noastră.

Auzi ce spune Apostolul Pavel: *Cuvântul lui Dumnezeu este mai ascuţit decât toată sabia cea cu două tăişuri şi străbate până la despărţirea duhului de a sufletului.* Nu până la despărţirea trupului de a sufletului, şi aceasta este despărţire mare, şi aceasta este unire negrăită, că sufletul este vărsat de Dumnezeu în trupul nostru ca focul prin fier, în toate fibrele corpului nostru, cele mai mici. Toate vasele sangvine şi capilare conţin suflet.

Dar ştiinţa lui Dumnezeu nu merge până la despărţirea sufletului de a trupului. Dar până unde? *Până la despărţirea duhului de a sufletului.* Voi ştiţi ce înseamnă aceasta? Întreabă pe dumnezeiescul părinte Grigorie Palama: „Acest duh de viaţă făcător este în chip de raze de lumină în mijlocul inimii". El este chipul şi asemănarea lui Dumnezeu în om: minte, cuvânt şi duh. Acest duh de viaţă făcător este un dor gânditor, care stă între minte şi între cuvânt şi are în sine şi pe cuvânt şi pe minte, circumscrie exact cum face Duhul Sfânt în sânul Sfintei Treimi. Că Duhul Sfânt are şi pe Tatăl şi pe Fiul. Aşa-i duhul acesta, are şi mintea şi sufletul nostru. Este chipul şi asemănarea – icoana – Preasfintei Treimi. Şi ştiinţa lui Dumnezeu străbate până la despărţirea duhului de a sufletului. O unire negrăită, neînţeleasă nici de îngeri. Să nu credem noi că este vreun gând în inima noastră pe care nu-l ştie Dumnezeu sau nu-l vede.

Dacă vom avea această convingere, ne vom feri de tot păcatul. Dumnezeu vede pururea; nu ce

gândesc eu acum, ci ceea ce voi gândi până mor, până mă fac o mână de ţărână în fundul unui mormânt. Că auzi ce spune: *Cele mai înainte gândite ale tale le-au văzut ochii Mei.* Nu ce gândesc acum. Până mă voi duce în groapă, Dumnezeu le ştie toate.

Şi atunci, dacă vom avea această convingere, ne vom feri de tot răul. Auzi ce spune Scriptura: *Cu frica lui Dumnezeu se păzeşte tot omul de la rău.* Şi iarăşi: *Fiule, adu-ţi aminte de cele mai de pe urmă ale tale, şi în veac nu vei greşi.* A părăsit strămoşul nostru frica morţii şi a intrat păcatul cel vechi pe care-l moştenim.

Aşa păţim noi, fiii lui Adam. Şi aceasta nu o grăiesc numai cu călugării, ci şi cu voi, că sunteţi aici suflete botezate în numele Sfintei Treimi. Şi noi şi voi trebuie să avem frica lui Dumnezeu în toată vremea şi frica morţii în toată clipa, dacă vrem să mergem pe calea împărătească, cum zice Scriptura: *Nu te abate nici la stânga, nici la dreapta.*

Cum vom uita frica de Dumnezeu şi frica morţii, devenim măturoiul dracilor şi batjocura lor. Ne legăm cu lucrurile veacului de aici, ne umplem de grijile cele blestemate şi Duhul Sfânt se duce de la noi. Auzi ce spune Marele Vasile: „Însă potop de ape multe, Doamne, către Tine nu se vor apropia". Care-i potopul? Acelaşi sfânt zice: „Grijile veacului acestuia". Grija! Grija după lucrurile veacului acestuia; mintea, fiind legată cu grijile acestea, nu poate să se apropie de Dumnezeu. Că zice: „Însă potop de ape multe, Doamne, către Tine nu se vor apropia".

Auzi ce spune dumnezeiescul Părinte Isaac Sirul: „Mintea cea tulburată nu va scăpa de uitare şi

înţelepciunea acesteia uşa n-o deschide". Şi Sfântul Talasie Libianul zice: „Nu poţi, cu grija lumii fiind înfăşurat, să mai ai cu tine şi frica lui Dumnezeu".

Vezi? Toate acestea ne trag să ne lege cu pământul şi cu păcatul şi cu moartea. Să fim atenţi, că le spun şi călugărilor şi fraţilor la mărturisire: „Măi, du-te unde te trimite la ascultare, dar să nu crezi că acolo eşti fără Dumnezeu! Să ai pe Hristos în minte şi în inimă, că cine face ascultare în mănăstire fără rugăciunea inimii, argăţie face. Cum ai sta la un boier! Nici o plată n-are de la Dumnezeu. Iar cine face ascultare cu dragoste şi are pe Hristos în minte, fiu al lui Dumnezeu după dar se face", spune Sfântul Isaac Sirul. Şi acestea le zice şi pentru noi şi pentru voi. Şi nouă şi vouă ne trebuie frica lui Dumnezeu şi frica morţii.

Să revenim oleacă asupra călugăriei. Fraţii noştri, monahii Ieronim şi Augustin, au luat două nume a doi sfinţi mari de la Apus, contemporani cu Sfântul Ioan Gură de Aur. Mari scriitori. Sfântul Augustin, teologul inimii, teologul sentimentelor, şi Ieronim, mare scriitor şi mare apologet al dreptei credinţe, care a trăit în secolele III – IV.

Să dea Dumnezeu să le urmeze şi ei viaţa. Să aibă întotdeauna în mintea lor „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul" şi totdeauna să creadă „că poate nici o oră nu mai trăiesc şi voi muri". Atunci vor fi cei mai înţelepţi călugări şi cei mai buni şi cei mai apăraţi de toate ispitele diavolilor. Pentru că frica de Dumnezeu şi frica morţii, şi pe voi credincioşii şi pe noi monahii, ne păzeşte de tot păcatul.

Aşa să ne ajute bunul Dumnezeu la toţi să nu uităm frica lui Dumnezeu, să nu uităm frica morţii, şi atunci vom merge drept pe cărarea cea dreaptă a mântuirii noastre. Amin.

DIN PRISOSUL INIMII GRĂIEŞTE GURA

De multe ori pierdem toată osteneala noastră şi toată fapta bună dacă nu păzim două lucruri: mintea şi limba. Că tot păcatul se începe de la minte, de la gând şi toată fapta rea se exprimă întâi prin limbă. Zice Mântuitorul că *din prisosinţa inimii grăieşte gura*. Şi Solomon zice: *Mai bine este a cădea de la loc înalt, decât a cădea prin limbă.* Ferească Dumnezeu! De aceea trebuie mare băgare de seamă.

Limba este organ cu care lăudăm pe Dumnezeu, la fel şi mintea. Dar vrăjmaşul le ia pe amândouă aceste organe: mintea o întunecă cu gânduri rele şi limba cu cuvinte rele. Şi atunci omul devine unealta vrăjmaşului, că şi gândurile lui sunt spurcate şi limba şi cuvintele lui. Trebuie mare băgare de seamă.

O femeie păcătoasă şi-a pus îndreptare la o mărturisire şi a început să ducă o viaţă sfântă. Post, rugăciune, milostenie, că era văduvă acum. Toată lumea se minuna în sat cum femeia aceea şi-a schimbat viaţa. Înainte o ştiau toţi. Îi murise soţul, iar copiii îi avea pe toţi căsătoriţi. Mai avea un păcat, săraca, pe care nu-l putea lăsa. Toate celelalte le lăsase. Făcea şi milostenie multă şi post ţinea, dar nu tăcea din gură. Să spună ceva de cumătra, de cumnata,

de cutare. Când a venit la duhovnic, a zis: „Părinte, am postit posturile, am făcut milostenie, fac pravilă, citesc prin sfintele cărţi; ei, dar limba asta n-o pot eu stăpâni! Mai vorbesc de unul, mai zic de altul, mai spun o minciună, mai spun o glumă, mai cutare".

Era primăvară, când se arau grădinile şi ogoarele. Duhovnicul îi zice: „Uite ce este, mătuşă, nici eu nu-ţi dau canon mare; dar n-ai voie să te împărtăşeşti până nu vei face canonul acesta". „Care?" Duhovnicul avea un butoi mare cu sămânţă de scai. Ştiţi cum e sămânţa de scai, ca de ceapă. Măruntă. I-a dat mătuşii un pumn bun de sămânţă de scai şi i-a zis: „Uite ce! Când vei ara grădina, să te duci să semeni scaiul ăsta prin grădină, cât e grădina de lungă, şi pe-o brazdă şi pe alta".

Şi a semănat scaiul. Au crescut păpuşoii, dar au ieşit şi scaii. La praşit a mai tăiat din ei, dar n-a putut să-i taie pe toţi. Când a venit femeia în Postul Sfintei Mării, o întreabă duhovnicul: „Ai semănat scaii?" „Da". „Ţi-am spus că nu-i greu. Mata ai zis că păcatele pe care le faci cu limba nu-s grele. Eu ţi-am dat să semeni scai. Du-te şi-mi adu acum înapoi toate seminţele acelea pe care le-ai semănat". „Vai de mine, părinte, zice, eu am praşit, dar din nebăgare de seamă scaii aceia au făcut sămânţă, a venit vântul şi a dus-o la megieşi, pe câmp. S-a umplut lumea de scai". Zice preotul: „Nu-ţi dau împărtăşanie până nu-mi aduci sămânţa înapoi". „Imposibil, părinte. S-a dus sămânţa de scai! A luat-o vântul, a făcut scai, s-a înmulţit...".

Vezi? Aşa sunt şi cuvintele noastre. Cuvintele noastre, dacă sunt rele, pe unde nu au ajuns? Au făcut sămânţă, au prins rădăcină şi s-a umplut lumea de

cuvinte rele. Cuvintele noastre sunt sământă de scai. După cum nu poţi aduna sămânţa înapoi, după ce-ai semănat-o – la vreun an de zile, după ce s-a umplut câmpia de scai –, aşa nu putem să adunăm răutatea şi păcatul pe care le-am semănat noi prin limbă. De aceea trebuie mare pază a limbii. Ai văzut ce spune Solomon: *Cine nu păzeşte gura şi limba sa, nu se poate mântui.*

Dar Dumnezeu nu ne-a făcut să fim muţi. Ne-a dat limbă să vorbim. Dar ceea ce vorbim, să fie spre slava lui Dumnezeu şi ceea ce este de trebuinţă. Deci când vedem că începem a vorbi de rău pe altul, să stăm pe loc, că semănăm scai, şi îl duce vântul în mai multe inimi. Să băgăm de seamă!

DIAVOLUL CARE S-A TRANSFORMAT ÎN ÎNGER DE LUMINĂ

Smerenia este o faptă bună pe care nu o poate avea dracul. Noi postim, dar el nu mănâncă niciodată; noi ne ostenim, dar el nu stă degeaba; noi citim prin cărţi, dar el este teolog mare, ştie toată Scriptura pe de rost. Orice am face noi, face şi el. Una nu face el; nu se smereşte, nu poate zice „iartă-mă"!

Am să vă spun o istorioară sfântă din cartea *Everghetinos*. La o mănăstire de maici, o călugăriţă, săraca, era paraclisieră, în viaţa de obşte. Paraclisierul se duce la ora 11 noaptea, că Utrenia se face la miezul nopţii, şi scoală pe stareţă. Aşa am apucat şi noi. Când eram paraclisier, aveam un clopoţel în

mână şi un ciocan. Mă duceam şi băteam de trei ori în uşă şi ziceam: „Pentru rugăciunile Sfinţilor Părinţilor noştri, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi!", iar cel din casă zicea: „Amin".

Sunam clopoţelul şi plecam la altul. Aşa era rânduiala şi aşa am apucat noi. Aşa era şi această călugăriţă. Ea, ca să nu doarmă, ce făcea? Citea la Psaltire de cu seară şi până la Utrenie, şi când era ora 11 noaptea fuga la stareţă să ia blagoslovenie ca să meargă să toace, să scoale maicile la rugăciune.

Diavolul avea mare ciudă pe ea, că-l ardea cu Psaltirea. Dar ea ani de zile s-a ostenit aşa. Şi ce s-a gândit diavolul să-i facă, ca s-o ocărască stareţa şi maicile? Se ducea dracul noaptea şi-i trăgea clopotele. Dar nu le trăgea când trebuie. De-abia adormeau maicile şi numai ce auzeai: „Bang, bang, bang...". O chema stareţa:

– Nebună, hăi, dar de-abia au adormit maicile, de ce tragi clopotele?

Dar ea zicea:

– Iartă-mă, maică stareţă, că am greşit!

Ea nu ştia că-i dracul, credea că altă călugăriţă vrea să-i facă ei rău. Altă dată, de două ori le trăgea, şi de cu seară şi după miezul nopţii, după ce adormeau maicile. Numai la vreme nu le trăgea, ca să tulbure pe călugăriţa care citea la Psaltire.

Dar ea ce-a făcut? „Măi, am să mă duc în clopotniţă! Tot nu dorm!" Şi a luat Psaltirea, o cruce în mână şi nişte lumânări, că nu erau pe atunci becuri, ca să citească în clopotniţă, să vadă care-i maica aceea, că de atâtea ori au pus-o la canon şi

stareţa şi duhovnicii, că sună clopotele înainte de vreme.

Când s-a dus acolo, vine dracul. Pune un picior pe-un geam şi un picior pe celălalt şi se agaţă cu mâna de funie ca să tragă clopotele. Dar ea, cum era cu crucea, când l-a văzut, a zis:

– În numele lui Iisus Hristos, stai! Să te lege puterea dumnezeirii!

– Văleu, roaba lui Dumnezeu, dă-mi drumul, că nu mai vin niciodată!

– Nu. Stai!

– Dă-mi drumul! Mă jur că nu mai vin la mănăstirea asta!

– Nu! Stai să vină maica stareţă şi maicile din consiliu, care de atâtea ori m-au pus la canon, că eu trag clopotele.

– Dă-mi drumul, roaba lui Dumnezeu!

– Nu. Să te lege puterea lui Dumnezeu şi Sfânta Cruce! Stai aşa, cu mâna pe funie!

Şi ea săraca s-a dat jos din clopotniţă şi s-a dus la stareţă.

– Maică stareţă!

– Ce-i cu tine?

– Hai să vezi cine trage clopotele, că de atâtea ori m-ai pus la canon!

Maica stareţă a luat câteva maici din consiliu şi s-a dus să vadă cine trage clopotele. Ea a crezut că este o maică care trage clopotele, ca s-o supere. Când a ajuns şi l-a văzut:

– Văleu! Maică, alungă-l de aici! Vai de noi, murim de frică! Îi urât tare!

Şi, pe fugă, când a văzut că dracu-i clopotar!

– Nu! Lăsaţi-l! Nu poate să se ducă, că-i legat.

Dar el striga:

– Daţi-mi drumul, roabele lui Dumnezeu, că nu mai vin la mănăstirea asta în veac!

– Nu! Stai aici să aduc tot soborul mănăstirii să-ţi ceri iertare de la maici, că ai tulburat toate maicile când sunai clopotele înainte de vreme!

– Asta n-o pot face!

Ai văzut răutatea diavolului? „Asta n-o pot face". Ei aşa zic în iad: „Nu vom sluji Ţie! Nu vom sluji Ţie!" Tot împotriva lui Dumnezeu, căci au căzut din mândrie.

Şi au tras clopotele să se adune maicile.

– Măi, dracul în clopotniţă! Îl pune aceea să-şi ceară iertare.

Când îl vedeau, ţipau şi fugeau care într-o parte, care în alta.

– Zi „iartă-mă!", îi spuneau maicile.

– Nu pot, că dacă zic mă fac înger!

– Asta vrem noi! Să vedem un drac că s-a făcut înger cum a fost înainte.

Vezi, dacă a căzut din mândrie, nu poate zice „iartă-mă". Aşa şi noi. Când vei vedea că cineva îţi cere iertare, şi tu, dacă nu zici: „Dumnezeu să te ierte!", eşti asemenea cu dracul care nu poate zice „iartă-mă". Sau dacă ai greşit ceva, şi nu ceri iertare, te asemeni cu el, că nu zici „iartă-mă". „Nu vreau să zic „iartă-mă"! Dar de ce? El este vinovat, nu eu!"

– Nu zic „iartă-mă"!

Atunci a zis călugăriţa:

– Uite ce-i! Dacă nu zici „iartă-mă", să ne cânţi o cântare cum cântai tu când erai înger înainte.

– Dacă voi cânta, vă topiţi ca ceara.

– Nu ne temem!

– Şi ce cântare să cânt?

– Cântă Trisaghionul: *Sfinte Dumnezeule.*

Când a început să cânte, plângea tot soborul mănăstirii. Cânta frumos tare. Dar ştii cum cânta? *Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte,* şi gata. Până acolo! „Miluieşte-ne" nu voia să zică.

– Zi „miluieşte-ne"!

– Nu pot, că dacă zic mă fac înger!

– Asta vrem noi! Cântă *miluieşte-ne,* că nu-ţi dau drumul. Aici te ţin legat şi mâine, să vină toate satele să te vadă aici clopotar! Puterea dumnezeirii să nu-ţi dea drumul până nu zici *miluieşte-ne.*

Cânta frumos: *Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte* şi iar se oprea. *Miluieşte-ne* nu zicea.

– Zi *miluieşte-ne*!

– Nu pot!

– Să te ardă puterea Sfintei Cruci!

– Văleu! Daţi-mi drumul, că nu mai vin în veac aici! Am să spun la tot iadul ce-am păţit aici.

– Nu! Zi: „Miluieşte-ne pe noi"!

Când a văzut că-l arde puterea Sfintei Cruci, a cântat. Şi când a cântat *miluieşte-ne pe noi,* a strălucit ca soarele şi a zburat la cer. S-a făcut înger. Şi atunci maicile au început a face metanii:

– Mulţumim Domnului că am văzut un drac care s-a făcut înger înapoi, că a zis *miluieşte-ne pe noi!*

De aceea, dacă cineva a greşit ceva, să zică imediat: „Iartă-mă, frate, că am greşit!"

CHEMAREA LUI DUMNEZEU ŞI ASCULTAREA OMULUI

Fraţi creştini, vreau să vă vorbesc despre chemarea lui Dumnezeu şi de ascultarea omului de Dumnezeu şi de ascultarea tuturor zidirilor Sale. Dar vreau mai ales să vorbesc despre chemarea neamului celui cuvântător al oamenilor şi să vă spun în câte chipuri ne cheamă Dumnezeu pe noi.

Dumnezeu cheamă popoarele pământului la pocăinţă prin foamete, cu secetă, cu boli, de parcă le-ar spune: *Iată, Eu sunt Acela despre Care spune Ieremia proorocul că voi da ploaie peste zece cetăţi şi peste două nu voi ploua. Şi iarăşi, voi da ploaie peste două cetăţi şi peste zece n-am să dau ploaie, ca să vă arăt că Eu sunt Dumnezeul norilor şi Tatăl ploilor,* cum a zis şi Iov.

Am auzit că la televizor, când se dă buletinul meteorologic, se arată harta ţării spunându-se: aici plouă, şi se arată vreo 10-15 puncte unde plouă în ţară, iar în cea mai mare parte a ţării nu plouă. Auzind aceasta, foarte m-am folosit. Şi mi-am adus aminte de cuvintele proorocului Ieremia şi mi-am zis: Iată cum se împlinesc sub ochii noştri, că plouă în câteva sate şi în 20-30 nu plouă.

Deci în mâna lui Dumnezeu sunt ploile şi norii şi furtunile şi vânturile. Căci spune Hristos: *Anii şi*

vremile le-a pus Tatăl întru a Sa stăpânire. Nimeni nu-I poate cere socoteala Lui de ce a lăsat secetă sau furtună; nimeni nu poate opri vânturile şi ploile, nimeni nu le poate aduce, decât mâna cea atotputernică a lui Dumnezeu. Deci, iată, uneori ne cheamă Dumnezeu cu secetă, alteori cu grindină, alteori cu fulgere, când trăsneşte pe mulţi, alteori ne cheamă cu foamete, alteori cu boli.

Alteori dă Dumnezeu boală şi molimă şi nu este casă unde să nu fie un bolnav. Alteori ne cheamă cu războaie, alteori cu robie, alteori cu glasul Scripturilor când zice: *Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi Eu vă voi odihni pe voi.* Şi altă dată zice: *Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-Mi urmeze Mie.*

Deci iată că ne cheamă Dumnezeu şi prin stihii, şi prin cutremure şi prin secetă; ne cheamă prin boli şi prin necazuri, prin scârbe, prin toate cheamă popoarele la El să cunoască că este un Tată în cer şi că poate face cu popoarele câte voieşte.

Ce spune Isaia? *Doamne, Tu ai zidit pământul ca pe o nimica şi toate popoarele pământului înaintea Ta sunt ca o picătură într-o cadă* (Isaia 40, 15). Ce putere are o picătură într-o cadă? Sau ce este de vei lua o lingură de apă din oceanul cel fără de margini al mărilor? Aşa suntem noi de mici şi de slabi înaintea lui Dumnezeu. Ne cheamă Dumnezeu prin glasul Scripturii, ne cheamă prin glasul zidirilor ce pornesc asupra noastră cu secetă sau cu ploaie prea multă sau cu cutremur; ne cheamă Dumnezeu prin arşiţă, dar ne cheamă şi în alt fel.

Cum? Prin glasul conştiinţei. Nu vezi, când păcătuim sau greşim, ne mustră cugetul îndată. Te

întreabă: „Omule, de ce ai făcut aceasta? De ce ai furat de la vecinul? De ce ai luat femeia altuia? De ce ai omorât pruncul nevinovat în pântece? De ce ai râs de cele sfinte? De ce fumezi? De ce nu mergi la biserică Duminica şi sărbătoarea? De ce nu creşti copiii în frica lui Dumnezeu? De ce nu posteşti cele patru posturi de peste an şi vinerea şi miercurea şi te faci asemenea cu iudeii? De ce urăşti pe fratele tău? De ce huleşti pe Dumnezeu când eşti în scârbă?"

Prin toate ne mustră conştiinţa când greşim. Ea este glasul lui Dumnezeu care ne cheamă la El: „Omule, ai greşit. Eu te iert, dar să nu mai faci. Vino la Mine, căci la Mine este izvorul iertării, al iubirii şi al milostivirii. Pune început bun de azi înainte, să nu mai păcătuieşti".

Deci conştiinţa este glasul lui Dumnezeu în inima noastră. Această lege s-a pus înainte de toate legile omeneşti.

Zic o seamă de oameni puţin credincioşi: „Pe noi, creştinii, Dumnezeu o să ne judece şi o să ne pedepsească după Evanghelie, dar popoarele care nu cunosc pe Dumnezeu, cum este China, cum este Japonia, India, care se închină la zei şi la vrăjitori, cum are să le pedepsească Dumnezeu? Căci n-au avut Evanghelia şi n-au ştiut ce este păcat. De aceea nu se pot îndrepta".

Auzi ce spune dumnezeiescul Apostol Pavel în Epistola sa către Romani: *Cele nevăzute ale lui Dumnezeu, de la începutul zidirii lumii prin făpturi înţelegându-se se văd, adică veşnica Lui putere şi dumnezeire* (Romani 1, 20). Deci toate popoarele lumii, în ziua judecăţii, se vor judeca după patru legi.

Aşa dogmatisesc Sfinţii Părinţi. Cei ce n-au avut legea scrisă, se vor judeca după două legi: după legea conştiinţei, pe care a pus-o în om la zidirea lui, şi după legea zidirilor. Cum, după legea zidirilor? Iată cum:

Toate care sunt în jurul nostru vorbesc cu noi. Căci spune Sfântul Grigorie de Nyssa în *Viaţa lui Moise*: „Ca o trâmbiţă din înaltul cerului vorbesc zidirile cu noi şi strigă că este un Ziditor". Şi ce spune proorocul David: *Cerurile spun slava lui Dumnezeu şi facerea mâinilor Lui o vesteşte tăria.* Cum vorbesc cerurile cu noi? Cum vorbeşte tăria cu noi şi vesteşte puterea lui Dumnezeu? Iată cum:

Când te uiţi seara la cerul înstelat şi-l vezi plin de stele şi împodobit ca un candelabru plin de lumină şi vezi luna plină strălucind pe cer şi rânduiala cea prea frumoasă cu care se conduc stelele şi galaxiile şi constelaţiile cerului cu atâta precizie, încât nici cei mai mari savanţi ai lumii nu ajung să facă calendarul după ele, atunci zici cu proorocul: *Doamne, ce este omul, că-l pomeneşti pe el, sau fiul omului, că-l cercetezi pe el?* Şi atunci îţi dai seama că aceste stele, aceste mişcări ale lor sunt făcute şi purtate de mâna lui Dumnezeu. El a fost Creatorul, El este Cârmuitorul lor. Îţi dai seama că lumea aceasta are o minte care le îndrumă, că este un Dumnezeu Care le-a făcut şi o mână nevăzută care le poartă de grijă, ca şi nouă.

Aşa vorbesc cerurile cu noi, încât văzându-le, cunoaştem prin ele pe Ziditorul cerului. Când ne uităm la soare şi-l vedem cum luminează, că nu putem să-l privim decât câteva minute şi orbim, ne aducem aminte de Cel ce a făcut soarele atât de frumos, atât de luminos. Şi ne dăm seama că Cel ce l-a făcut pe el, Soarele dreptăţii, străluceşte de miliarde de ori mai mult ca el. Şi aşa soarele laudă pe Dumnezeu. Căci se zice: *Lăudaţi-L pe El soarele şi luna, lăudaţi-L pe El toate stelele şi lumina.* Cum laudă soarele pe Dumnezeu? Cum Îl laudă luna, stelele, cerurile, tot firmamentul, toată zidirea?

Prin existenţa şi prin mişcarea lor. Căci „altele sunt contemplaţiile zidirilor şi altele sunt legile lor", zice Sfântul Maxim Mărturisitorul în *Filocalie.* Contemplaţia are loc când ne gândim la cine le-a făcut. Iar legile lor sunt rânduielile după care se mişcă în univers. Şi amândouă sunt făcute de Dumnezeu: existenţa lor şi legile după care se mişcă ele. Aşa vorbesc cu noi soarele, luna, stelele şi cerurile, florile şi păsările, animalele şi fiarele, văile şi apele, noianurile şi aerul, vânturile şi toate stihiile. Toate vorbesc cu noi şi ne spun că este un Ziditor, un Dumnezeu în cer Care le-a făcut, le ţine şi le mişcă.

Deci după legea conştiinţei şi după legea zidirilor se vor judeca cei ce n-au avut legea cea scrisă. Începând de la Moise, căruia Dumnezeu i-a dat tablele Legii pe Muntele Sinai, poporul iudeu se va judeca după Legea scrisă, iar toate popoarele care au cunoscut Evanghelia, se vor judeca după Legea darului, legea dragostei şi a desăvârşirii. De la începutul lumii, astăzi şi veşnic, zidirea vorbeşte despre Ziditorul ei.

Un necredincios oarecare mergea pe Oceanul Atlantic, pe un vapor mare, un transatlantic. Şi un sărman misionar predica pe vapor noaptea despre Dumnezeu, despre minunile Lui care se văd pe cer,

sus, pe pământ şi în ape. Iar necredinciosul, ca să ia în batjocură pe misionar, a luat binoclul şi se tot uita lung la stele. Iar misionarul lui Hristos predica cu foc, pentru că Dumnezeu dă putere multă în cuvânt celor ce-L binevestesc pe El şi-L predică pe Dumnezeul Cel adevărat, pe stăpânul Zidirii.

La urmă vine cel necredincios şi zice către preot: „Părinte, tot predici pe Dumnezeu, dar eu m-am uitat prin binoclu la stele şi nu L-am văzut. Nu ştiu unde-I". Iar misionarul lui Hristos i-a spus: „Bine zici, frate, că nu-L vezi, şi în acest fel nici n-ai să-L vezi în veacul veacului. Dar ştii de ce? Ca să-L vezi pe Dumnezeu trebuie să cureţi inima de necredinţă şi de păgânătate, căci aşa ne învaţă pe noi Evanghelia, spunându-ne în fericirea a şasea: *Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu*. Deci drept ai zis, pentru că nu L-ai văzut şi nici n-ai să-L vezi în veacul veacului, până ce nu-ţi vei curăţi inima ta de necredinţă, de răutate şi de păcate. Atunci ai să-L vezi pe Dumnezeu prin lumina credinţei".

Aşa şi azi. Sunt mulţi oameni care nu aud chemarea lui Dumnezeu. Şi dacă nu o auzim, o să pună biciul pe noi, o să ne cheme mai aspru. Dacă ne vom întoarce, El o să dea ploaie timpurie şi belşug şi sănătate şi fericire, că în mâna Lui este viaţa şi moartea. Iar dacă nu, ştie El cum să tragă frâul calului. Căci zice Ilie Miniat că lumea aceasta este ca un cal sirep, care aleargă pururea spre pierzare, aleargă la păcate, spre fundul iadului. Dar Dumnezeu va pune frâu acestui cal neastâmpărat. Şi care e frâul calului? Care e frâna lui Dumnezeu cu care trage

lumea la Dânsul? Sunt bolile, seceta, robiile, războaiele, moartea, suferinţele şi toate necazurile.

Când este război, ce cerem? „Dă, Doamne, pace!" Când suntem bolnavi cerem: „Dă-ne, Doamne, sănătate". Când nu plouă: „Dă-ne, Doamne, apă, că murim de sete!" Când suntem robi: „Scapă-ne, Doamne, de robie!" Deci bine ne face Dumnezeu. Ştie El să ţină în frâu această lume, care aleargă ca un cal sirep la prăpăd, la pierzare. Auzi ce spune proorocul: *Însă cu zăbală şi cu frâu, Doamne, fălcile lor vei strânge, ale celor ce nu se apropie de Tine.* Nu ne apropiem de bună voie, ne pune zăbală şi frâu şi ne întoarce înapoi, pentru că are putere, căci este Dumnezeu, Care poate să coboare în iad, să ridice, să omoare şi să facă viu.

Deci, fraţii mei, când vom înţelege că Dumnezeu ne cheamă prin boli, prin suferinţe, prin pagube, prin necazuri, prin robie, prin secetă, să nu stăm împietriţi, ci să ne întoarcem acasă la Tata şi să zicem: „Iartă-ne nouă, Doamne, păcatele şi ne miluieşte pe noi". Atunci Bunul Dumnezeu ne iartă, pentru că El nu ne ceartă din ură. Adevăratul părinte nu bate copiii săi din ură. Doamne fereşte! Care mamă sau tată ar vrea să-şi bată copiii degeaba, să-şi bată joc de dânşii? Nu! Ci dacă vede că vreunul azi nu ascultă şi mâine nu ascultă şi poimâine nu ascultă, şi-i încăpăţânat şi-i răspunde împotrivă şi face după voia lui cea rea, pune mâna fără să vrea pe vargă sau pe curea sau pe băţ. Pentru ce? Pentru că vede că acest copil a pornit pe căi rele şi merge din rău în mai rău, se duce în prăpastie şi dacă îl va bate mai pe urmă, va fi prea târziu.

Aşa face şi Dumnezeu cu noi. Noi suntem toţi fiii lui Dumnezeu după dar. Auzi ce zice Scriptura: *Eu am zis: dumnezei sunteţi şi fii ai Celui Prea Înalt toţi. Iar voi ca nişte oameni muriţi şi ca unul din boieri cădeţi*, adică ca unul din diavoli. Dacă suntem fiii lui Dumnezeu după dar şi avem darul punerii de fii prin Sfântul Botez, avem Biserica mamă şi pe Dumnezeu Tată, după cum zicem pururea: *Tatăl nostru, Care eşti în ceruri*, dacă-i aşa, să stăm pururea cu ochii minţii la Tatăl nostru şi să ştim că dacă nu vom voi de bună voie să-L iubim şi să-L cunoaştem că există, El va pune mâna pe vargă.

Dar mai bine să ascultăm din dragoste şi să-L iubim pe Dumnezeu şi să facem poruncile Lui din cuminţenie, ca El pururea să aibă milă de noi şi să ne poarte de grijă.

Apostolii au ascultat de Hristos, proorocii au ascultat, cerul ascultă, pământul ascultă, roua ascultă, grindina ascultă, stelele ascultă, noianurile şi toată natura ascultă! Numai omul, fiinţa cea raţională, nu vrea să asculte de Părintele său Cel ceresc. Dar băgaţi de seamă că mâna lui Dumnezeu are şi vargă cu care ne poate bate.

Deci să stăm bine, să luăm aminte! Să nu uitaţi, de astăzi înainte, că orice necaz care vine peste noi, este o chemare a lui Dumnezeu. Căci zice: *Dumnezeu bate pe tot fiul pe care-l primeşte.*

Şi să nu cârtim dacă suntem chemaţi într-un fel sau altul, căci spune Apostolul Pavel: *Fiecare, întru ceea ce este chemat, întru aceea să rămână!*

Te-a chemat Dumnezeu sărac, nu dori să te îmbogăţeşti; te-a chemat să fii călugăr, călugăr să

rămâi până la moarte; te-a chemat să fii preot, preot vrednic să fii; te-a chemat să fii meseriaş, meseriaş bun şi cinstit să fii; te-a chemat să fii filosof sau mecanic sau în alt serviciu, aşa să rămâi. Dar să slujeşti cu cinste, să cunoşti că Dumnezeu este Cel ce te-a chemat într-un fel sau altul şi fiecare din noi *întru ceea ce este chemat, întru aceea să rămână!* Amin.

SFATURI DUHOVNICEŞTI

– Părinte, ajungem uneori într-o astfel de stare, încât nici nu ne putem ruga, nici nu putem dormi, nici nu putem mânca, nici nu putem vorbi, nu avem nici o dispoziţie.

– Auzi ce zice dumnezeiescul părinte Isaac Sirul, că eu nu voi înceta să aduc pilde, nu de la mine, că eu sunt izvorul a toată răutatea şi viclenia. Ce vorbim, vorbim de la Sfinţii Părinţi ca să ne folosim. Când vei vedea că eşti într-o astfel de stare, te sfătuiesc, omule, să te culci. Şi chiar de nu dormi, stai culcat să se liniştească simţirea.

– Dacă nu avem Sfânta Liturghie în fiecare zi la mănăstire, cum ne putem mântui?

– Nu numai Liturghia te mântuieşte. Nu auzi ce spune Sfântul Grigorie Sinaitul? „Cine are rugăciunea minţii, are şi Liturghia, are şi toată pravila Bisericii tot timpul". D-apăi acei care au trăit în pustie, cum a fost Sfântul Marcu de la peşteră, la care s-a dus Sfântul Serapion, de 95 de ani nu văzuse om, acela stătea la slujbă? Era în timpul prigoanelor. Şi ai văzut,

când se ruga era stâlp de foc de la pământ până la cer. „Dar cei care au trăit în pustie ani de zile, cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, şi se împărtăşeau la trei-patru ani, oare pentru nevrednicie se împărtăşeau aşa rar?"

Auzi ce spune Sfântul Efrem: „Biserici aveau pe limbile lor şi altare în inimile lor". Totdeauna erau în comuniune cu Dumnezeu în rugăciune. Pentru că rugăciunea care se face în biserică este rugăciune obştească. Dar nu cumva să rămânem numai la aceasta şi să nu avem o rugăciune proprie, că ne înşelăm. Că spune Sfântul Teofan Zăvorâtul: „Vai de cei ce au îngheţat la rânduiala tipicului bisericesc şi n-au rugăciunea lor proprie!"

– Dar nu este păcat ca atunci când este Liturghia, eu să zic rugăciunea inimii sau altă rugăciune şi să nu fiu atent la slujbă?

– Nu-i adevărat! Pentru că are mare legătură liturghia inimii cu cealaltă de la sfântul altar. Aceasta este o rugăciune obştească şi are mare putere, mai ales Sfânta Liturghie, şi o ajută pe cea din inimă. Că dacă vine o prigoană şi te-ai dus într-o pustie, sau într-un sat, sau într-un bordei, mai ai Liturghie?

În măsura în care se roagă, auzi ce zice Sfântul Nicodim Aghioritul, **mintea este preot, inima este altar; jertfa care se aduce pe acest altar este alegerea şi buna voinţă**, că de bună voie aleg să mă rog lui Dumnezeu, **iar mirosul de bună mireasmă, tămâia, care se ridică de pe altarul inimii, este rugăciunea**, *să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea Ta.* De pe altarul inimii. **Omul este un fel de biserică în biserică.**

În zadar te duci în altarul ăsta, dacă nu ai rugăciunea cea din inimă. Puţin îţi foloseşte. De aceea, mergerea la biserică îţi ajută foarte mult ca să întăreşti rugăciunea din inimă, dar nu o schimbă pe aceea. Tocmai rugăciunile şi momentele Sfintei Liturghii, dacă tu ai lucrare lăuntrică, îţi întăresc această lucrare. Mai mult îţi învăpăiază inima de dragostea lui Dumnezeu, când auzi momentele Sfintei Liturghii, când iese cu Sfintele Daruri, căci credinţa vine prin auz.

Ai văzut că a întrebat cineva pe Sfântul Nichifor: „Dacă merg în biserică, să ascult strana şi Liturghia şi celelalte, sau să zic rugăciunea inimii?" Dacă n-ai sporit în rugăciunea minţii, ascultă cu mare atenţie Liturghia şi strana, că te ajută să te concentrezi cu mintea în inimă. Foarte mult te ajută.

Iar dacă ai ajuns la *rugăciunea de sine mişcătoare a minţii*, este ca ceasul, ai pornit inima, *eu dorm şi inima mea veghează.* Permanent inima se roagă. Atunci şi fără să vrei vei rămâne cu rugăciunea asta lăuntrică şi în timpul Liturghiei şi în timpul celorlalte rugăciuni, că ajungi la o rugăciune de sine mişcătoare. Permanent se roagă inima. Neîncetat, cum zice apostolul.

Eu am scris câteva predici despre treptele rugăciunii. Am vrut să scriu şi una despre rugăciunea contemplativă, care-i mai înaltă decât rugăciunea inimii, dar nu are nici un rost la oamenii de azi, că nu o înţeleg; este pentru cei desăvârşiţi, aceea este în extaz, rugăciunea cea de foc, în răpire. Am pus acestea pe care le poate înţelege oricine. Noi le-am

citit, și numai cu atât am rămas. Le-am înțeles, dar nu le-am lucrat niciodată în viață. Așa este.

– Cum cunoaștem noi care este calea cea bună a mântuirii?

– *Sfatul bun te va păzi și cugetul drept te va apăra.* Și iarăși zice Scriptura: *Cei ce n-au sfătuitori, cad ca frunzele.* De aceea este bine, mamă, să ne mai sfătuim.

– Cum putem trăi noi în viața de obște fără tulburare?

– Zice Sfântul Ioan Gură de Aur: „Tăria celui din obște este ascultarea; tăria împăratului stă întru multă oștire; iar tăria celui din liniște este multa rugăciune. Și căderea celui din obște este neascultarea – când nu face ascultare; și căderea celui din liniște, împuținarea rugăciunii".

La pustie aveam timp să mă rog 14 ore și mai mult.

– Cum trebuie să ne purtăm, noi, creștinii ortodocși, față de oamenii eretici?

– Nu cumva socotind noi că iubim pe aproapele, să ne lăsăm călcați de cei străini de dreapta credință în Hristos, care voiesc a ne depărta pe noi de la Ortodoxie și a ne impune credința lor cea strâmbă și eretică. Iar dacă voiesc a ne ataca credința noastră cea sfântă sau Sfânta Tradiție a Bisericii Ortodoxe, atunci **trebuie să o apărăm cu toată puterea până la moarte**, după cum zice Sfântul Nicodim Aghioritul în *Războiul nevăzut*.

Se cade, așadar, oricărui preot ortodox și oricărui creștin al Bisericii noastre dreptmăritoare, să fie un bun ostaș al lui Hristos cu toată evlavia și cu mânie bărbătească și tare să apere, prin cuvânt și prin scris, adevărul dreptei noastre credințe. Nu se cuvine a fi blând acolo unde nu trebuie a te purta cu blândețe. Același lucru ne învață și Sfântul Pimen cel Mare, zicând: „Se cade nouă a răbda toate, măcar de ne-ar scoate cineva și ochii sau ne-ar tăia mâna noastră cea dreaptă, iar dacă cineva voiește a ne depărta și a ne despărți pe noi de Dumnezeu, atunci să ne mâniem" (Pateric, Cuvântul 118). Și iarăși zice: „Întâia oară fugi, a doua oară fugi, a treia oară fă-te sabie cu cel ce vrea să te despartă pe tine de dreapta credință".

– Dar cum trebuie să ne comportăm cu acești oameni?

– Auzi ce spune apostolul? *Biserica este Trupul lui Hristos. Cap al Bisericii este Hristos.* Toate sectele mistice și raționaliste, nu numai din România, care s-au despărțit de Biserică, s-au despărțit de Hristos. Nu mai au legătură cu Hristos. Gata. Așa este. Și pe sectari, nu în casă, nici în ogradă să nu-i primești, ca nu cumva să ne împărtășim de lucrurile cele rele ale lor și de ereziile lor.

– Și dacă vin cu tot felul de cărți, ce să facem cu ele?

– Pe foc, pe foc, pe foc! Ei au diavoli numiți arhiconi, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Îi învață toată Scriptura pe de rost, dar pe dos, pe dos, pe dos. Le tâlcuiește toată Scriptura pe dos. Din Scriptură îți

vorbeşte, dar pe dos, nu cum spune Biserica şi dogmele Bisericii. Să nu vorbiţi cu ei.

– De ce Biserica Ortodoxă nu se prea implică în misionarism, ca să facă cunoscută dogma ortodoxă în alte părţi, cum fac catolicii şi celelalte confesiuni?

– **Biserica Ortodoxă trăieşte!** Cea mai mare învăţătură este trăirea. Eu am la spovedanie popor de la ţară. Ţin tradiţia sfântă cum au învăţat-o de la părinţii lor. Datorită poporului se ţine mai tare Ortodoxia la noi.

– În câte feluri se împart oamenii pe pământ, din punct de vedere al credinţei în Dumnezeu?

– Oamenii de pe pământ se împart în trei grupe: creştinii, adică cei care cred în Hristos; necreştinii sau păgânii, care nu cred în Evanghelia lui Hristos, ci în anumiţi oameni zeificaţi, precum Brahma, Buda, Confucius, Mahomed etc., şi a treia grupă, ateii, care nu cred în nici o divinitate.

Necreştinii se împart şi ei în trei grupe: monoteişti – evrei şi mahomedani; dualişti – care cred în două principii, al binelui şi al răului; şi politeişti, care cred în mai mulţi idoli sau zei mincinoşi.

Creştinii se împart la rândul lor în trei mari confesiuni şi Biserici: ortodocşi, catolici şi protestanţi. Din protestanţi s-au format mai multe ramuri, ca protestanţi de Confesiune Augustană (luterani), reformaţi, anglicani, metodişti, prezbiterieni şi grupări neoprotestante.

– Care din aceste categorii de creştini au harul mântuirii?

– Biserica noastră Ortodoxă învaţă că *harul este dat tuturor oamenilor* (Tit 2, 11), deoarece *Dumnezeu voieşte ca toţi oamenii să se mântuiască şi la cunoştinţa adevărului să vină* (I Timotei 2, 4). Dar harul nu sileşte pe nimeni. Oamenii au libertatea să-l primească şi să conlucreze cu el sau să-l respingă. Cei dintâi se mântuiesc, cei din urmă, nu (*Învăţătură de Credinţă Ortodoxă*). Biserica Ortodoxă, fiind Biserică apostolică, are harul mântuirii.

– Care dintre creştini se vor mântui?

– Numai creştinii care slujesc lui Dumnezeu întru adevăr, aceia se vor mântui, după cum spune Duhul Sfânt: *Aproape este Domnul de toţi cei ce-L cheamă pe El întru adevăr* (Psalm 144, 18). Despre oamenii care nu au primit credinţa în Dumnezeu nu putem zice că se mântuiesc, deoarece apostolul ne învaţă: *Este un Domn, o credinţă şi un botez* (Efeseni 4, 5; I Corinteni 12, 12). Şi iarăşi: *Pace peste cei ce vor umbla cu dreptarul aceasta (dreapta credinţă)* (Galateni 6, 16) şi în alt loc: *Cine nu se luptă după lege, nu se încununează* (II Timotei 2, 5).

– Toţi oamenii au harul Sfântului Duh?

– Păgânii, necredincioşii şi apostaţii (lepădaţii de dreapta credinţă) nu au harul Preasfântului Duh. În Vechiul şi Noul Testament, *harul Sfântului Duh a fost făgăduit tuturor celor ce vor crede în Iisus Hristos* (Isaia 44, 3; 59, 21; Iezechiel 36, 27; Fapte 2, 17-18).

În vremea de apoi *mulţi înşelători şi hristoşi mincinoşi* se vor arăta cu viclenie că au harul Sfântului Duh şi vor face semne mari şi minuni false cu puterea satanei, spre a înşela pe mulţi şi a-i îndepărta de la dreapta credinţă, precum a zis Domnul (Matei 24, 24).

Vrăjitorii, proorocii mincinoşi, ereticii, înşelătorii şi făcătorii de minuni false sunt urâciune înaintea Domnului şi Dumnezeu nu ascultă de ei (Levitic 20, 27; Deuteronom 18, 10-12).

Creştinii care cad în păcate grele *întristează Duhul Sfânt* (Efeseni 4, 30). Totuşi nu pierd harul mântuirii. Dacă se vor întoarce din toată inima la spovedanie şi la lucrarea faptelor bune, iarăşi dobândesc harul Preasfântului Duh, fiindcă primul păcat împotriva Sfântului Duh săvârşit de ei este, după cum zice în *Învăţătura de Credinţă Ortodoxă,* „răutatea neîncrederii adevărului arătat şi dovedit, al dreptei credinţe în Hristos".

– Părinte Cleopa, daţi-ne un cuvânt de încheiere.

– Cuvânt de încheiere trebuie mai întâi să mă prihănesc pe sinemi că vorbesc ce nu fac. Şi de aceea vă rog să vă rugaţi pentru mine, păcătosul, ca să-mi aduc aminte de cuvintele Sfântului Ioan Scărarul: „Cade-se celui ce învaţă şi nu face, ca, ruşinându-se de cuvintele sale, să înceapă şi el a lucra într-o bună zi".

Aşa şi eu, poate vorbind la altul, mă gândesc şi eu vreodată să fac. Pentru că de vorbit este uşor. Nimic nu-i mai uşor ca vorba. Amin.

MESAJE DUHOVNICEŞTI ALE MARILOR PĂRINŢI

transmise pe bandă magnetică

(II)

PĂRINTELE CLEOPA CĂTRE PĂRINTELE PAISIE OLARU

(Vineri, 1 ianuarie 1982)

Preacuvioase Părinte duhovnic Paisie,

Prin mijlocirea fratelui Petru, care stăruieşte mereu să facă o legătură între noi, având câteva momente libere aici la casa din deal, vă trimit smerite închinăciuni şi metanii cu dragoste în Iisus Hristos, în anul 1982, şi doresc ca Preasfântul Dumnezeu şi Preacurata Lui Maică să vă lungească zilele spre folosul miilor de creştini care vă cercetează şi în anul care vine să sporiţi întru creştere şi întru darul lui Dumnezeu, să fiţi de folos şi nouă monahilor, la tot poporul şi credincioşilor care vă cercetează.

Vă doresc din toată inima mulţi şi fericiţi ani şi vă rog iar din toată inima să nu mă uitaţi şi pe mine păcătosul, leneşul şi necuratul, în sfintele şi curatele

rugăciuni care le faceţi acolo către Mântuitorul şi Maica Domnului.

Eu, ca totdeauna, sunt încărcat de griji, de răspândire, de lenevire, de nesimţire, de neluare aminte, de acedie, adică de moleşeala voinţei, şi măcar că am intrat într-un an nou, în loc să pun început bun, merg înapoi ca racul.

Blagosloviţi şi mă iertaţi pe mine, păcătosul.

PĂRINTELE CLEOPA CĂTRE PĂRINTELE ARSENIE

(Vineri, 1 ianuarie 1982)

Cuviose Părinte duhovnic Arsenie,

Văd că nu mă lasă în pace fratele Petru până nu trimit câteva cuvinte pe acolo. Mă minunez de dragostea lui cum s-a aflat el între noi să putem vorbi unii cu alţii. Se vede că este lucrarea Preasfântului Dumnezeu prin el.

Aşadar, având câteva momente libere, vă rog din toată inima să primiţi din partea nevredniciei mele smerite închinăciuni şi sărutări cu dragoste în Iisus Hristos.

Preasfântul şi Preabunul Dumnezeu şi Preacurata Lui Maică şi toţi sfinţii să vă ajute să sporiţi şi să fiţi de mare folos milioanelor de credincioşi care vă cercetează acolo şi vă cer sfat şi pe care îi mângâiaţi şi-i zidiţi în Hristos.

Bine faceţi că vă ţineţi de cuvântul marelui Apostol Pavel, care zice: *Nimenea al său să nu caute, fiecare să lucreze pentru binele şi zidirea aproapelui.*

Bine faceţi că sunteţi de jertfă acolo cu atâtea mii de suflete, deoarece, după învăţătura Sfântului Isaac, **folosul fratelui este roada ta.**

Dumnezeiescul Ioan Gură de Aur într-una din omiliile sale zice aşa: „Eu vorbesc din catedrala aceasta – adică a Sfinţilor Apostoli din Constantinopol – şi văd mulţime de oameni aici. De se vor întoarce 100 la Hristos, plată însutită voi avea. De se vor întoarce 60 sau 30, nu mică este plata; iar de se va întoarce numai unul, şi pentru acesta mare plată îmi va da mie Hristos, că un singur suflet este mai scump decât toată lumea, după cuvântul care a zis: *Ce va da omul în schimb pentru sufletul său, măcar de-ar câştiga toată lumea.* Iar de nu se va întoarce chiar nici unul, eu nu voi înceta să învăţ şi să predic, deoarece fântânile izvorăsc şi izvoarele curg, măcar de ar lua cineva şi ar bea apă din ele sau nu ar bea, ele îşi fac datoria".

Aşa cum vă ştiu activ, aprins în credinţă, cu dragoste de a zidi pe alţii şi a-i folosi; aşa cum v-am cunoscut cu mila Domnului cât am fost împreună, tot aşa, cu atât mai mult acolo unde v-a dus Dumnezeu, să puneţi toată activitatea duhovnicească în folosul poporului şi a atâtor mii de suflete însetate după cuvântul lui Dumnezeu.

Din toată inima doresc ca Preasfântul Dumnezeu să rânduiască ca, atunci când vom muri şi ne vom întâlni înaintea Mântuitorului, să văd în urma Părintelui duhovnic Arsenie un sobor de mii şi mii de suflete curăţite şi luminate de el prin cuvânt şi pilda vieţii.

Această dorinţă să fie pururea între noi, ca, cu darul lui Dumnezeu, să lucrăm în slujba aproapelui, şi

mila lui Dumnezeu va completa neputinţele noastre cu folosul sufletelor care ne cercetează şi ne cer ajutorul duhovnicesc.

Fiind îndemnat şi de fratele Petru, vă rog, dacă credeţi de bunăcuviinţă şi socotiţi că-i bine, să trimiteţi la toţi iubiţii credincioşi din Constanţa şi Mangalia, care ne cunosc, multă bucurie în Hristos, mângâierea Duhului Sfânt, spor în cele duhovniceşti în anul acesta în care am păşit (1982) şi mai presus de toate, tuturor le dorim mântuirea sufletului şi să sporească în frica lui Dumnezeu, în dragostea lui Dumnezeu şi în toate faptele bune.

Mila Domnului nostru Iisus Hristos şi Acoperământul Preasfintei şi Preacuratei Sale Maici să rămână cu noi în veacul de acum, în anul care vine şi în veacul cel viitor. Amin.

PĂRINTELE CLEOPA CĂTRE PĂRINTELE ILARION ARGATU

(Vineri, 1 ianuarie 1982)

Preacuvioase Părinte Arhimandrit Ilarion,

Iată fratele Petru l-a pus Dumnezeu între noi un fel de mijlocitor, prin care ne întâlnim aşa pe această cale cu ajutorul aparatului, noi fiind la mare distanţă. El îmi spune să vă trimit câteva cuvinte.

Eu, păcătosul şi nevrednicul, din partea mea vă trimit mai întâi smerite închinăciuni cu dragoste în Iisus Hristos şi vă doresc înaintea Preasfântului Dumnezeu şi a Preacuratei Lui Maici să vă sporească puterile duhovniceşti, energia fizică şi cea

duhovnicească şi în anul care a sosit să staţi în slujba apostolatului acolo pentru milioanele de suflete care vă cercetează şi vă cer ajutorul duhovnicesc.

Preasfântul Dumnezeu să vă întărească, să vă mângâie, să vă sprijinească în această activitate duhovnicească şi Preacurata Lui Maică să vă acopere cu dumnezeiescul ei Acoperământ de ispitele văzuţilor şi nevăzuţilor vrăjmaşi. Şi vă rog din toată inima să nu mă uitaţi pe mine păcătosul la sfintele rugăciuni, că eu niciodată până acum n-am pus început bun de faptă bună.

Multă bucurie în Iisus Hristos şi multă dorire de sporire şi creştere în cele duhovniceşti. Spuneţi tuturor ce ne cunosc de acolo şi pe toţi vă rog să nu mă uitaţi în sfintele rugăciuni. Amin.

RĂSPUNSUL PĂRINTELUI ILARION CĂTRE PĂRINTELE CLEOPA

Preacuvioase Părinte Cleopa,

Tare mult m-am bucurat de cuvintele frumoase pe care le-aţi adresat către mine, păcătosul, care mă găsesc la Cernica.

M-am bucurat tare mult că sunteţi sănătos şi vă rugaţi şi pentru mine păcătosul.

Eu mă rog Bunului Dumnezeu ca să vă ţină sănătos şi pe mai departe, şi cu rugăciunile preacuvioşiei voastre să mă întăresc şi eu în lupta pe care o am zi de zi, atât cu patimile mele cât şi cu lupta ce vine din afară.

Vă sărut mâna cu multă dragoste şi cred şi doresc să ne întâlnim cât mai degrabă spre a ne împărtăşi cuvinte de întărire şi de bucurie, cuvinte de ajutor duhovnicesc spre mântuire.

Blagosloviţi şi mă iertaţi pe mine, păcătosul Ilarion Argatu!

PĂRINTELE ARSENIE CĂTRE OBŞTEA MĂNĂSTIRII SIHĂSTRIA
(1982)

Părinte Paisie, Părinte Cleopa şi toţi dragii mei de la Sihăstria.

Nemernicia mea a făcut să lupt singur, păstrând în inimă duhul Sihăstriei de atunci. Locul acela în sihăstreasca Sihăstrie ajută mult şi mai ales preacuviosiile voastre, Părintele Cleopa, Părintele Paisie, Părintele Ioil, Părintele Chiril, Părintele Macarie şi Valerian şi alţi dragi părinţi ai mei de acolo. Aţi păstrat o cuviincioasă şi îngerească unitate a duhului locului, a rânduielilor. Aţi folosit multă lume ca nişte stâlpi cuvioşi, statornici, înţelepţi şi cu inimile calde pentru toţi.

Ştiu că duhul vă spune că eu sunt slab şi rănit, dar şi mă bucur foarte mult că mă cercetaţi şi simt mângâierea ce mi-o daţi şi pe care am simţit-o totdeauna de când a binevoit pronia cerească să vă cunosc. Vă iubesc mult! Împrejurările fac să fiu departe şi Bunul Dumnezeu şi Măicuţa Domnului ştie şi lacrimile mele străine şi sărace pentru mântuirea mea cu ajutorul duhului vostru.

Nu pot să nu amintesc şi de preaiubitul Ambrozie şi Marcu care se luptă aşa cum îi place bunului Dumnezeu să fim pe lumea aceasta.

Vă sărut mâinile cu multă smerenie şi iubire, eu, fiul vostru slab, dar plin de nădejde, Arsenie. Amin.

RĂSPUNSUL PĂRINTELUI PAISIE PENTRU PĂRINTELE ARSENIE
(1982)

M-am bucurat, Părinte Arsenie, de blagoslovenia sfinţiei voastre şi de dragostea ce ne-o purtaţi, pentru că nu ne-aţi uitat, de ne-aţi pomenit pe noi şi pe toţi care i-aţi cunoscut.

Noi vă dorim tot ce este bun şi frumos, tot ce este folositor şi plăcut lui Dumnezeu şi dacă nu ne vom mai întâlni în viaţa asta, să ne facă Dumnezeu parte să ne întâlnim acolo în veşnica fericire. Amin.

Blagosloviţi şi mă iertaţi!

RĂSPUNSUL PĂRINTELUI CLEOPA PENTRU PĂRINTELE ARSENIE
(1982)

Preacuvioase Părinte şi mult iubite şi fratele meu, Arsenie.

Mulţumesc Preasfintei şi de viaţă Făcătoarei Treimi, Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria şi mijlocirii tuturor sfinţilor, care au binevoit măcar aşa prin aceste mijloace să

putem vorbi de la această mare distanţă care ne desparte numai cu trupul, nu şi cu duhul.

Iubite Părinte, mai întâi vă mulţumesc din toată inima că nu ne-aţi uitat şi păstraţi unitatea duhului şi dragostea aceea ce a fost oarecând între noi.

Dragostea lui Dumnezeu nu cunoaşte hotare; ea nu cunoaşte graniţe. Dragostea lui Dumnezeu trece peste toate şi nu numai peste graniţele veacului de acum, ale unei ţări sau ale unei localităţi, ci ea trece şi peste graniţa morţii.

Auzim pe marele Apostol Pavel zicând: *Limbile vor înceta, proorociile se vor desfiinţa, iar dragostea rămâne.* Singura din cele trei virtuţi teologice care rămâne în veacul viitor şi nemărginiţii vecilor este dragostea, care trebuie să o purtăm în sufletele noastre şi care este mai mare decât toate virtuţile în acest veac şi în cel viitor.

Iubite Părinte, îmi dau seama, după cum aţi spus, că luptaţi singur. Nu sunteţi singur! Aveţi pe Preasfântul nostru Mântuitor, pe Preacurata Lui Maică şi pe sfinţii lui Dumnezeu. Aveţi învăţăturile dumnezeieştii Scripturi, ale celei vechi şi ale celei noi, învăţăturile dumnezeieştilor părinţi şi aveţi practica vieţii, cu care, prin darul lui Hristos, aţi străbătut până acum, care vă ajută să puteţi fi de mare folos în acel loc unde este atâta afluenţă de suflete, care vin acolo cu atâtea şi atâtea nevoi sufleteşti.

Un singur suflet este mai scump decât toată lumea, că la această valoare l-a ridicat Însuşi Dumnezeu-Cuvântul, Care zice: *Ce va da omul în schimb pentru sufletul său, măcar de ar dobândi toată lumea?* Nu are valoare lumea toată cât are un suflet.

Deci acolo aveţi posibilitate să aduceţi la lumină şi la mântuire nu un suflet, ci mii de suflete, numai să vă întărească Preasfântul Dumnezeu şi Preacurata Lui Maică să puteţi face faţă, cât este cu putinţă, atâtor nevoi sufleteşti, care se cer mai ales acolo unde este sezonul de vară şi unde vin atâtea suflete, unele mai zbuciumate decât altele de ispitele şi de valurile veacului de acum.

Iubite Părinte, aşa a binevoit Dumnezeu ca prin fratele Petru noi să putem vorbi de la aşa mare distanţă şi să mai auzim unul altuia vocea, care este mult dorită între noi. Eu sunt cam bolnav cu inima, acum puţin şi cu ficatul de câtăva vreme. Bunul Dumnezeu ştie viaţa noastră şi scânteia de viaţă care o avem, cât o mai lasă Ziditorul în noi.

Sunt şi eu foarte, foarte ocupat cu multe suflete, care nu-mi dau răgaz zi şi noapte. Când mai am puţine momente de linişte mai însemnez ceva, mai scriu câte ceva, să rămână după ticăloasa asta viaţă, poate pentru cineva care va voi să citească.

Cu multă umilinţă şi dragoste mi-aduc aminte de momentele care le-am petrecut împreună, când mi-aţi fost de mare ajutor şi mângâiere în scârbele mele şi în necazurile prin care am trecut şi totodată v-am socotit ca pe un înger al lui Dumnezeu lângă mine, că aţi fost om cu frică de Dumnezeu, cu dragoste mare şi cu bărbăţie de cuget în toate supărările şi m-aţi îmbărbătat şi mi-aţi fost de mângâiere.

Acum Preamilostivul Dumnezeu a rânduit să fim departe unul de altul, dar această depărtare este, aşa după cum am zis, numai cu trupul nu şi cu duhul. Nimic nu ne împiedică pe noi să trăim într-un gând şi

într-un duh înaintea lui Dumnezeu, numai dacă rămâne între noi dragostea Preasfântului Dumnezeu.

Din când în când vin şi de pe acolo credincioşi, de pe la Constanţa, de pe la Mangalia, din Dobrogea, de pe la Tulcea, care ajung mai rar pe la noi şi totuşi ajung. Am întrebat când şi când dacă vă aflaţi sănătos şi unii v-au cunoscut şi mi-au spus de frumoasa activitate şi energia duhovnicească care vă stăpâneşte ca totdeauna şi în momentele de faţă.

Aş dori, de va voi Preamilostivul Dumnezeu, să ne vedem, dar nu ştim chipul proniei lui Dumnezeu ce este între noi.

Am fost invitat cu mare stăruinţă să mă duc la Galaţi, unde Părintele Teofil Pandele s-a sârguit şi a făcut o biserică şi a sfinţit-o în ziua de Sfinţii Voievozi, Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil. El a trimis şi maşina, a venit şi personal şi am fost chemat eu, părintele stareţ, părintele stareţ de la Secu, de la Neamţ, mai mulţi părinţi, şi eram dator să mă duc, că acest părinte, încă de când era director în Ministerul Cultelor, a ajutat foarte mult această mănăstire, care ştii că a fost arsă şi necăjită.

Dar n-am putut să ne ducem. Una că a fost hram la Mănăstirea Agapia, tot cu hramul Sfinţii Voievozi, şi părintele stareţ a fost chemat de Înalt Preasfinţitul Mitropolit Teoctist să slujească acolo, şi părintele stareţ de la Neamţ şi de la Secu, iar eu singur, fiind şi bolnav, nu m-am bizuit; şi aşa că n-am fost.

Dacă era să ajung pe acolo, mă gândeam, fiindcă n-am fost niciodată în Dobrogea în viaţa mea, să mă duc pe la Preacuvioşia Voastră, să vizitez Sfânta Mănăstire Cocoş, unde am aflat că se află

moaştele celor patru sfinţi martiri: Atalos, Zoticos, Filipos şi Camasis, care s-au găsit la Niculiţel în Dobrogea. Şi cu această fericită ocazie aveam să trec şi pe la Sfinţia Voastră şi pe la acele sfinte moaşte. Dar rămâne acest lucru în voia lui Dumnezeu, poate pentru mai târziu, de voi mai avea zile.

Am dorit de multe ori, când am avut momente de linişte, să ne mai vedem. Dar, cum am zis, lăsăm toate în voia Domnului şi la rânduiala Lui cea preabună. Un lucru să rămână între noi: să rămână dragostea lui Dumnezeu şi bunăvoinţa Lui şi să rugăm îndurarea Lui să nu ne despartă pe noi cu duhul. Şi să rămână mila Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos şi acoperământul rugăciunilor Preasfintei şi Preacuratei maicii Sale şi ale tuturor sfinţilor cu noi păcătoşii, în veacul de acum şi în cel viitor. Amin.

Blagosloviţi şi mă iertaţi pe mine, păcătosul.

PĂRINTELE CLEOPA CĂTRE PĂRINTELE ARSENIE

(Aprilie 1984)

Spune-i părintelui Arsenie smerite închinăciuni cu dragoste, să se roage pentru mine păcătosul, că sunt foarte, foarte ocupat. Chiar acum când vorbesc mi-au venit nişte studenţi care au trecut pe la Mănăstirea Neamţ şi mi-au spus că trebuie să vină seminariştii de la Neamţ cu profesorii, pentru nişte predici să le vorbesc aici pe munte.

Altfel am primit o scrisoare oficială de la Mitropolie. Sunt cerut de Vlădica Antonie la un

congres, nu ştiu unde, şi va trebui să mă duc. A venit oficial să mă duc pe ziua de 1 iunie.

Sunt cam bolnav cu inima. Obosit. Am şi soborul mănăstirii, trebuie să fac şi de săptămână la sfântul altar. Poporul nu mă lasă în pace. Nici nu am când mă gândi.

În momentele foarte puţine, când mai am ceasuri de linişte, mă duc la casa din pădure, acolo unde-i prisaca mănăstirii şi acolo mai scriu câte ceva, ca după ce voi închide ochii să rămână ceva în biblioteca mănăstirii.

Bunul Dumnezeu şi Preacurata lui Maică să ne facă parte de mântuire. Vă zic „Hristos a înviat", Părinte Arsenie, şi vă rog pe toţi să nu ne uitaţi în sfintele rugăciuni!

Mila Domnului şi Acoperământul Preasfintei Maicii Sale să fie şi să rămână cu noi în veacul de acum şi în cel viitor. Amin.

PĂRINTELE CLEOPA CĂTRE PĂRINTELE PAISIE

(Aprilie 1984)

Preacuvioase Părinte Paisie,

Îţi vorbesc aşa în grabă, în fugă, că am avut un consiliu chiar acum şi am fost şi cu biserica. Suntem foarte aglomeraţi cu lumea. Nu ştim ce-om mai face cu atâta lume. Vine Înălţarea Domnului, vine Duminica Mare. Am fost înştiinţat că vin aici câteva clase de la seminar cu profesorii, ca să le vorbesc.

Sunt peste măsură de ocupat. Aş dori să te rogi mai tare, să se ducă zăpada aceea de acolo. Toată. Că atunci când am fost la Sihla, numai trei săptămâni am fost bolnav. Numai cu frecţii şi cu injecţii. Eram să mor. Am dormit într-o chilie acolo, am asudat, eram tot apă. M-am sculat când toca la biserică şi am crezut că în biserică aveţi foc, şi când m-am dus nu era nici în altar foc. Şi am stat două ore la Utrenie şi când am venit aici m-a luat o durere, ca atunci când am venit din Italia. Rinichii şi rinichii şi rinichii. M-a ţinut vreo două-trei săptămâni.

M-am învăţat minte, când mă duc la Sihla trebuie să-mi iau schimburi cu mine şi s-o iau încet, să iau seama cum dorm şi ce fac. Dacă va fi mila Domnului şi a Maicii Domnului sper, peste o săptămână-două, adică înainte de Înălţare, să ne mai vedem, numai dacă ai să te rogi sfinţia ta să se ducă toată zăpada. Când mă duc acolo să fie cald! Să-i spui Părintelui Ilarion de la bucătărie ca atunci să facă un borş de urzici bun! Ştie el cum.

Stăm şi noi de azi pe mâine. Obosiţi până-n gât. Avalanşă de lume. Grija de sobor. La biserică am fost de rând în prima săptămână după Paşti şi acum îmi vine rândul iar. Cât va mai rândui mila Domnului şi cu rugăciunile Preacuvioşiei voastre, ne vom strădui să mai facem câte ceva.

Vă rog să nu mă uitaţi în sfintele rugăciuni, şi când o fi să mă duc pe acolo, dacă a rândui Domnul, vom vorbi mai pe larg cele ce ne va da Bunul Dumnezeu atunci în gând.

Acum merge fratele Petru, care este un fel de curier, de la Constanţa până la noi, şi de aici până la

Bucureşti şi în toată lumea, şi duce vorbele noastre de aici dincolo. Să-l pomeniţi şi pe el la rugăciune şi pe mine păcătosul.

Blagosloviţi şi mă iertaţi!

PĂRINTELE PAISIE CĂTRE PĂRINTELE CLEOPA
(Aprilie 1984)

Părintele Cleopa, vă mulţumesc pentru dragostea care o aveţi şi o purtaţi pentru mine păcătosul şi mă bucur pentru că ne-aţi făgăduit că veţi veni pe la noi. Eu v-am aşteptat când a cânta cucul, dar la noi încă n-a prins a cânta cucul; la noi încă-i iarnă.

Dumnezeu să ne ajute ca să ne mai întâlnim şi pe lumea asta şi să ne dea Dumnezeu răbdare în toate cele ce le rânduieşte pentru mântuirea noastră. Amin.

PĂRINTELE CLEOPA DESPRE PĂRINTELE ARSENIE
(Martie 1986)

Se luptă săracul singur la Techirghiol. Este unul cu barbă mare. Şi este un om cu toată inima pentru Biserica lui Hristos şi pentru mântuirea lumii. El, unde s-a dus, a făcut mare cinste Bisericii. Îi sincer şi cu el şi cu Dumnezeu şi cu lumea. Mare dragoste are de a învăţa pe oameni. Şi are un cuvânt. Cred că-l mai are şi acum: „Fraţilor, nu vă jucaţi cu mântuirea!" Aşa le spune. „Nu vă jucaţi cu mântuirea".

Încă de când era frate predica. Se chema fratele Anghel când l-am primit aici. Îl aveam ucenic la stăreţie. Şi aveam un scaun, un jilţ, pe care dormeam noaptea, ca preot tânăr să fiu mai treaz. Odată mi-a zis: „Îmi dai voie, când nu eşti acasă, să stau eu pe scaunul acela?" I-am zis: „Stai". Şi apoi de-acolo le ţinea lecţie: „Băgaţi de seamă! Eu sunt ucenic, dar sunt în scaunul stareţului. Eu vă învăţ în locul lui!"

Şi le spunea frumos şi-i învăţa. Aşa a fost viaţa lui. Foarte, foarte sincer şi hotărât. Şi s-a jertfit săracul în multe părţi în ţara asta. Şi acum este acolo şi cred că a trecut şi el de 70 de ani, că eu nu mai ţin minte. Şi el nu uită mănăstirea de unde a plecat.

L-am avut şi la Slatina, altă mănăstire unde am fost eu stareţ. Eu ştiu că el pune toată inima să-i înveţe pe oameni, să le spuie. Şi el îi slăbit, săracul, şi nu mai poate. Amu şi bătrâneţea...

PĂRINTELE CLEOPA CĂTRE PĂRINTELE ARSENIE
(Martie 1986)

Părinte Arsenie, acum, când grăiesc cu sfinţia ta, casa-i plină de lume; vede fratele Petru. Mai trebuie să sosească şi 50 de creştini de la Piteşti acum. Suntem peste măsură de aglomeraţi. Dar mă bucur că vă ţine Dumnezeu şi Maica Domnului cu sănătate şi cu putere de muncă până în ziua de astăzi.

Eu sunt un hârb legat cu sârmă. Operaţie grea am avut astă-vară. Hernie strangulată. Acum sufăr cu inima, mă cam dor şi plămânii. Este şi vârsta. Mai am

trei săptămâni şi păşesc pe 75 de ani. Şi să fie mila Mântuitorului cu noi să ne întâlnim la rai. Poate aici n-om fi vrednici să ne mai întâlnim. Eu aş dori să ne întâlnim în toată ziua, dar suntem la mare distanţă.

Luptaţi-vă acolo, cu darul lui Hristos şi cu rugăciunile Maicii Domnului. Eu vă am cu nevrednicie în pomelnicul meu de la Sfânta Proscomidie. Şi vă am nu numai eu; mulţi părinţi vă au care v-au cunoscut. Unde v-aţi dus, aţi fost omul dreptăţii şi al fricii de Dumnezeu şi om cu mare dragoste de a mântui pe toţi.

De aceea vreau să vă spun, fiindcă a venit fratele Petru, avem în faţă Sfântul şi Marele Post. Trebuie să luăm în călătoria noastră de şapte săptămâni întâi şi întâi rugăciunea şi postul. Apoi osteneala, apoi citirea sfintelor cărţi, paza minţii, privegherea minţii; grijă mare de minte, că tot păcatul de la minte începe, şi trezvia atenţiei ne trebuie în toată clipa.

De aceea, bun este şi postul şi rugăciunea şi mintea veghetoare, dar mai mult decât toate este dragostea. Aşa ne-a arătat Apostolul Pavel, că mai mare decât toate rămâne dragostea. Milă, cât vom putea de fiecare, pentru că mila este fiica dragostei. Cu milă să lucrăm cât vom putea, ca să câştigăm şi noi milă în ziua Judecăţii şi în vremea morţii.

Să ne ajute Preasfântul Dumnezeu şi Maica Domnului şi mie păcătosului şi sfinţiei voastre ca să terminăm călătoria cu bine şi să ne întâlnim la rai.

Vă doresc toată bucuria duhovnicească în acest sfânt şi mare post şi să ajungeţi cu bucurii

duhovniceşti şi în lumina Învierii lui Iisus Hristos, să vă bucuraţi de ziua Învierii Lui.

Vă doresc bucurie, sănătate, mântuire şi să nu ne uitaţi în sfintele rugăciuni. Amin.

PĂRINTELE ARSENIE CĂTRE OBŞTEA MĂNĂSTIRII SIHĂSTRIA
(1986)

Blagosloviţi, Preacuvioase Părinte Cleopa, Preacuvioase Părinte Paisie, Preacuvioase Părinte Ioil şi Valerian, cuvioşi părinţi Ambrozie, Varsanufie, Macarie, precum şi toţi părinţii mănăstirii.

Cu frică de Dumnezeu şi cu sincere şi smerite gânduri vă cer blagoslovenie din inimă şi rugăciuni la toţi. Nu m-am înstrăinat sufleteşte absolut cu nimic de preacuvioşiile voastre şi de locul acela scump şi sfânt, Sihăstria.

Sunt zi de zi cu inima la sfinţiile voastre şi aceasta este o mare mângâiere pentru mine. Bunul Dumnezeu, se vede, a rânduit ca eu să port pe alte meleaguri crucea şi numele sfintei Sihăstrii. Ştie Bunul Dumnezeu că, cu toată neputinţa mea, nu am făcut decât cinste sfintei noastre Sihăstrii şi, de asemenea, numelui preacuvioşiilor voastre, Părinte Cleopa, precum şi la toţi, chiar la toţi părinţii şi vieţuitorii acestei iubite mănăstiri.

Am fost pe unde am fost, şi singur am fost mereu. Nu m-am despărţit de nădejdea şi puterea harului divin, şi cu mare frică vă spun că nici de bucuria ce vreau s-o am, având pe Preasfânta,

Preascumpa, Preaputernica mijlocitoare, Maica Domnului, la care nu va nădăjdui nimeni în zadar.

Am intrat în al unsprezecelea an de când sunt aici. Valuri, valuri de credincioşi vin la Techirghiol. Sunt obligat să-i primesc, să-i înţeleg şi la toţi să le dau câte ceva şi să plece cu nădejde.

Sunteţi, Preacuvioase Părinte Cleopa şi cu toţi părinţii, bucuria mea. Vă port cu drag şi vă consider mereu puternici. Să nu mă lăsaţi din rugăciuni, precum şi nevrednicia mea pe preacuvioşiile voastre.

Blagosloviţi şi mă iertaţi pe mine, Arsenie protosinghelul.

PĂRINTELE PAISIE DESPRE PĂRINTELE CLEOPA

Vă duceţi la Părintele Cleopa devale? Apoi el, cu darul lui Dumnezeu care îl are, vă satură de vorbă. A fost şi el bolnav, l-a mai durut un picior, acum s-a mai îndreptat.

El nu încetează cu programul lui. Lucrează. Numai cărţi de-ale lui face. Şi cu cuvântul şi cu scrisul. Părintele Cleopa a mai fost pe la noi. Vine o dată sau de două ori pe an. Cam aşa vine la noi. Dar poate de acum va veni mai des.

A avut în plan să plece prin America, unde a mai vrut el să plece, dar a renunţat. Este bolnav. Nu se poate despărţi de mormintele fraţilor lui, a maicii lui, că-i la Agapia Veche. Totdeauna în predicile lui aminteşte şi de fraţii lui, că a avut fraţi atâţia şi, în sfârşit...

Părintele Cleopa, el îi singur în ţara noastră cu darul care i l-a dat Dumnezeu lui. În sfârşit...

Spuneţi-i să se roage, să mă pomenească la rugăciune, că eu sunt de azi pe mâine. Doamne ajută!

PĂRINTELE CLEOPA DESPRE PĂRINTELE PAISIE (1988)

În anul 1929 am venit eu la mănăstire. L-am cunoscut pe Părintele Paisie de când era fratele Petru. Era vizitiu la caii stareţului Vladimir Bodescu. Venise de pe front de la Budapesta, a fost în primul război mondial. Mi-aduc aminte, săracul.

Cât de obosit este, când vede că vin oamenii, tot de milă zice: „Hai să-i primesc!" Daunăzi era acolo şi era şi Neonil. El, săracul, cu piciorul stâng umflat, nu mâncase toată ziua, nici nu dormise. Şi iaca vin nişte oameni din Bucovina: „Sărut mâna, domnu' părinte – că aşa vorbesc ei –, am venit...". „De unde sunteţi voi?". „De la Marginea...". Dar el trebuia să mănânce ceva în ziua aceea, că nu mâncase nimic. Era obosit. Dar Neonil zice: „Oameni buni, vreţi să-l omorâţi numaidecât? Uite, este bătrân! N-a mâncat! Nu-l lăsaţi nici să doarmă, nici să se roage, nici nimic! Îl doare piciorul! Uite piciorul celălalt este umflat şi îl doare". Dar Părintele Paisie îi zice: „Măi, Neonile, măi, lasă-i săracii, măi! Mă dor picioarele, dar nu mă doare limba, măi. Dă-le drumul să vină". Şi i-a primit şi pe aceia.

Acum Părintele Paisie este cel mai bătrân. A păşit pe 88 de ani la 20 iunie. În 1897 e născut. Părinţii lui se chemau Ioan şi Ecaterina. Tatăl lui a fost pădurar mulţi ani, dintr-un sat Stroieşti, din comuna noastră, de acolo. Şi el a stat la Cozancea 28 de ani. A fost stareţ acolo şi eclesiarh mare. Apoi l-am adus eu aici la Sihăstria, când eram stareţ, în anul 1948. L-am cerut la mitropolie, i-am făcut mutaţie, lui şi părintelui Chiril. Şi de atunci este aici. El a intrat în mănăstire în 1921. Fraţii mei, Gherasim şi Vasile, au fost ucenici la dânsul prin 1925-1927.

El cât a putut a mărturisit, cât nu, a citit. Când nu, le-a zis un cuvânt de folos. N-a respins pe nimeni, cât a putut el. El aşa se stinge, în mijlocul poporului, dar multă lume are să plângă după el. A fost tare răbdător şi tare bun. A fost un om care i-a mângâiat pe toţi. Sub epitrahilul lui şi-au aflat mângâiere şi linişte mii şi mii de suflete în viaţa lui.

Mila Preasfintei Treimi şi Acoperământul Maicii Domnului să fie cu noi şi în veacul de acum şi în cel viitor. Amin.

PĂRINTELE DIMITRIE BEJAN CĂTRE OBŞTEA MĂNĂSTIRII SIHĂSTRIA[3]

Părinte Cleopa şi Părinte Ioanichie,

Vă sărut mâna la amândoi. Mâinile drepte. Mi-aţi fost totdeauna foarte dragi şi foarte apropiaţi, pentru că ştiţi ce vreţi de la Dumnezeu. Să mă ierte Părintele Cleopa! Aşa a fost în conştiinţa mea, de când l-am văzut şi până astăzi, când fac această declaraţie, că este cel mai curat călugăr la ora actuală din Ortodoxia românească.

[3] Scrisă la sfârşitul anului 1993.

Poate pe la Sfântul Munte să se găsească oameni superiori călugărilor noştri. Iar Părintele Ioanichie, el încă îl caută pe Dumnezeu. Este supraocupat cu cărţi. Scrie! Are darul de a scrie şi de a răspândi cuvântul lui Dumnezeu! Mai ales în partea practică a creştinismului nostru. Să-l ajute Dumnezeu să-şi facă ucenici!

Dacă Părintele Cleopa şi Părintele Ioanichie nu lasă ucenici în urma lor, pustia se instalează la Sihăstria! Şi-i păcat! Atâta duh: Paisie, Cleopa, Ioanichie şi a mai fost stareţul lor, părintele Ioanichie Moroi...

Acolo a fost un duh bun încă de la înfiinţarea acestui schit care a devenit mănăstire acum. Aş fi vrut să mor acolo, dar cred că Dumnezeu a hotărât să mor aici. Nu-s supărat. Noi rămânem cu trup, Părintele Cleopa şi Părintele Ioanichie... Că trupul se dă firii de Dumnezeu zidite. Până când? Poate într-o mie de ani, poate în mai puţin. Ne prefacem! Răsar flori din noi; răsar copaci, urzici şi spini!

Dacă sufletul nostru este bun la Dumnezeu, răsare la căpătâiul nostru un prun sau un măr sau un pom roditor! Dacă nu, urzici şi spini! Peste o mie de ani nimeni nu va şti de Cleopa şi de Ioanichie. Veţi fi în rai! Să vă uitaţi de acolo, fără binoclu, la călugării de la Sihăstria! Viitorii călugări! Să veniţi şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, să-i îndrumaţi! Este singura

noastră obşte călugărească care a găsit drumul direct la mântuire! Poate. Poate să fie şi călugării de la Frăsinei! Poate acolo să fie şi mai sporiţi, pentru că nu pătrund femei în mănăstire.

Părinte Cleopa şi Părinte Ioanichie, să faceţi călugări, dar mai târziu, pe la 30 de ani. Să treacă întâi prin foc. Îl iei de pe băncile şcolii şi-l faci preot la 18 ani? Sunt preoţi chiar aici; sunt foarte tineri, care nu ştiu şi nici nu au auzit de canoane. Trebuie crescuţi ani de zile la umbra unui duhovnic; şi încă un duhovnic ales, care să fie bun, perfect şi cu cunoştinţe depline.

Unii sunt copii! Sunt tineri. Nu ştiu că au intrat cu un picior în Rai! Nu ştiu. Nici nu ştiu ce-i acela Rai! Nu! N-au cum să ştie. Să li se spună!... Nu-i obligatoriu să fie multă lume în mănăstire. Iar mănăstirile să rămână, ca întotdeauna, locul în care mergem noi ceilalţi să ne împărtăşim!

Vă sărut mâna, Părinte Cleopa şi Părinte Ioanichie! Şi, când o să mor, o să mă duc la Dumnezeu şi o să spun că faceţi treabă bună, şi vă aştept în Rai! Dacă suferinţele noastre pe pământ vor trage 51% în cumpăna lui Dumnezeu, şi păcatele noastre vor fi numai 49%, atunci intrăm în Rai! Adică Bunul Dumnezeu apasă pe cumpăna aceea a faptelor bune şi rele, apasă cu un deget şi zice: „Hai să fie! Intră în bunătatea Mea!"

Asta o spun pentru mata, Părinte Cleopa şi Părinte Ioanichie, care îmi sunteţi şi dragi şi superiori ca formaţie şi ca duh. Nu putem intra la Dumnezeu decât cu dragoste! Aşa se spune în Sfânta Carte. Cu bunătate, zic eu! Numai cu asta. Trebuie să fii bun nu

numai cu cel care îţi dă mâncare şi haină. Să fii bun cu cel necăjit...

Eu vă sărut mâna şi vă mulţumesc şi vă zic: Să trăiţi încă pe pământ pentru că sunteţi necesari. Amin.

RĂSPUNSUL PĂRINŢILOR DIN MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA CĂTRE PĂRINTELE DIMITRIE

Iubite Părinte Dumitru, vă mulţumim în numele lui Iisus Hristos, Mântuitorul lumii, pentru cuvântul duhovnicesc ce ni l-aţi trimis acum, la început de an nou. Începutul unui nou an de viaţă înseamnează, pentru noi toţi, şi începutul unei vieţi noi în Hristos.

Rugaţi-vă pentru noi, iubite Părinte Dumitru, să ne dea Dumnezeu, în restul vieţii, mai multă râvnă pentru rugăciune, pentru Biserică şi lacrimi de pocăinţă, ca să ne putem mântui.

Rugaţi-vă pentru noi să fim umbriţi de harul Sfântului Duh în această viaţă trecătoare, ca să putem mângâia şi noi pe cei care vin pentru sfat şi rugăciune, cu mângâierea pe care o primim de la Dumnezeu.

Rugaţi-vă pentru ţara noastră, România, să fie ocrotită, prin mâna lui Dumnezeu, de toate primejdiile şi ispitele ce ne împresoară din toate părţile!

Rugaţi-vă lui Dumnezeu şi Maicii Domnului pentru preoţi şi ierarhi, pentru credincioşi şi mănăstiri, ca să putem face voia Lui şi să dobândim mântuirea sufletelor noastre, care sunt mai scumpe decât toată lumea.

Rugaţi-vă pentru Biserica Ortodoxă să iasă biruitoare din lupta aceasta cumplită cu satana, cu sectele, cu ateismul şi să putem creşte fii duhovniceşti vrednici pentru Biserica lui Hristos.

Vă ştiu de atâţia ani. V-am fost cu nevrednicie un timp duhovnic şi vă preţuim mult pentru bărbăţia, statornicia şi credinţa cu care v-a întărit Dumnezeu, ca să ieşiţi biruitor din atâtea necazuri, bătăi şi închisori, câte aţi suferit pentru Hristos. Că zice Domnul: *Cel ce va răbda până în sfârşit, acela se va mântui.*

Sfinţia Voastră aţi împlinit cu prisosinţă acest cuvânt al lui Hristos. De aceea puteţi zice, ca şi Sfântul Ioan Gură de Aur: **Slavă lui Dumnezeu pentru toate!**

Mâine şi eu şi sfinţia voastră şi toţi oamenii vom pleca din trup şi vom sta la judecată înaintea Dreptului Judecător, Iisus Hristos.

Să ne rugăm unii pentru alţii ca să dobândim împreună mila lui Dumnezeu şi în această viaţă şi în cea viitoare.

Şi dacă nu ne vom mai vedea aici în trup, pentru că amândoi suntem bolnavi şi bătrâni, nădăjduim să ne învrednicim a fi în rai, ca împreună cu toţi sfinţii şi drepţii să-L slăvim pe Tatăl, pe Fiul şi pe Duhul Sfânt. Amin.

Iertaţi-mă, iubite părinte Dumitre, pe mine păcătosul.

Arhimandrit Cleopa Ilie

CUPRINS

Tipărită la Tipografia Mitropolitană Trinitas
în colaborare cu

MULTIPRINT
Tipografia MULTIPRINT S.A.
str. Bucium nr. 34, Iaşi - 700265
Tel: 0232-211225, 236388, Fax: 0232-211252

